

Anmodning om helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet

Cand.merc.(jur.) – Speciale

15. maj 2018

Copenhagen Business School

Vejledere:

Jura – Peer Schaumburg-Müller

Økonomi – Lasse Holt

Anslag: 201.721

Ömer Faruk Benli - 85724

Casper Pedersen - 40701

Abstract

From a legal perspective this thesis aims to analyze the Danish Health information act § 2 subsection 1-4. The purpose of the legal part of the thesis is to derive the information an employer is allowed to request an employee concerning employment. The legal analysis will furthermore include a case regarding the football club F.C. Copenhagen to demonstrate how the Danish health information act applies on companies. The case will also be included in the economic and integrated analysis. The legal analysis concludes that an employer only can request health information, which is significant, current and relevant for the execution of the concerned employment.

From an economic view, the thesis aims to analyze the economic consequences the Danish health information act will produce. The economic consequences will have an effect of how companies shape their contracts. The economic analysis will lead of with a risk analysis, which has the purpose of measuring the risk concerning short- and long-term contracts. Furthermore the economic analysis discusses the theory of transaction cost and finally it will include a value of the health information depending on the length of the contract.

The economic analysis concludes that F.C. Copenhagen can minimize their risk by adjusting the contract length and forming one-year contracts. The transaction cost for each contract will increase 200.000 DKK for every time the Parties negotiate. The transaction cost related to short-term contracts will therefore be higher than long-term contracts. Long-term contracts will on the other hand not lead to an increase in transaction cost why it from a transactions cost point of view can be beneficial. Furthermore it concludes that the value of health information depends on the length of the contract.

The purpose of the integrated analysis is to solve the economic consequences by forming a performance based contract. The contract will include key performance indicators to enhance a specific behavior from the employee. Furthermore will it include proactive law by involving clauses to help minimize cost and obtain profits which wasn't known at time when entering the contract.

Indholdsfortegnelse

Abstract	2
Kapitel 1 1.1 Indledning	5
1.2 Problemformulering	6
1.3 Synsvinkel	6
1.4 Afgrænsning	6
1.5 Juridisk metode 1.5.1 Retsdogmatisk metode	7
1.5.2 Regulering	8
1.5.3 Retspraksis	8
1.5.4 Retssædvaner	9
1.6 Litteratur	9
1.7 Økonomisk metode	10
1.7.1 Risikoanalyse	10
1.7.2 Forhandlingsstyrke	11
1.7.3 Transaktionsomkostninger	11
1.7.4 Værdiansættelsesmodeller:	11
1.8 Integreret metode	12
1.8.1 Konventionel kontra strategisk kontrahering:	12
1.8.2 Performance based contracting & Key Performance Indicators:	12
1.8.3 Transaktionsomkostninger	13
1.8.4 Efficiensanalyse:	13
1.9 Struktur	13
Kapitel 2 - Juridisk analyse 2.1 Indledning	14
2.2 Integritetsvænet	15
2.3 Helbredsoplysningsloven	18
2.3.1 Opsamling:	23
2.4 Ordlydsfortolkning	24
2.5 Domsanalyse	25
2.6 Samtykke	31
2.7 Hvilke helbredsoplysninger må arbejdsgiveren generelt anmode om?	33
2.8 Konsekvenserne ved overtrædelse af § 2	34
2.9 Case	35
2.9.1 UEFA's regler i forhold til helbredsoplysningsloven	36
2.10 Hvilke oplysninger må F.C. København anmode en fodboldspiller om?	40
2.11 Retssædvaner	41
2.12 Delkonklusion:	42
Kapitel 3 - Økonomisk analyse	44
3.1 Indledning	44
3.2 Risikoanalyse	45
3.2.1 Risikofaktorer	47
3.2.2 Risikofaktorerne	49
3.2.3 Minimering af risiko	52
3.3 Forhandlingsstyrke	54
3.4 Kontraktindgåelse	59
3.5 Transaktionsomkostninger	60
3.6 Værdiansættelse	63
3.7 Økonomiske konsekvenser	72

3.8 Delkonklusion.....	74
Kapitel 4 - Integreret analyse	76
4.1 Indledning.....	76
4.2 Konventionel kontraktindgåelse kontra strategisk kontrahering	77
4.3 Strategisk kontrahering.....	79
4.3.1 Hardshipklausuler:	81
4.3.2 Gevinstklausul:.....	82
4.4 Performance based contract & KPI	84
4.4.1 Key Performance Indicator	86
4.5 Transaktionsomkostninger	91
4.6 Værdiansættelse	92
4.7 Efficiensanalyse - Strategisk kontrahering & konventionelle kontrakter	95
4.8 Delkonklusion.....	99
Kapitel 5 - Konklusion.....	100
Kapitel 6 - Litteraturliste.....	102

Kapitel 1

1.1 Indledning

Denne afhandling har til formål at undersøge virksomheders mulighed for at indhente helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet i forbindelse med en ansættelse af arbejdstagere. Virksomhederne har efter helbredsoplysningsloven¹ § 2, stk. 1 alene mulighed for at anmode om helbredsoplysninger, hvis disse vil have en væsentlig betydning på lønmodtagerens arbejdsdygtighed ved det pågældende arbejde.

Det vil blive undersøgt, hvad ordene væsentlig betydning omfatter og hvilke oplysninger virksomheder gerne må anmode om og hvilke de ikke må. Anden del af den juridiske analyse vil derfor tage udgangspunkt i en case, som har sit omdrejningspunkt i fodboldklubben F.C. København.

F.C. København har gennem de sidste mange sæsoner deltaget i UEFA's internationale turneringer og er derfor underlagt UEFA's egne regler for at få adgang til disse. UEFA's regler² indeholder omfattende krav til helbredstjek af klubbernes fodboldspillere. Spillerne skal gennemgå det UEFA betegner som et komplet helbredstjek. Samtidig skal fodboldspilleren og dennes families helbredshistorik gennemgås. UEFA's regler virker meget vidtgående og det vil derfor blive analyseret om, hvilke oplysninger F.C. København kan anmode om inden for helbredsoplysningslovens rammer.

Casen vil gå igen i både den økonomiske og integrerede analyse. I den økonomiske analyse bliver der fokuseret på den risiko, der er forbundet med begrænsningen i adgangen til at anmode om helbredsoplysninger, hvilket inkluderer en værdiansættelse af betydningen af helbredsoplysningerne og de kontraktøkonomiske konsekvenser, som begrænsningerne i helbredsoplysningsloven sætter.

Den juridiske og økonomiske analyse vil blive samlet i en integreret analyse, som vil analysere muligheden for at udarbejde en kontrakt som vil minimere virksomhedens økonomiske konsekvenser og allokere F.C. Københavns risici.

¹ Lov nr. 286 af 24/04/1996 Lov om brug af helbredsoplysninger m.v. på arbejdsmarkedet. som ændret ved L 2013-05-13 nr. 472 (Helbredsoplysningsloven).

² https://www.uefa.com/MultimediaFiles/Download/uefaorg/Medical/02/50/25/38/2502538_DOWNLOAD.pdf - Artikel 4.

1.2 Problemformulering

Ovenstående indledning kan sammenfattes til et ønske om at analysere de kontraktøkonomiske konsekvenser af en fortolkning af helbredsoplysningslovens § 2, stk. 1-4.

Til at belyse ovenstående problemformulering besvares følgende problemstillinger;

1. Hvilke helbredsoplysninger må en arbejdsgiver anmode en arbejdstager om i forbindelse med ansættelse efter reglerne i helbredsoplysningslovens § 2, stk. 1-4?
2. Hvilke økonomiske konsekvenser medfører reglerne om adgangen til at anmode om helbredsoplysninger for virksomhederne?
3. Hvilken betydning har valget af kontraheringsform for virksomhedens økonomi?

1.3 Synsvinkel

Afhandlingens problemstilling belyses ud fra en virksomheds synsvinkel. Denne synsvinkel giver mulighed for at analysere, hvilken betydning helbredsoplysningsloven har for virksomhedernes adgang til at anmode om helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet. Samtidig giver synsvinklen mulighed for at anskue virksomhedens kontraktøkonomiske konsekvenser heraf, samt om der er et behov for at ændre virksomhedens måde at indgå kontrakter på.

1.4 Afgrænsning

Afhandlingen vil kun belyse de forhold der gør sig relevant i Danmark og afgrænser sig derfor territorielt fra at behandle forhold, som kan gøre sig gældende i andre medlemsstater. Afhandlingen vil have sit primære fokus på, hvordan parterne undgår konflikter, hvorfor det ikke findes relevant at inddrage den internationale sportsdomstol CAS. Sportsdomstolen har til formål at løse tvister, dvs. de tvister, der opstår efter kontraktindgåelsen.

Ud fra et økonomisk synspunkt afgrænser afhandlingen sig fra muligheden for at anvende forsikringer. Virksomhederne vil af denne årsag ikke kunne gøre brug af forsikringer for at afdække sig mod den risiko, der er forbundet med arbejdstagerens helbred. Ligeledes afgrænser økonomien sig fra at behandle virksomhedens mulighed for at se bort fra sanktionerne i helbredsoplysningsloven, da det antages at virksomhederne overholder loven.

1.5 Juridisk metode

1.5.1 Retsdogmatisk metode

Den juridiske analyse vil tage udgangspunkt i den retsdogmatiske metode til at udlede gældende ret – de lege lata. Metoden har til formål at fastlægge, hvad gældende ret er ved at systematisere, beskrive, fortolke og anvende de relevante retskilder ved hjælp af subsumtionsprocessen.³

For at en retsdogmatisk analyse kan anses som valid, skal den juridiske metode følges. Dette sikres ved at foretage analysen af det juridiske problem ud fra den samme metode som andre jurister følger. På denne måde vil alle nå til samme resultat grundet den samme for forståelse og fortolkningsstil.⁴ Dette er i overensstemmelse med den skandinaviske realistiske retsteori, retsrealismen, som er grundlagt af Alf Ross i 1953.⁵

Gældende ret vil blive udledt ved hjælp af en systematisk gennemgang af retskilderne. Inden for retsdogmatikken findes følgende retskilder; Regulering, retspraksis, sædvaner og forholdets natur. Udgangspunktet er, at der efter en retsrealistisk forståelse ikke findes en rangorden mellem retskilderne. Dette betyder, at retskilderne tillægges samme retsværdi, medmindre der er tale om lex superior-princippet inden for retskilden regulering. I stedet for en rangorden mellem retskilderne lægger Alf Ross vægt på de forskellige kildetyper grad af objektivering. Regulering er imidlertid mere objektiveret end retspraksis, sædvaner og forholdets natur, som er den lavest objektiverede af retskilderne. Med grad af objektivering mener realistisk retsteori den grad, hvori den pågældende retskilde præsenterer retsanvenderen for en færdigformuleret retsregel.⁶

Denne afhandling analyserer gældende ret ved at behandle de juridiske retskilder, som danner grundlag for, hvilken begrænsning helbredsoplysningslovens § 2, stk. 1-4 medfører i forbindelse med indhentelse af helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet.

³ Nielsen, Ruth & Tvarnø, Christina, Retskilder og retsteorier, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 4. reviderede udgave, 2014, side 34-36.

⁴ Nielsen, Ruth & Tvarnø, Christina, Retskilder og retsteorier, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 4. reviderede udgave, 2014, side 34.

⁵ Nielsen, Ruth & Tvarnø, Christina, Retskilder og retsteorier, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 4. reviderede udgave, 2014, side 423.

⁶ Nielsen, Ruth & Tvarnø, Christina, Retskilder og retsteorier, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 4. reviderede udgave, 2014, side 434-435.

Hovedvægten vil derfor lægge på regulering, retspraksis og retssædvaner. Forholdets natur vil ikke blive berørt yderligere.

1.5.2 Regulering

Den relevante regulering udgør helbredsoplysningsloven - særligt §§ 2 og 6. Forarbejderne til helbredsoplysningsloven vil ligeledes blive inddraget i analysen og fortolkningen af den relevante regulering. Til at fortolke helbredsoplysningsloven foretages en formålsfortolkning af helbredsoplysningsloven § 2, stk. 1-4 for at give en tilstrækkelig klarhed over retsstillingen samt en ordlydsfortolkning af § 2, stk. 1, som vil lægge vægt på væsentlighedskriteriet og dermed analysere, hvor grænsen går for, hvad der er væsentligt at indhente af helbredsoplysninger som led i ansættelser.

1.5.3 Retspraksis

Den relevante retspraksis for besvarelsen af den juridiske problemstilling vil være dommene **U.1994.375V**,⁷ **U.1999.1927Ø**,⁸ **U.2000.1405**,⁹ **U.1963.201V**¹⁰ og **Højesterets dom – Sag 138/2013**.¹¹

Det er domme, der giver reguleringen sin specifikke betydning, da de almindelige retskilder bliver sammenholdt med faktiske omstændigheder. De ovenstående domme vil ligeledes anvendes som et supplement til ordlydsfortolkningen af væsentlighedskriteriet, idet tidligere domme kan virke som et

⁷ **U.1994.375V**: En lønmodtager der lider af sukkersyge, som aldrig tidligere har været et problem og hvor der ikke er forhold der gør at det skulle blive et problem ikke behøver oplyse om dette.

⁸ **U.1999.1927Ø**: Forespørgsel i ansættelsesblanket om ansøgeren led eller havde lidt af en sygdom der havde væsentlig betydning for at passe arbejdet, var ikke i strid med § 2 stk. 3 og 4; ansøger havde i medfør af § 6 været forpligtet til at oplyse at han led af sklerose, da sygdommen ikke havde haft indflydelse på hans arbejdsdygtighed; arbejdsgiveren havde handlet i strid med § 2 stk. 4, ved ikke at foretage en undersøgelse af sygdommens indvirkning på arbejdsdygtigheden.

⁹ **U.2000.1405**: En funktionær underskrev ved sin ansættelse en erklæring om at hun ikke lider eller har lidt af nogen sygdom der vil kunne få indflydelse på engagementets påbegyndelse og fremtidige opfyldelse. VL fandt at den omstændighed at ordet væsentlig ikke forekom foran ordet indflydelse var en overtrædelse af HBL § 2 stk. 1. Den manglende oplysning om hvilke sygdomme eller symptomer der ønskedes oplysning om var en overtrædelse af HBL § 2 stk. 3. Retten fandt under henvisning til de begåede overtrædelsers mindre betydning at der var grundlag for at tilkende godtgørelse.

¹⁰ **U.1963.201V**: En lønmodtager, blev i 1958 ansat som funktionær hos en revisorvirksomhed. I november 1960 blev lønmodtageren sygemeldt og opereret for mavesår, og efter at han i februar 1961 havde genoptaget sit arbejde hos virksomheden, fratrådte han en måned senere sin stilling, men virksomheden nægtede at udbetale løn for det tidsrum, hans sygdom havde været. Det ansås godtgjort, at lønmodtageren i en længere årrække inden ansættelsen havde lidt af mavesår og havde gennemgået operationer og anden behandling udelt at blive helbredt, og lønmodtagerens undladelse af ved ansættelsen at oplyse herom ansås som en svigagtig fortielse, jf. funktionærlovens § 5, stk. 1.

¹¹ I denne sag havde A havde ansøgt en stilling som lønkonsulent uden at informere den nye arbejdsgiver B om, at A var blevet opsagt af C som følge af længere tids sygefravær som følge af stress. A var også sygemeldt, da A ansøgte den nye stilling. Da B fandt ud af dette trak B ansættelsestilbuddet tilbage. A var ikke berettiget til erstatning.

præjudikat for efterfølgende domme. Et præjudikat er domstolsskabte retstilstande, og dermed kan en tidligere dom, som indeholder et præjudikat have betydning for efterfølgende afgørelser af lignende karakter.¹²

1.5.4 Retssædvaner

En retssædvane har hjemmel, hvis parterne føler sig retlig forpligtet af sædvanens indhold. En retssædvane, der kan betragtes som hjemmel, er en handlemåde der er fulgt almindeligt, stadigt og længe.¹³ Det vil her være relevant at undersøge proceduren for indhentelse af helbredsoplysninger ved ansættelser.

1.6 Litteratur

Juridisk litteratur vil ligeledes blive inddraget. Hvorvidt litteratur kan udgøre en retskilde er et omdiskuteret spørgsmål. Ifølge Peter Blume taler det imod, at litteraturen udgør en retskilde, at forfatteren ikke er tillagt nogen rolle i retssystemet. Dog argumenterer Peter Blume også for, at litteraturen i mange tilfælde bliver benyttet på samme måde som de egentlige retskilder, når den juridiske argumentation bliver formuleret. Ligeledes pointerer Peter Blume i takt med, at retssystemet er blevet større, mere komplekst og mere foranderligt, er litteraturens betydning steget. Til trods for den faktiske brug af juridisk litteratur ikke nødvendigvis betyder, at den er en retskilde, kan det under alle omstændigheder konstateres, at litteraturen er retskildelignende, og at det er accepteret, at den tages i betragtning som et bidrag til at fastlægge gældende ret.¹⁴ I denne afhandling vil den juridiske litteratur på samme måde blive anvendt som et supplement til at udlede og fortolke gældende ret.

¹² Nielsen, Ruth & Tvarnø, Christina, Retskilder og retsteorier, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 4. Reviderede udgave, 2014, side 177-178.

¹³ Nielsen, Ruth & Tvarnø, Christina, Retskilder og retsteorier, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 4. reviderede udgave, 2014, side 203

¹⁴ Riis, Thomas & Trzaskowski, Jan, Skriftlig Jura - den juridiske fremstilling, Ex Tuto Publishing A/S, første udgave 2013. side 40 (af Peter Blume).

1.7 Økonomisk metode

Den økonomiske analyse foretages ud fra den nyinstitutionelle tilgang, da denne teori opererer med begrænset rationalitet, tilstedeværelse af transaktionsomkostninger samt et fravær af fuldkommen information.¹⁵ Den nyinstitutionelle tilgang giver et mere retvisende billede af problemstillingen og er essentiel for anvendelsen af de generelle teorier. De generelle teorier vil blive anvendt til at drage konklusioner på afhandlingens konkrete problemstillinger.

Afhandlingens økonomiske del tager udgangspunkt i en risikovurdering, som har til formål at analysere betydning af, hvilken risiko begrænsningen i helbredsoplysningsloven medfører. I forlængelse af risikoanalysen analyseres parternes forhandlingsstyrke og de transaktionsomkostninger, der er forbundet med at indgå kontrakter. Dernæst udregnes værdien af arbejdstageren i forhold til mængden af helbredsoplysninger, for til sidst at kunne udlede de økonomiske konsekvenser.

1.7.1 Risikoanalyse

Afhandlingens risikoanalyse er et medvirkende værktøj til at udlede, hvilken kontraktlængde der er den mest optimale på baggrund af de helbredsoplysninger virksomheden har i hænde. Risikovurderingen har til formål at afdække de mulige risici, som er forbundet med mængden af helbredsoplysninger virksomheden har adgang til, prioritere dem og finde den mest efficiante løsning i form af en lang eller kort kontrakt.

Risici udgør fremtidige konsekvenser som virksomheden ikke kan forudse. Det findes derfor essentielt at inddrage en risikovurdering. Da det ikke er muligt at forudse fremtiden vil risikovurderingen være en kombination af erfaringer, forestillingsevne, følelser og fornemmelser.

For at kunne afgøre, hvilken kontraktform virksomhederne skal vælge tager risikovurderingen udgangspunkt i at identificere de relevante risici, der er forbundet med den mængde af helbredsoplysninger virksomhederne har adgang til. Efter at have identificere de mulige risici beskrives de konsekvenser den pågældende risiko vil have for kontrakten. Efterfølgende vil sandsynlighed og konsekvenser blive vurderet på en skala fra 1-5 og ud fra disse tal udlede risikotallet. Risikotallet vil give

¹⁵ Østergaard, Relevansen af interdisciplinær forskning og empiri i samfundsvidenskaben, 2014, side 9

en indikation af, hvilken risiko der er forbundet med henholdsvis at tegne en kort eller lang en kontrakt.

1.7.2 Forhandlingsstyrke

I den økonomiske analyse vil parternes forhandlingsstyrke blive analyseret. Forhandlingsstyrken viser parternes styrke og evne til at få overtaget i en forhandlingssituation. Det skal undersøges om risikoen vil få en betydning for virksomhedens forhandlingsstyrke. Det vil ligeledes blive undersøgt hvilken indflydelse af minimeringen af risikoen vil få på parternes forhandlingsstyrke. Ovenstående findes essentielt at analysere, da virksomhedens muligheder for at minimere deres risiko vil have forskellig indflydelse på forhandlingsstyrken. Virksomhedens forhandlingsstyrke er afgørende for at tiltrække de bedste kandidater og dermed bevare deres brandværdi.

1.7.3 Transaktionsomkostninger

Den økonomiske analyse vil belyse de transaktionsomkostninger, der er forbundet med at indgå kontrakter. Den økonomiske analyse opererer med transaktionsomkostningsteoriens fire K'er. Transaktionsomkostninger inddeles i henholdsvis ex ante og ex post transaktionsomkostninger. Ex ante transaktionsomkostningerne udgør kontakt, kontraktforhandlings-, og kontraktudfærdigelsesomkostninger. Ex post transaktionsomkostningerne udgør kontrolomkostningerne.¹⁶

Transaktionsomkostningerne er relevante at analysere, da den øgede risiko der er ved arbejdsgiverens manglende information om helbredsoplysninger medfører, at det er nødvendigt at udlede om fodboldklubber skal anvende kortere kontrakter end de gør i dag. Ved korte kontrakter vil der oftere skulle genforhandles, hvilket medfører højere transaktionsomkostninger, hvorfor disse er nødvendige at inddrage i analysen.

1.7.4 Værdiansættelsesmodeller:

Værdiansættelsen af helbredsoplysninger anvendes til at udlede betydningen af disse og se, hvilken indflydelse de har på F.C. Københavns økonomi afhængigt af om de vælger en kort eller lang kontrakt. Til at værdiansætte helbredsoplysninger vil der blive udarbejdet en formel. Formlen vil vise den samlede værdi klubben får ud af at indgå en kontrakt med fodboldspilleren afhængigt af, hvor mange helbredsoplysninger fodboldklubben har til rådighed og dermed om de vælger en kort eller en

¹⁶ Østergaard, Kim. (2016), "Strategisk kontrahering - efterfølgende omstændigheder." s. 440.

lang kontrakt. Værdiansættelsen inddrager både spillerens forventede salgspris og den værdi fodboldspilleren bidrager med i løbet af kontrakten samt klubbens omkostninger i forbindelse med spillerens kontrakt.

1.8 Integreret metode

Til at belyse afhandlingens integrerede problemstilling tages der afsæt i proaktiv jura til at løse de økonomiske konsekvenser der er forbundet med at tegne kontrakter med relevante helbredsoplysninger.

Analysen vil tage udgangspunkt i en sontring med konventionel og strategisk kontrahering for at belyse fordele og ulemper de to kontraktformer. Efter at have belyst de fordele og ulemper der medfølger de to kontraktformer, gives et løsningsforslag på, hvordan F.C. København kan udforme den mest efficiente kontrakt. Til at udlede hvilken kontraktform der er mest efficient anvendes efficiens-teorierne Pareto og Kaldor-Hicks.

1.8.1 Konventionel kontra strategisk kontrahering:

I den integrerede analyse, vil både konventionel og strategisk kontrahering blive analyseret.

Konventionelle kontrakter agerer ex post kontraktindgåelsen. Det betyder at den konventionelle kontrakt har fokus på allokering af risikoen og rettigheder, hvis ikke der sker korrekt opfyldelse af kontrakten. Strategisk kontrahering har modsat konventionel kontraktindgåelse til hensigt at forebygge og undgå juridiske risici og tvister. Gennemgangen af de to kontraktformer har til formål at udlede fordele og ulemper ved de to former for kontrakter.

1.8.2 Performance based contracting & Key Performance Indicators:

Performance based contracts er resultatorienteret kontrakter, der har fokus på output, kvalitet eller outcome, som binder lønmodtagerens løn, kontraktforlængelse eller kontraktfornyelse til opfyldelse af specifikke, målbare performance standarder og kriterier.

Kriterierne fastsættes ud fra KPI'er. En KPI anvendes som et kontraktstyringsinstrument, som giver arbejdsgiveren mulighed for at overvåge lønmodtagerens præstation og dermed afdække arbejdsgiverens risiko.

1.8.3 Transaktionsomkostninger

Den integrerede analyse vil ligeledes belyse de transaktionsomkostninger, der er forbundet med at indgå kontrakter. Den integrerede analyse vil udover transaktionsomkostningsteoriens fire K'er, anvende to ekstra K ex post, som led i anvendelsen af strategisk kontrahering.¹⁷

1.8.4 Efficiensanalyse:

Efficiensanalysen har til formål analysere hvilken af de to kontraheringsformer, der er mest efficient for virksomheden. Til at måle efficiens anvendes teorien Pareto ligesom Kaldor-Hicks også inddrages.

Paretos efficiensteori anvendes til at analysere om en tilstand er efficient ud fra et individorienteret synspunkt. En Pareto-optimal tilstand forekommer, når det ikke er muligt at stille mindst en person bedre, uden at stille en anden værre. En tilstand er ikke Pareto-efficient, såfremt der er mulighed for en Pareto-forbedring.¹⁸ Efficiensteorien anvendes altså til at se om en bestemt kontraktform kan være mere efficient parterne imellem.

Forudsætningen i Kaldor-Hicks' efficiensteori er, at den der bliver stillet bedre, i teorien skal være i stand til at kompensere for, den der bliver stillet værre. Der er ikke tale om en faktisk kompensation, da Kaldor- Hicks' efficiensteori ikke nødvendigvis betyder en ligelig fordeling af ressourcerne.

1.9 Struktur

Projektet starter indledningsvis med at gennemgå projektets teori- og metodeovervejelser, hvorefter den juridiske analyse vil følge. Det er først relevant at undersøge den juridiske problemstilling, som naturligt leder videre til at undersøge de økonomiske konsekvenser af juraen. Afslutningsvis bliver de to analyser samlet i en integreret analyse, som vil lede til projektets konklusion.

¹⁷ Østergaard, Kim. (2016), "Strategisk kontrahering - efterfølgende omstændigheder." s. 440

¹⁸ Eide, Erling & Stavang, Endre, Retsøkonomi, CAPPELEN DAMM AS, OSLO, 6. oplag, 2014, side 35.

Kapitel 2 - Juridisk analyse

2.1 Indledning

Den juridiske analyse har til formål at analysere, hvilke helbredsoplysninger en arbejdsgiver må anmode en lønmodtager om efter helbredsoplysningslovens¹⁹ § 2, stk. 1-4, i forbindelse med en ansættelse. Når en virksomhed skal ansætte en lønmodtager, har virksomheden alene mulighed for at anmode om helbredsoplysninger med det formål at få belyst, om lønmodtageren lider eller har lidt af en sygdom eller har haft symptomer på en sygdom, når sygdommen vil have væsentlig betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed ved det pågældende arbejde, jf. helbredsoplysningslovens § 2, stk. 1.

Endvidere har lønmodtageren efter helbredsoplysningsloven § 6 pligt til at oplyse om lønmodtageren er bekendt med at lide af en sygdom eller har symptomer på en sygdom, som vil have væsentlig betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed ved det pågældende arbejde. Det er essentielt at fastslå, hvad begrebet *væsentlig* indebærer, idet arbejdsgiveren og lønmodtageren som udgangspunkt ikke har fælles interesser.

De forskellige interesser gør det vigtigt at analysere parternes rettigheder. Arbejdsgiveren ønsker at anmode om så mange oplysninger som muligt for at sikre sig, at lønmodtageren kan varetage det pågældende arbejde. Lønmodtageren derimod vil oftest have en interesse i at beskytte sine helbredsoplysninger af respekt for privatlivet. Det er særligt i brancher, hvor jobbet er fysisk krævende og hvor der dermed er en højere risiko for lønmodtagerens helbredstilstand, at arbejdsgiveren har en interesse i at anmode om så mange oplysninger som muligt.

I analysen vil det først blive analyseret, hvilke helbredsoplysninger arbejdsgiveren generelt må anmode en lønmodtager om. I anden del vil der blive fokuseret på, hvad en fodboldklub må anmode om af oplysninger, da fodbold netop er en af de brancher, hvor der er en hård fysisk belastning og hvor der er meget indgribende helbredsundersøgelser.

¹⁹ Lov nr. 286 af 24/04/1996 Lov om brug af helbredsoplysninger m.v. på arbejdsmarkedet, som ændret ved L 2013-05-13 nr. 472 (Helbredsoplysningsloven).

2.2 Integritetsværnet

Samfundsudviklingen har gennem årene ændret lønmodtagerens tilgang til sit arbejde og gjort lønmodtageren mere bevidst om sine rettigheder. Dette er sket gennem mere debat og mere åbenhed omkring arbejdsforholdene. Mere åbenhed og mere debat har medført, at lønmodtagerne stiller større krav til arbejdspladsen, da ansættelsesforholdet skaber en situation, hvor lønmodtageren bliver en del af arbejdsgiverens enhed. Dette skyldes, at arbejdspladsen er blevet mere end bare et arbejde. Det er også en stor del af lønmodtagerens sociale liv.

Arbejdsgiveren opfatter ofte lønmodtagernes interesser som værende sammenfaldende med virksomhedens, selvom dette ikke nødvendigvis er tilfældet. Arbejdsgiveren har forventninger til lønmodtagerens situation og blander sig i lønmodtagerens private forhold, hvilket ikke er i overensstemmelse med lønmodtagerens rettigheder som selvstændigt individ, da dette kan føre til integritetskrænkelser.

Et af de områder, hvor arbejdsgiveren blander sig i lønmodtagerens private forhold kommer særligt til udtryk i arbejdspladsernes rygepolitik. Mange virksomheder, både private og offentlige, har i de sidste 5-10 år indført rygeforbud på arbejdspladsen.²⁰ Årsagen hertil skyldes blandt andet, at arbejdstagere der ryger holder ekstra pauser. Andre virksomheder vil gerne sende et signal om, at de er en sund virksomhed.

Rygeforbuddet gør sig ikke kun gældende på selve arbejdspladsen, men også når lønmodtageren er til møder ude hos kunder eller når lønmodtageren arbejder hjemmefra.²¹ Det vil altså sige, at det går fra et spørgsmål om arbejdstid og måske virksomhedens image, hvor virksomheden gerne vil fremstå som røgfri overfor omverden til, at arbejdsgiveren blander sig i, hvad arbejdstageren må i sit eget hjem.

Ovenstående strider imod princippet om lønmodtagerens krav på selv at kunne bestemme over sit privatliv.²² Det er vigtigt, at lønmodtageren fortsat kan bestemme over sin egen tid og arbejdsgiveren bør derfor ikke blande sig i lønmodtagerens vaner. Virksomhederne kunne løse problemet ved, at

²⁰ <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/art5544037/Totalt-rygeforbud-breder-sig-pa-danske-arbejdspladser>

²¹ <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/article5647411.ece>

²² Hasselbalch, Ole, Den Danske Arbejdsret Bind II - ansættelsesretten, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1. udgave, 1. Oplag, 2009, side 824.

arbejdstageren selv skulle betale for rygepauserne. På den måde sikrer virksomheden, at der ikke sker integritetskrænkelser af arbejdstageren, da arbejdstageren fortsat vil have mulighed for at ryge. Samtidig vil arbejdstageren ikke holde flere arbejdsgiverbetalte pauser end, hvad der er aftalt, da arbejdstageren selv betaler for pausen.

Lønmodtagerens personlige sfære bør være afskåret fra arbejdsgiveren, herunder fysisk og psykisk indtrængen i form af kontrol, indblanding eller overvågning. Ovenstående er også det, der i daglig tale kaldes lønmodtagerens integritetsværn.

Der skelnes mellem værnet for integritet i henholdsvis jobbet og privaten. Privaten bør i princippet nyde ubetinget beskyttelse. Problemet opstår når det skal afgøres, hvad der er privat og hvad, der kan tilknyttes jobbet. Eksemplet med rygeforbud når en lønmodtager arbejder hjemmefra må høre til privaten, hvorfor det må siges at udgøre en integritetskrænkelser. Helbredsoplysninger må som udgangspunkt også siges at være oplysninger, der tilhører privaten, men alt efter jobbet's karakter kan helbredsoplysninger være en del af jobbet.²³

Retten til respekt for privatlivet er en grundrettighed jf. Menneskerettighedskonventionens artikel 8, som er beskyttet af fællesskabsretten. Grundrettigheden medfører, at enhver kan modsætte sig, at andre får kendskab til ens helbredsoplysninger.

Det følger af sag C-404/92,²⁴ at en persons ret til respekt for sit privatliv imidlertid kræver, at den pågældendes modvilje respekteres i fuldt omfang, jf. dommens præmis 23.²⁵ Det kan af dommen udledes, at en helbredsoplysning falder ind under retten til respekt for privatlivet, hvilket er en grundrettighed og dermed vigtig at beskytte, hvorfor dette skal tillægges en betydelig værdi i diskussionen om lønmodtagerens og arbejdsgiverens modstridende interesser. Problemet er, at arbejdsgiveren ønsker at anmode om så mange oplysninger som muligt for at sikre sig, at lønmodtageren er sund og rask. Lønmodtageren ønsker derimod ikke at dele flere helbredsoplysninger med arbejdsgiveren end nødvendigt, da disse oplysninger er private.

²³ Hasselbalch, Ole, Den Danske Arbejdsret Bind II - ansættelsesretten, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1. udgave, 1. oplag, 2009, side 827.

²⁴ Sag C-404/92 P, Union syndicale – Bruxelles & Fédération internationale des droits de l'homme mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber

²⁵ Hasselbalch, Ole, Den Danske Arbejdsret Bind II - ansættelsesretten, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1. udgave, 1. oplag, 2009, side 834.

Arbejdsgiverens og lønmodtagerens interesser er dermed modstridende. Problemet opstår som følge af ubalancen i magtforholdet mellem arbejdsgiveren og lønmodtageren. Ubalancen medfører, at lønmodtageren ikke tør at sige nej, hvis en arbejdsgiver anmoder om flere helbredsoplysninger end, hvad der er tilladt efter helbredsoplysningsloven af frygt for ikke at få jobbet. Dette vil føre til krænkelse af lønmodtagerens integritet, hvorfor det er vigtigt at diskutere lønmodtagerens mulighed for at beskytte sin integritet.²⁶

Sondringen af hvorvidt der foreligger en integritetskrænkelse, kommer an på om det er arbejdsgiverens eller lønmodtagerens interesser, der vejer tungest. Hvis det er lønmodtagernes interesser, der vejer tungest, vil der foreligge en integritetskrænkelse.

Til en vis grænse vil indhentningen af helbredsoplysninger også være i lønmodtagernes interesse, da der specielt ved fysisk belastende arbejde, vil være nogle sundhedsrisici, som der skal tages hensyn til og som vil være i begge parter interesse. Det må derfor udledes, at anmodning om helbredsoplysninger kan udgøre en integritetskrænkelse, hvis mængden af helbredsoplysninger der anmodes om er større end, hvad der er tilladt efter reglerne i helbredsoplysningsloven. Samtidig er det også nødvendigt, at en arbejdsgiver i et vist omfang har adgang til at kunne anmode om en lønmodtagers helbredsoplysninger. I afvejningen af parternes interesser må der søges hjælp i lovgivningen og retspraksis.

Helbredsoplysningsloven har til formål at beskytte lønmodtagerens integritet, og skal beskytte lønmodtageren mod indgreb i privatlivet, så helbredsoplysningerne ikke bliver misbrugt. På den anden side skal loven ikke forhindre de eventuelle positive forhold, der kan gavne lønmodtageren.²⁷ Dette giver derfor anledning til at analysere, hvilke helbredsoplysninger en arbejdsgiver må anmode en lønmodtager om for at udlede, hvornår der eventuelt foreligger en integritetskrænkelse. Til at gøre dette vil helbredsoplysningslovens § 2 blive analyseret nedenfor.

²⁶ Hasselbalch, Ole, Den Danske Arbejdsret Bind II - ansættelsesretten, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1. udgave, 1. oplag, 2009, side 680.

²⁷ Stordal, Henrik og Sørensen, Arne Steen, Human resources - Videregående uddannelser. Hans Reitzels Forlag, 3. udgave, 2. oplag 2009, side 357.

2.3 Helbredsoplysningsloven

Lov om helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet bygger på Gentestudvalgets²⁸ betænkning nr. 1269 fra maj 1994.²⁹ Helbredsoplysningsloven trådte i kraft d. 1. juli 1996 og fastsætter reglerne for, hvor-
når og hvilke oplysninger en arbejdsgiver må anmode om i forhold til en lønmodtagers helbredstil-
stand, og har til formål at sikre, at helbredsoplysninger ikke uberettiget anvendes til at begrænse
lønmodtagerens muligheder for at opnå eller bevare ansættelse.

Loven har til formål at sikre, at det fortsat skal være muligt for en arbejdsgiver at vælge den bedst
egnede, men at anmodning om oplysninger om et mere eller mindre godt helbred kun er legitimt, når
sådanne oplysninger har en helt umiddelbar, direkte og dokumenterbar betydning for evnen til at
udføre det konkrete arbejde. Normale variationer i hyppigheden af forskellige lidelser eller udsigten
til at få disse må ikke have betydning for, hvem der vælges til at arbejde.³⁰

Helbredsoplysningslovens § 2, er et udtryk for ovenstående forhold og regulerer de oplysninger en
arbejdsgiver kan anmode om i forhold til lønmodtagerens helbred før og under ansættelsen.

Følgende fremgår af bestemmelsen:

*§ 2 En arbejdsgiver må i forbindelse med ansættelse eller under ansættelse af en lønmodtager alene
anmode om helbredsoplysninger med det formål at få belyst, om lønmodtageren lider eller har lidt
af en sygdom eller har haft symptomer på en sygdom, når sygdommen vil have væsentlig betydning
for lønmodtagerens arbejdsdygtighed ved det pågældende arbejde, jf. dog §§ 3-6.*

§ 2 stk. 1, som er lovens hovedbestemmelse, bygger på to grundlæggende sondringer. Dels sondrin-
gen mellem aktuelle og fremtidige sygdomme, dels sondringen mellem relevante og irrelevante hel-
bredsoplysninger.³¹

²⁸ Gentestudvalget blev nedsat den 2. juli 1993 med det formål at foreslå regler om foretagelse, anvendelse og videregivel-
se af oplysninger om en persons arvemæssige egenskaber jf. kommissorium af 2. juli 1993.

²⁹ Lov om brug af helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet, Helbredsoplysningsloven med kommentarer af Merete
Preisler, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999, side 3.

³⁰ Hasselbalch, Ole, Den Danske Arbejdsret Bind II - ansættelsesretten, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1. udgave,
1. oplag, 2009, side 834.

³¹ Folketinget. 1994 LSF 240 Forslag til lov om brug af helbredsoplysninger m.v. på arbejdsmarkedet, Bemærkningerne
til § 2.

I henhold til § 2 stk. 1 må en arbejdsgiver i forbindelse med en ansættelse eller under ansættelsesforholdets beståen kun anmode lønmodtageren om helbredsoplysninger, når det har til formål at belyse, om lønmodtageren aktuelt lider af eller har lidt af en sygdom, som vil have væsentlig betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed. Det pågældende arbejde skal forstås som alle de arbejdsfunktioner, arbejdsgiveren realistisk - ikke rent teoretisk - kan påregne, at lønmodtageren kommer til at beskæftige sig med inden for en overskuelig periode.³²

Oplysningerne skal med andre ord være relevante. Efter bemærkningerne til bestemmelsen kan arbejdsgiveren spørge om de samme forhold, der er omfattet af lønmodtagerens oplysningspligt som findes i § 6.³³

I henhold til § 6 skal en lønmodtager inden ansættelsen af egen drift eller på opfordring fra arbejdsgiveren oplyse, om lønmodtageren er bekendt med at lide af en sygdom eller har symptomer på en sygdom, som vil have en væsentlig betydning for dennes arbejdsdygtighed ved det pågældende arbejde.³⁴

Lønmodtageren vil f.eks. have pligt til at oplyse om en kronisk sygdom, der kan forventes også fremover at give anledning til fravær. Derimod vil lønmodtageren som regel ikke have pligt til at oplyse om f.eks. sukkersyge, idet en velbehandlet sukkersyge i dag ikke giver anledning til væsentligt fravær eller på anden måde begrænser lønmodtagerens arbejdsdygtighed.³⁵

Der er således ikke fuldstændig overensstemmelse mellem § 2 stk. 1 og 2, og § 6, idet arbejdsgiverens ret til at stille spørgsmål efter § 2 stk. 1 og 2 går videre end lønmodtagerens pligt til at give oplysninger efter § 6. Det følger nemlig af § 2 stk. 2, at en arbejdsgiver gerne må anmode om oplysninger, som lønmodtageren ikke selv er bekendt med, hvis det pågældende arbejde taler særligt herfor.

³² Juristen nr. 7 - 1997, Lov om brug af helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet af fuldmægtig Marie-Louise Pold Christensen - advokatfirmaet Harlon, Koch og Christensen.

³³ Lov om brug af helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet, Helbredsoplysningsloven med kommentarer af Merete Preisler, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999, side 22.

³⁴ Folketinget. 1994 LSF 240 Forslag til lov om brug af helbredsoplysninger m.v. på arbejdsmarkedet, Bemærkningerne til § 6.

³⁵ U.1994.375V. Ledernes Hovedorganisation som mandatar for F (adv. M.P. Baruah, Kolding) mod A (adv. Henriette Aalbæk, Varde).

Den positive angivelse i § 2 stk. 1 af hvad arbejdsgiveren må anmode om kan tolkes som en skærpelse af arbejdsgiverens ansvar, idet ansvaret for manglende oplysninger med § 2 stk. 1 ikke længere alene er lønmodtagerens.³⁶

Relevante sygdomme er sygdomme, som gør lønmodtageren uarbejdsdygtig til det pågældende arbejde. En arbejdsgiver må derfor ikke spørge generelt til lønmodtagerens helbred og heller ikke om lønmodtageren lider af en sygdom, der engang imellem medfører sygefravær, hvis lønmodtageren i almindelighed er arbejdsdygtig.

Arbejdsgiveren må således kun spørge til tidligere sygefravær, f.eks. antallet af tidligere sygedage, når det drejer sig om fravær på grund af sygdom, som fortsat vil have væsentlig betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed.³⁷

Har lønmodtageren f.eks. oplyst, at denne lider af en kronisk sygdom vil arbejdsgiveren relevant kunne spørge om, hvor mange sygedage sygdommen den har givet anledning til, og ud fra oplysningen vurdere, om sygdommen er væsentlig for arbejdsdygtigheden.³⁸

Bestemmelserne § 2 stk. 1 samt § 6 komplementerer hinanden, hvor § 2 stk. 1 giver arbejdsgiveren mulighed for at anmode om oplysninger om sygdomme, som vil have en væsentlig betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed. Det er de samme oplysninger som lønmodtageren selv er forpligtet til at oplyse efter § 6. Det kan derfor udledes, at de helbredsoplysninger lønmodtageren har pligt til at oplyse efter § 6 er de samme som arbejdsgiveren må anmode om efter § 2 stk. 1.

Stk. 2. *Arbejdsgiveren kan dog kun anmode om oplysninger, jf. stk. 1, som lønmodtageren ikke selv er bekendt med, hvis forholdene ved det pågældende arbejde særlig taler for at indhente dem.*

Reglen i stk. 2, hvorefter der under visse betingelser kan kræves oplysninger, som lønmodtageren ikke er bekendt med, modificerer udgangspunktet efter bestemmelsens stk. 1 om, at det kun er

³⁶ Lov om brug af helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet, Helbredsoplysningsloven med kommentarer af Merete Preisler, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999, side 22.

³⁷ Folketinget. 1994 LSF 240 Forslag til lov om brug af helbredsoplysninger m.v. på arbejdsmarkedet, Bemærkningerne til § 2.

³⁸ Lov om brug af helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet, Helbredsoplysningsloven med kommentarer af Merete Preisler, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999, side 22.

aktuelle sygdomme, der kan kræves oplysninger om. I lovens forarbejder gives et eksempel på en situation, hvor der er tale om oplysninger, som er af særlig betydning for netop det pågældende arbejde.

Arbejdsgiveren har kun ret til at bede lønmodtageren om at gennemgå en hjerteundersøgelse, der vil kunne afsløre en eventuelt uerkendt hjertesygdom, hvis arbejdet er så fysisk belastende, at oplysninger herom vil være af væsentlig betydning for lønmodtagerens evne til at udføre arbejdet. Der vil således være forskel på, om arbejdet er af stillesiddende karakter, eller om det kræver kraftig fysisk udfoldelse.³⁹

Bestemmelse åbner op for at anmode om helbredsoplysninger, som lønmodtageren ikke selv er bekendt med, hvis det pågældende arbejde er af en sådan fysisk karakter, at det vil have væsentlig betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed.

***Stk. 3.** Ved anmodning om oplysninger efter stk. 1 og 2 skal arbejdsgiveren angive over for lønmodtageren, hvilke sygdomme eller symptomer på sygdomme der ønskes oplysninger om.*

Det følger af § 2, stk. 3, at det er en betingelse for at anmode om oplysningerne, at arbejdsgiveren nærmere angiver, hvilke sygdomme eller symptomer på sygdom, der ønskes oplysninger om. Disse sygdomme skal normalt gøre lønmodtageren helt eller delvist uarbejdsdygtig, og uarbejdsdygtigheden skal være i relation til det pågældende arbejde på den pågældende virksomhed.⁴⁰

Arbejdsgiveren kan altså ikke bede om en generel helbredsattest, der omfatter vidt forskellige oplysninger om lønmodtagerens helbred, eller spørge, om lønmodtageren generelt har et dårligt helbred. Det skal på forhånd konkretiseres, hvilke sygdomme der skønnes at være af væsentlig betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed ved det pågældende arbejde. Arbejdsgiveren behøver dog ikke at navngive de enkelte sygdomme, men kan nøjes med at spørge, om lønmodtageren har symptomer på

³⁹Folketinget. 1994 LSF 240 Forslag til lov om brug af helbredsoplysninger m.v. på arbejdsmarkedet, Bemærkningerne til § 2.

⁴⁰ Folketinget. 1994 LSF 240 Forslag til lov om brug af helbredsoplysninger m.v. på arbejdsmarkedet, Bemærkningerne til § 2.

en sygdom. For eksempel behøver arbejdsgiveren ikke spørge, om den pågældende lønmodtager har en diskusprolaps, men kan nøjes med at spørge, om vedkommende har ondt i ryggen.⁴¹

Stk. 4. En arbejdsgiver må ikke i forbindelse med ansættelse eller under ansættelse af en lønmodtager anmode om, indhente eller modtage og gøre brug af helbredsoplysninger med det formål at få belyst lønmodtagerens risiko for at udvikle eller pådrage sig sygdomme, jf. dog § 3.

Bestemmelsen i stk. 4 vedrører adgangen til at indhente oplysningerne om lønmodtagerens fremtidige helbredstilstand. Gentestudvalget har vurderet, at det i særlig grad skal anses for irrelevant, hvad en person måske kommer til at lide af i fremtiden. Bestemmelsen afskærer enhver form for generelle eller specielle undersøgelser o.lign., som ikke siger noget om, hvad den pågældende lider af her og nu, men om hvilke sygdomme der er risiko for i en nærmere eller fjernere fremtid.⁴²

Efter bemærkningerne til bestemmelsen afskæres en arbejdsgiver fra at bede om oplysninger, om en person vil udvikle eller pådrage sig en sygdom. Derimod afskæres arbejdsgiveren ikke fra at bede om oplysninger, om hvordan en sygdom vil udvikle sig hos en person, der allerede må karakteriseres som syg.⁴³

Det gælder således både oplysninger om, hvorvidt lønmodtageren er særligt udsat for at udvikle en sygdom og oplysninger om, hvorvidt lønmodtageren er særlig modstandsdygtig overfor påvirkninger. Derfor er blodtryksundersøgelser, kondital, kolesterol mv. ifølge bemærkningerne til lovbestemmelsen omfattet af forbuddet.⁴⁴

Arbejdsgiveren må heller ikke spørge om resultatet af gentests, HIV-test eller andre undersøgelser, der kun giver oplysninger om lønmodtagerens sårbarhed, modstandsdygtighed eller sandsynlighed

⁴¹ Juristen nr. 7 - 1997, Lov om brug af helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet af fuldmægtig Marie-Louise Pold Christensen - advokatfirmaet Harlon, Koch og Christensen, side 328.

⁴² Folketinget. 1994 LSF 240 Forslag til lov om brug af helbredsoplysninger m.v. på arbejdsmarkedet, Bemærkningerne til § 2.

⁴³ Folketinget. 1994 LSF 240 Forslag til lov om brug af helbredsoplysninger m.v. på arbejdsmarkedet, Bemærkningerne til § 2.

⁴⁴ Lov om brug af helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet, Helbredsoplysningsloven med kommentarer af Merete Preisler, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999, side 26.

for at udvikle en bestemt sygdom. Videregiver lønmodtageren uopfordret sådanne oplysninger til arbejdsgiveren, må han ikke lægge vægt på dem.⁴⁵

Bestemmelsen i § 2, stk. 4 understreger, at der i ansættelsesforhold kun må anmodes om aktuelle sygdomme og dermed afskærer en arbejdsgiver i at anmode om, hvilke sygdomme en lønmodtager kan udvikle på længere sigt og dermed gøre lønmodtageren uarbejdsdygtig i fremtiden.

2.3.1 Opsamling

Kernen i helbredsoplysningslovens § 2, stk. 1-4 sonder mellem de aktuelle og fremtidige sygdomme. Oplysningerne om de aktuelle sygdomme kan indhentes, hvis oplysningerne er relevante - det vil sige, at oplysningerne har en væsentlig betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed ved det pågældende arbejde. Derudover kan arbejdsgiveren spørge ind til de samme forhold, som er omfattet af lønmodtagerens oplysningspligt i § 6, jf. bemærkningerne til bestemmelsen.

Desuden kan arbejdsgiveren, hvis særlige betingelser taler herfor, anmode om at få undersøgt om lønmodtageren lider af en sygdom vedkommende ikke var bekendt med. Det understreges i stk. 2, at der i så fald skal være tale om oplysninger, som har en særlig betydning på grund af netop det pågældende arbejde.

I forlængelse af § 2, stk. 1 og 2 skal arbejdsgiveren efter bestemmelsen i stk. 3 på forhånd konkretisere, hvilke sygdomme og symptomer der ønskes oplyst.

Bestemmelsen i stk. 4 forbyder enhver form for brug af helbredsoplysninger, der ikke drejer sig om, hvad lønmodtageren her og nu lider af, men hvilke sygdomme der er risiko for, at lønmodtageren udvikler eller pådrager sig i fremtiden.

Ud fra ovenstående kan det udledes, at der ved anmodning om helbredsoplysninger i forbindelse med ansættelser særligt lægges vægt på sygdommens aktualitet, relevans, væsentlighed og arbejdets karakter. Derudover skal arbejdsgiveren konkretisere, hvilke sygdomme der ønskes oplysninger om, da der ikke må anmodes om generelle forhold.

⁴⁵ Juristen nr. 7 - 1997, Lov om brug af helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet af fuldmægtig Marie-Louise Pold Christensen - advokatfirmaet Harlon, Koch og Christensen, side 328.

2.4 Ordlydsfortolkning

Det følger af helbredsoplysningsloven § 2 stk. 1, at en arbejdsgiver alene må anmode om lønmodtagerens helbredsoplysninger, når disse vil have en *væsentlig betydning* for lønmodtagerens arbejdsdygtighed ved det pågældende arbejde.

Begrebet *væsentlig betydning* er en essentiel del af bestemmelsen i § 2, stk. 1, hvorfor det er relevant at undersøge nærmere, hvad begrebet indebærer. For at kunne vurdere, hvor langt bestemmelsen rækker foretages en ordlydsfortolkning af begrebet *væsentlig betydning*.

En ordlydsfortolkning af begrebet vil bidrage til en bedre forståelse af, hvornår en sygdom er væsentlig og dermed være medvirkende til at vurdere grænsen for, hvilke helbredsoplysninger, der må anmodes om i forbindelse med en ansættelse.

Den danske ordbog anvender synonymer som afgørende, fundamental og essentiel for *væsentlig*.⁴⁶ Endvidere anvender den danske ordbog begreber som vigtighed, værd og relevans, når den beskriver det, at noget har en vis betydning.⁴⁷

Væsentlighedsbedømmelsen anvendes ligeledes på andre retsområder som bl.a. købeloven. Inden for køberetten er en mangels væsentlighed en betingelse for at købet kan ophæves. Det følger af § 21, stk. 1, at leveres en salgsgenstand ikke i tide og skyldes dette ikke køberens forhold eller en hændelig begivenhed, for hvilket han bærer faren, har køberen valget mellem at forlange genstanden leveret eller hæve købet. Dog følger det af bestemmelsens stk. 2, at var forsinkelsen eller må den af sælgeren forudsættes at være af uvæsentlig betydning for køberen kan denne dog ikke hæve købet.

Dette betyder, at forsinkelsen skal være væsentlig, hvis køber skal have mulighed for at hæve sit køb. Der anlægges en konkret vurdering ved afgørelsen af, om forsinkelsen er væsentlig. Til at vurdere om forsinkelsen er væsentlig tages der udgangspunkt i købsaftalens ordlyd, og der inddrages andre elementer fra aftalen, f.eks. parternes tilkendegivelse og afviklingen af parternes tidligere samhandel.⁴⁸

⁴⁶ <http://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=væsentlig+>

⁴⁷ <http://ordnet.dk/ddo/ordbog?aselect=betydning&query=betydning>

⁴⁸ Købeloven - LBK nr. 140 af 17/02/2014 Gældende, note 88.

Ud fra ovenstående ordlydsfortolkning må det vurderes, at begrebet væsentlig afhænger af en konkret vurdering af de nærmere omstændigheder i en given situation. Vurderingen kan yderligere bygge på tidligere handlemåder samt tidligere aftalers udformning. Endvidere kan det ud fra ovenstående udledes, at synonymer som *essentiell* og *relevans* anvendes til at beskrive hvad, begrebet *væsentlig betydning* indebærer.

Ordlydsfortolkningen er et medvirkende værktøj til at ridse rammerne op for, hvor grænsen går for at anmode om helbredsoplysninger. Som led i formålsfortolkningen af helbredsoplysningslovens § 2 stk. 1-4, og begrebet væsentlig findes det relevant at inddrage relevante domme til at fremme forståelsen af, hvad der yderligere menes med *væsentlige oplysninger* i forbindelse med ansættelser. Der vil derfor i nedenstående afsnit foretages analyse af relevante domme til at hjælpe med at præcisere væsentlighedskriteriet og dermed give et mere retvisende billede af hvad væsentlighedskriteriet indebærer.

2.5 Domsanalyse

Domsanalyserne vil bidrage til at udlede, hvilke helbredsoplysninger arbejdsgivere må anmode lønmodtageren om. Som det blev konkluderet ovenfor giver helbredsoplysningslovens § 2, stk. 1 alene arbejdsgiveren mulighed for at anmode om helbredsoplysninger, når sygdommen vil have en væsentlig betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed ved det pågældende arbejde. Det fremgår også af U.2000.1405V,⁴⁹ at ordet *væsentlig* er en essentiel del af bestemmelsen, hvorfor det er nødvendigt at fastslå, hvad ordet *væsentlig* dækker over og dermed, hvor langt helbredsoplysningslovens § 2, stk. 1 rækker. Som det kan læses af dommen må en arbejdsgiver kun anmode om helbredsoplysninger, der er af væsentlig betydning.

Domsanalysen af U.1999.1927Ø vil blive anvendt til at udlede, hvor grænsen går for at indhente oplysninger om tidligere sygdomme. Domsanalyserne vil ligeledes omfatte domme, som er fra før helbredsoplysningsloven trådte i kraft. Disse domme omhandler oplysningspligten efter funktionærlovens⁵⁰ § 5. Ifølge bemærkningerne til helbredsoplysningslovens § 6, svarer denne til princippet i funktionærlovens § 5, der foreskriver, at hvis lønmodtageren ved stillingens overtagelse svigagtigt

⁴⁹ U.2000.1405V: Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark som mandatar for Mette Andie Nielsen (adv. Tina Sejr Gad, Århus) mod Trøjborg Isenkram I/S ved Jesper Heidenheim Juul (adv. Carsten Meyer Petersen, Århus).

⁵⁰ Funktionærloven - LBK nr. 1002 af 24/08/2017 Gældende

har fortiet, at personen led af en sygdom som senere giver anledning til fravær, er dette fravær ikke lovligt forfald. Ligesom efter § 6 skal lønmodtageren have været klar over sygdommens karakter og derfor burde have indset, at sygdommen kunne komme til at give anledning til fravær.⁵¹ Disse domme vil blive inddraget for at vurdere, om en lønmodtager burde have indset, at denne skulle have informeret om en sygdom.

U.1994.375V⁵²

I denne sag var F blevet ansat som bogholder hos A fra d. 1. marts 1991. F var fraværende fra jobbet d. 1. marts om formiddagen og sygemeldt fra d. 15. marts til d. 15. maj på grund af sin sukkersyge. D. 22. april blev F opsagt pr. 15. marts 1991, som følge af F ifølge A havde fortiet oplysninger om sin sukkersyge til jobsamtalen. F sagsøgte A for et beløb svarende til tre måneders løn.

F gjorde blandt andet gældende, at han ikke tidligere havde haft problemer med sin sukkersyge og derfor ikke havde tænkt, at det ville påvirke hans arbejdsdygtighed.

Landsretten lagde vægt på, at karakteren af jobbet sammenholdt med oplysningerne om forløbet af F's sukkersyge, som ikke tidligere havde resulteret i fravær i tiden inden hans ansættelse medførte, at de manglende oplysninger og F's sukkersyge ikke udgjorde en svigagtig fortællelse og F derfor havde krav på løn under sygdom samt, at der ikke var grundlag for at ophæve ansættelsesaftalen.

Af dommen kan det udledes, at en velreguleret sukkersyge ikke har så væsentlig betydning, at lønmodtageren burde have oplyst omkring det - særligt ikke jobbet som bogholder taget i betragtning. Dommen lægger vægt på, at sygdommen ikke havde medført fravær inden ansættelsen. I vurderingen af, om lønmodtageren havde opfyldt sin oplysningspligt, lagde dommen altså vægt på om sygdommen aktuelt havde væsentlig indflydelse på lønmodtagerens arbejdsdygtighed samt karakteren af det pågældende arbejde som bogholder. Det kan dermed udledes, at en arbejdsgiver ej heller må anmode om sådanne oplysninger, da en velreguleret sukkersyge ikke udgør en væsentlig betydning for det pågældende arbejde. Arbejdsgiveren kan dermed kun anmode om oplysninger om, hvorvidt en lønmodtager lider af en ureguleret sukkersyge, da denne vil medføre en øget risiko for fravær.

⁵¹ Lov om brug af helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet, Helbredsoplysningsloven med kommentarer af Merete Preisler, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999, side 46

⁵² U.1994.375V: Ledernes Hovedorganisation som mandatar for F (adv. M.P. Baruah, Kolding) Mod A (adv. Henriette Aalbæk, Varde).

U.1999.1927Ø⁵³

I denne sag sagsøgte L modparten Dalum Tekniske Skole for 100.000 kr. Sagen handlede om en ansættelsesblanket, hvor der var anført i en rubrik

“Såfremt De lider eller har lidt af en sygdom, som har væsentlig betydning for at passe dit fremtidige arbejde, bedes dette oplyst.”

Sagen blev afgjort efter lovens § 2, stk. 4, der afgrænser arbejdsgiverens brug af helbredsoplysninger negativt. Bestemmelsen indebærer indirekte en fortolkning af lovens § 2, stk. 1 i og med, at retten lagde til grund, at der var tale om en aktuel sygdom af betydning for den aktuelle arbejdsdygtighed.

L, som led af sklerose, udfyldte ikke rubrikken, eftersom L ikke havde haft fravær som følge af sin sygdom. Sagsøgte blev efter en samtale med L's tidligere arbejdsgiver opmærksom på, at L led af sklerose og som følge heraf trak sagsøgte ansættelsen tilbage.

Af dommen kan det udledes, at det følger af § 2, at en arbejdsgiver kun må spørge om, hvilke sygdomme lønmodtageren aktuelt lider af. Arbejdsgiveren må således ikke spørge om, hvilke sygdomme lønmodtageren tidligere har lidt af, medmindre det drejer sig om en sygdom, som også fremover vil få væsentlig betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed.

Dommen inddrog bemærkningerne til lovens § 6, der foreskriver, at det kun er det for udførelsen af arbejdet relevante fravær, der kan begrunde oplysningspligten efter § 6.

Det følger af sagens faktum, at L kun havde haft 10 sygedage i alt i en periode fra 1995-1998, dog ikke på grund af sklerosen.

Landsretten fandt, at det ikke var i strid med loven at spørge til tidligere sygdomme, såfremt sygdommen havde betydning for den aktuelle arbejdsdygtighed. Landsretten konkluderede også, at L ikke havde tilsidesat sin oplysningspligt efter lovens § 6, da det lægges til grund, at sygdommen ikke havde indflydelse på L's arbejdsdygtighed på det pågældende tidspunkt. L blev tilkendt en godtgørelse på 25.000 kr.

⁵³ **U.1999.1927Ø:** FTF som mandatar for Dansk Teknisk Lærerforbund som mandatar for L (adv. Kirsten Maxen, København) mod Dalum Tekniske Skole (adv. Tina Sejr Gad, Århus).

Det kan af dommen udledes, at lønmodtageren ikke havde pligt til at oplyse arbejdsgiveren om, at lønmodtageren led af sklerose. Som det følger af dommen medfører sklerose en række symptomer, herunder tågesyn, nedsat følsomhed samt hukommelses- og koncentrationsbesvær. Disse symptomer er i sig selv ikke nok til, at det kan siges at ville have en væsentlig indflydelse på lønmodtagerens arbejdsdygtighed, da der som det også følger af lovens § 2, stk. 1 kun skal kigges på den aktuelle situation. Det sammenholdt med, at sygdommen på ansættelsestidspunktet ikke havde ført til fravær, selvom lønmodtageren dog havde haft gener som følge af sygdommen betyder, at antallet af fraværsdage skal tillægges en ikke ubetydelig værdi i vurderingen af, hvorvidt en sygdom har en væsentlig betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed. Yderligere præciseres det, at det kun er det for udførelsen af arbejdet relevante fravær, der kan begrunde lønmodtagerens oplysningspligt efter § 6.

I dommen blev det også fastslået, som det også følger af lovens § 2, stk. 1, at en arbejdsgiver gerne må spørge om tidligere sygdomme, så længe sygdommen også fremover vil få væsentlig betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed.

U.1963.201V⁵⁴

I denne sag sagsøgte Lønmodtageren F arbejdsgiveren A for manglende løn under sygdom. Sagen handlede om en lønmodtager med mavesår. F havde i en årrække frem til ansættelsen jævnligt været indlagt for behandling af mavesår. Inden ansættelsen lå den seneste indlæggelse 2 år tilbage, hvorfor F ikke havde nævnt noget til A i forbindelse med ansættelsen.

Landsretten lagde vægt på antallet af gange F tidligere havde været indlagt med mavesår, og at sygdommen jævnligt var kommet igen. Retten lagde ligeledes vægt på, at F derudover indtog meget alkohol, hvilket F, sammenholdt med de mange indlæggelser over flere år, burde have indset, at sygdommen kunne få væsentlig indflydelse på hans arbejdsdygtighed.

Det interessante i dommen er, at den udvider fortolkningen af, hvornår en sygdom er aktuel. Selvom sidste indlæggelse lå to år tilbage, var der stadig tale om en svigagtig fortællelse. I vurderingen heraf må det lægges til grund, at sygdommen havde stået på i flere år og flere gange var vendt tilbage. Retten lagde også vægt på, at lønmodtagerens alkoholforbrug måtte have været klart for

⁵⁴ **U.1963.201V:** Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark som mandatar for Hugo Skov, Tønder (Irs. H. J. Hansen, Tønder. v/ adv. H. J. Hansen) mod revisor Kaj Skakke, Tønder (Irs. Lersey, smst.).

lønmodtageren at ville øge risikoen. Det kan altså udledes af dommen, at i vurderingen af, hvorvidt en sygdom er aktuel, skal der lægges vægt på, hvad risikoen er for, at en sygdom vil medføre fravær.

Højesterets dom – Sag 138/2013⁵⁵

I denne sag havde A ansøgt en stilling som lønkonsulent uden at informere den nye arbejdsgiver B om, at A var blevet opsagt af C som følge af længere tids sygefravær som følge af stress. A var også sygemeldt, da A ansøgte den nye stilling. Da B fandt ud af dette trak B ansættelsestilbuddet tilbage.

A mente ikke, at hun havde tilsidesat sin oplysningspligt efter helbredsoplysningslovens § 6, da hun mente at årsagen til hendes stress skyldtes A tidligere chef. A så derfor sig selv som rask.

Højesteret var ikke enig i denne antagelse og påpegede, at oplysningspligten efter bestemmelsens ordlyd og formål omfatter arbejdsbetinget stress, der medfører sygefravær. Efter bemærkningerne til lovforslaget gælder oplysningspligten ikke alene i tilfælde, hvor uarbejdsdygtighed er en sikker følge af sygdommen, men også i tilfælde, hvor der er nærliggende risiko for uarbejdsdygtighed, jf. Folketings Tidende 1995-96, tillæg A, s. 136 (L 13), og Højesteret finder, at denne forståelse ligger inden for rammerne af bestemmelsens ordlyd. A var dermed ikke berettiget til, hverken erstatning eller godtgørelse, da A måtte indse, at der var en nærliggende risiko for fortsat stress med væsentlig betydning for hendes arbejdsdygtighed.

Det kan af denne Højesterets dom udledes, at det ikke kun er i de situationer, hvor lønmodtageren er ”bekendt med” at lide af en sygdom, som vil have væsentlig betydning for arbejdsdygtigheden. Sygdommen er også væsentlig i den situation, hvor der er en nærliggende risiko for at sygdommen vil medføre uarbejdsdygtighed.

⁵⁵ **Højesterets dom – Sag 138/2013** HK/Danmark som mandatar for A (advokat Tina Sejr Gad) mod Region Midtjylland

2.5.1 Opsamling

Af domsanalyserne oven for kan det udledes, at i vurderingen af, hvilke helbredsoplysninger lønmodtageren skal oplyse og dermed, hvilke oplysninger arbejdsgiveren ligeledes må anmode om, er det ikke tiltrækkeligt, at lønmodtageren lider af en sygdom. Det afgørende er, at sygdommen er aktuel og vil have en væsentlig betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed. Væsentligheden skal vurderes i forhold til, om en sygdom vil medføre fravær i forbindelse med det relevante arbejde.

I vurderingen af, om sygdommen aktuelt vil medføre fravær skal risikoen for fravær vurderes. Det vil sige, at en lønmodtager godt kan lide af en sygdom, men hvis denne ikke tidligere har givet anledning til fravær, kan den ikke siges at være aktuel og dermed væsentlig. Det er ikke nok, at der er gået lang tid siden sidste fraværperiode. Hvis sygdommen jævnligt har været tilbagevendende kan dette være tilstrækkeligt til at statuere, at sygdommen er væsentlig. Det forhold, at der er en nærliggende risiko for, at en sygdom vil have væsentlig betydning for arbejdsdygtigheden, i vurdering af om sygdommen er væsentlig.

Det at en sygdom en gang i fremtiden vil få indflydelse på lønmodtagerens arbejdsdygtighed giver heller ikke arbejdsgiveren ret til at anmode om helbredsoplysninger. Derudover er arbejdets karakter også relevant i vurderingen af, om en sygdom vil have en væsentlig indflydelse på lønmodtagerens arbejdsdygtighed. Det betyder, at jo mindre krævende, fysisk og psykisk, et arbejde er, jo færre oplysninger må en arbejdsgiver anmode en lønmodtager om. Ligesom ved gennemgangen af helbredsoplysningsloven, kan det af domsanalyserne udledes, at der i forbindelse med ansættelser lægges særlig vægt på sygdommens aktualitet, væsentlighed og arbejdets karakter.

2.6 Samtykke

Det følger af helbredsoplysningslovens § 2, stk. 1 og 4, at en lønmodtager i forbindelse med en helbredsundersøgelse skal give sit skriftlige samtykke jf. § 9, stk. 3, efter at have blevet informeret om oplysningerne i § 9, stk. 1. Ifølge persondataforordningen⁵⁶ skal et samtykke for at kunne anvendes som hjemmel være afgivet frivilligt, specifikt, informeret og utvetydigt. Ligeledes skal samtykket være udtrykkeligt, idet afhandlingen beskæftiger sig med følsomme oplysninger i form af helbredsoplysninger.

I ansættelsesforhold kan der opstå problemer i forbindelse med, hvorvidt et samtykke rent faktisk er afgivet frivilligt.⁵⁷ Problemet består i den ubalance, der er i magtforholdet mellem en arbejdsgiver og en lønmodtager. Det er en betingelse i persondataforordningen og i persondataloven, at et samtykke afgives frivilligt. Dette indebærer, at en lønmodtager ikke må føle sig utilbørligt presset eller tvunget til at afgive et samtykke.⁵⁸ Problemet ses tydeligt i de første udkast til Forordningen, hvor følgende fremgår af præamblen:

*“Samtykke bør ikke udgøre et gyldigt retligt grundlag, hvis der er en klar skævhed mellem den registrerede og den registeransvarlige. Dette er navnlig tilfældet, når den registrerede befinder sig i et afhængighedsforhold til den registeransvarlige, bl.a. når personoplysninger behandles af arbejdsgiveren som led i behandlingen af ansattes personoplysninger i et ansættelsesforhold”*⁵⁹

Formuleringen er dog udgået af den endelige udgave af Forordningen og overlader det i stedet til medlemsstaterne at tage stilling til brugen af samtykke i ansættelsesforhold. Det er endnu uklart om Danmark vil indføre særregler for behandling af følsomme oplysninger, herunder helbredsoplysninger.⁶⁰

⁵⁶ EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse).

⁵⁷ Dall, Nis Peter - Langemark, Jesper - Langebæk, Amalie. Persondataforordningen - en håndbog for praktikere. første udgave, andet oplag. 2016. Side 56.

⁵⁸ Dall, Nis Peter - Langemark, Jesper - Langebæk, Amalie. Persondataforordningen - en håndbog for praktikere. første udgave, andet oplag. 2016. Side 179.

⁵⁹ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (generel forordning om databeskyttelse), 25. januar 2012, betragting nr. 34.

⁶⁰ Dall, Nis Peter - Langemark, Jesper - Langebæk, Amalie. Persondataforordningen - en håndbog for praktikere. første udgave, andet oplag. 2016. Side 66.

Selvom formuleringen er udgået af Forordningen er det fortsat relevant at diskutere, hvorvidt en lønmodtager kan afgive et frivilligt samtykke. En lønmodtager eller en jobansøger vil oftest ikke have et incitament til at afvise en anmodning om helbredsoplysninger som følge af ubalancen i magtforholdet. En lønmodtager vil ikke risikere ikke at få jobbet og vil derfor acceptere anmodningen. Lønmodtageren vil dermed ende med at stå tilbage med en følelse af integritetskrænkelse.

Artikel 29-gruppen⁶¹ stiller ligeledes spørgsmålstejn ved samtykkets frivillighed i ansættelsesforhold og udtaler, at samtykke kun kan anvendes, hvis samtykket er oprigtigt frivilligt. Det er ikke nok at lønmodtageren siger, at det er frivilligt. Samtykket skal rent faktisk være frivilligt.⁶²

Samtykke findes derfor ikke at være anvendeligt i forbindelse med helbredsundersøgelser, eftersom det ikke med sikkerhed vides om samtykket er afgivet frivilligt. Grundet ubalancen i magtforholdet vil klubberne have for let ved at indhente et samtykke. Spillerne vil af samme årsag føle sig tvunget til at give samtykke i forhåbning om at få jobbet. Lønmodtageren vil derfor stå tilbage med en følelse af integritetskrænkelse, da lønmodtageren har givet flere oplysninger end denne måske havde lyst til. Kravet til samtykke findes derfor ikke at være anvendeligt og bør derfor ikke anvendes i forbindelse med helbredsundersøgelser i forbindelse med en ansættelse.

⁶¹ I medfør af Europa-parlamentet og Rådets direktiv (95/46/EF af 24. oktober 1995) om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesdirektivet) er der nedsat en "**gruppe vedrørende beskyttelse af personer i forbindelse med behandling af personoplysninger**", den såkaldte "Artikel 29-gruppe".

⁶² Dall, Nis Peter - Langemark, Jesper - Langebæk, Amalie. Persondataforordningen - en håndbog for praktikere. første udgave, andet oplag. 2016. Side 179.

2.7 Hvilke helbredsoplysninger må arbejdsgiveren generelt anmode om?

Efter ovenstående analyse af helbredsoplysningsloven samt relevante domme kan det udledes, at en arbejdsgiver kan indhente helbredsoplysninger om lønmodtageren, hvis oplysningerne er relevante, væsentlige og aktuelle set i lyset af arbejdets karakter.

Bestemmelsen i § 2, stk. 1 omhandler relevante og aktuelle sygdomme. Relevante sygdomme er sygdomme, der gør lønmodtageren uarbejdsdygtig til det pågældende arbejde. Dette betyder, at en arbejdsgiver ikke må spørge ind til lønmodtagerens generelle helbred. En arbejdsgiver kan derfor ikke bede om en generel helbredsattest, der omfatter vidt forskellige oplysninger om lønmodtagerens helbred. Det følger af bestemmelsens stk. 3, at det på forhånd skal konkretiseres, hvilke sygdomme der skønnes at være af væsentlig betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed ved det pågældende arbejde.

En arbejdsgiver må heller ikke spørge ind til, om lønmodtageren lider af en sygdom, der engang imellem medfører sygefravær, hvis lønmodtageren i almindelighed er arbejdsdygtig. Sygdommen skal derfor have en væsentlig betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed. Det betyder, at sygdommen skal være aktuel. I sontringen af, hvornår en sygdom er aktuel, er det afgørende, at sygdommen også i fremtiden vil have en væsentlig betydning for lønmodtagers arbejdsdygtighed.

Den væsentlige betydning kan bunde i flere fraværskdage end hvad arbejdsgiver med rette kan acceptere. I vurderingen af om en sygdom vil medføre fravær, skal risikoen vurderes.⁶³ Det følger af dommen U.1963.201V, at risikoen ikke kan måles i tiden, der er gået siden sidste fraværskdag. I stedet kigges på sygdomsforløbet og antallet af tidligere fraværskdage. Det er også årsagen til, at arbejdsgiver har mulighed for at indhente helbredsoplysninger om tidligere sygdomme såfremt de fortsat vil have en væsentlig betydning for lønmodtagers arbejdsdygtighed.

En anden sontring, der skal foretages i forbindelse med, hvilke helbredsoplysninger arbejdsgiveren må indhente, er arbejdets karakter. Hvis jobbet ikke på nogen måde er fysisk eller psykisk krævende, begrænser det arbejdsgiverens ret til at anmode om helbredsoplysninger. Hvis arbejdet derimod er

⁶³ U.1999.1927Ø FTF som mandatar for Dansk Teknisk Lærerforbund som mandatar for L (adv. Kirsten Maxen, København) mod Dalum Tekniske Skole (adv. Tina Sejr Gad, Århus).

hårdt fysisk belastende åbner det op for, at arbejdsgiveren kan indhente relevante oplysninger i forbindelse hermed. I den sammenhæng giver § 2, stk. 2, også mulighed for at anmode om helbredsoplysninger som lønmodtageren ikke selv er bekendt med, hvis arbejdets karakter særligt taler herfor.

Bestemmelsen i stk. 4 vedrører adgangen til at indhente oplysningerne om lønmodtagerens fremtidige helbredstilstand. Dette skal sammenholdes med de betingelser der står beskrevet i § 2 stk. 1 og 2 i forhold til, at en arbejdsgiver kun må spørge ind til aktuelle og relevante sygdomme, som vil have en væsentlig betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed på nuværende tidspunkt. Bestemmelsen i stk. 4 afskærer derfor enhver form for generelle eller specielle undersøgelser o.lign., som ikke siger noget om, hvad den pågældende lider af her og nu, men om hvilke sygdomme der er risiko for i en nærmere eller fjernere fremtid.

Anmoder arbejdsgiveren om flere oplysninger, kan det resultere i en integritetskrænkelse af lønmodtageren, da denne vil føle sig presset til at give disse oplysninger, hvis arbejdsgiveren anmoder om dem.

2.8 Konsekvenserne ved overtrædelse af § 2

Det følger af helbredsoplysningslovens § 12, at personer, hvis rettigheder er krænkede ved overtrædelser af §§ 2 og 9, kan tilkendes godtgørelse. Spørgsmålet om godtgørelse afgøres af de almindelige domstole og afhænger af grovheden af overtrædelsen. Godtgørelsen skal dække den ikke-økonomiske skade, som den pågældende har lidt, jf. Principperne i erstatningsansvarslovens § 26. Der kan ved siden af godtgørelsen eller alene ydes erstatning efter de almindelige erstatningsregler, når den pågældende har lidt et egentligt økonomisk tab. Dette kan være tilfældet, hvis en ansøger har undladt at søge andre stillinger i tillid til, at loven overholdes, men hvor vedkommende ikke har fået stillingen på grund af, at helbredsoplysninger er indhentet i strid med loven.⁶⁴

Af helbredsoplysningsloven § 13 kan det udledes, at den der overtræder § 2, § 3 stk. 3 eller §§ 9-11 straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, herunder straffelovens §§ 152 og 152a.⁶⁵

⁶⁴ Lov 1996-04-24 nr. 286 om brug af helbredsoplysninger mv. på arbejdsmarkedet, note 35.

⁶⁵ Lov 1996-04-24 nr. 286 om brug af helbredsoplysninger mv. på arbejdsmarkedet, note 36.

2.9 Case

I forbindelse med ovenstående fortolkning af helbredsoplysningsloven § 2, vil afhandlingens juridiske del nu rette fokus mod, hvad en professionel fodboldklub må anmode om af oplysninger i forbindelse med ansættelse af fodboldspillere. Det findes hensigtsmæssigt at undersøge fodboldbranchen, idet den kræver en meget indgribende helbredsundersøgelse grundet den hårde fysiske belastning på kroppen.

Det følger af helbredsoplysningslovens § 1, stk. 2, at loven finder anvendelse på brug af helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet, og af § 1, stk. 1 fremgår det, at loven har til formål at sikre, at helbredsoplysninger ikke uberettiget anvendes til at begrænse lønmodtageres muligheder for at opnå eller bevare ansættelse.

Det skal derfor fastslås om en fodboldspiller falder ind under lønmodtagerbegrebet og dermed er omfattet af helbredsoplysningsloven. Det følger af ansættelsesbevislovens⁶⁶ § 1, stk. 2, at lønmodtagere anses som personer, der modtager et vederlag for personligt arbejde i tjenesteforhold. Det må ud fra ovenstående udledes, at fodboldspillere falder ind under lønmodtagerbegrebet og dermed er omfattet af helbredsoplysningsloven, da fodboldspillere modtager et vederlag for deres arbejde som led i et tjenesteforhold.

Til at illustrere ovenstående tages der udgangspunkt i den danske fodboldklub F.C. København. F.C. København har i over et årti været en del af toppen i dansk fodbold og dermed også kvalificeret sig til at deltage i UEFA's⁶⁷ turneringer som Champions League og Europa League.

For at kunne deltage i UEFA's turneringer er de klubber og spillere der kvalificerer sig underlagt visse regulativer, herunder UEFA's medical regulations.⁶⁸ Disse regulativer finder kun anvendelse på klubber og spillere når disse deltager i turneringer under UEFA-regi.⁶⁹

⁶⁶ LBK nr. 240 af 17/03/2010 - Bekendtgørelse af lov om arbejdsgiverens pligt til at underrette lønmodtageren om vilkårene for ansættelsesforholdet.

⁶⁷ Union of European Football Associations.

⁶⁸ UEFA Medical Regulations https://www.uefa.com/MultimediaFiles/Download/uefaorg/Medical/02/50/25/38/2502538_DOWNLOAD.pdf

⁶⁹ UEFA Medical Regulations art. 1.01.

Reglerne i UEFA's Medical regulations regulerer de helbredsundersøgelser og tests spillerne skal gennemgå for at blive berettiget til at deltage i UEFA's turneringer.⁷⁰ De helbredsundersøgelser og tests, der er forudsat i UEFA's regulativer er obligatoriske for alle spillere, som deltager i turneringerne,⁷¹ og alle undersøgelser og tests skal være gennemført inden turneringen påbegyndes.⁷²

Art. 4 og 5 i UEFA's medical regulation oplister de helbredsoplysninger, der kræves for at deltage i turneringerne. UEFA kræver spillernes fulde medicinske helbredshistorik, som skal opdateres hvert år. Journalen skal bl.a. indeholde helbredsoplysninger om spillerens families sygdomme, spillerens komplette helbredshistorik, oplysninger om, hvilke medicinske produkter spilleren bruger og ikke mindst spillerens fulde vaccinations historie.⁷³

Spillerens komplette helbredshistorik skal indeholde oplysninger om, hvorvidt spilleren har lidt af hjerteproblemer, hjernerystelser, tilbagevendende sygdomme, astma, allergier, andre store sygdomme og om spilleren har lidt skader, som har ledet til operationer der har medført fravær fra fodbold i mere end en måned.⁷⁴

Endvidere skal spillerens journal oplyse om, hvorvidt spillerens familiemedlemmer har lidt eller lider af sygdomme som diabetes, hjerteproblemer som har ledet til hjertestop, kræft, blodsygdomme og kroniske led og muskelproblemer.⁷⁵

2.9.1 UEFA's regler i forhold til helbredsoplysningsloven

Indhentelse af helbredsoplysninger i forbindelse med ansættelse af en fodboldspiller er anderledes end mange andre brancher, selv om reglerne i helbredsoplysningsloven skal overholdes. Helbredsoplysningsloven bygger på en forudsætning om, at det skal være muligt for en arbejdsgiver at vælge den bedst egnede, men indhentning af oplysninger om et mere eller mindre godt helbred kun er legitim, når sådanne oplysninger har en helt umiddelbar, direkte og dokumenterbar betydning for evnen

⁷⁰ UEFA Medical Regulations art. 1.02 (a).

⁷¹ UEFA Medical Regulations art. 3.01.

⁷² UEFA Medical Regulations art. 3.03.

⁷³ UEFA Medical Regulations art. 4.01.

⁷⁴ UEFA Medical Regulations art. 4.03.

⁷⁵ UEFA Medical Regulations art. 4.02.

til at udføre det konkrete arbejde.⁷⁶ Det følger ligeledes af note 1 til loven, at færdighedsprøver falder uden for lovens anvendelsesområde.

I forbindelse med ansættelse af en fodboldspiller er det nødvendigt at undersøge spillerens færdigheder. Det vil i denne branche bl.a. omfatte kondital, som derfor gerne må indhentes, idet formålet er at undersøge spillerens færdigheder og ikke at afdække risikoen i forhold til det fremtidige helbred, som bemærkningerne i loven henviser til.⁷⁷

UEFA's medical regulation angiver de helbredsoplysninger, der kræves belyst for at kunne deltage i UEFA's turneringer. Som det tidligere er nævnt, følger det af helbredsoplysningslovens § 2, stk. 1, at der kun anmodes om oplysninger, som vil have en væsentlig betydning for arbejdets udførelse. Art. 4.01 og 4.03 i UEFA's medical regulations angiver nærmere, hvilke oplysninger der kræves oplyst.

Som det fremgår af artiklerne ønskes alle de former for medicin og kosttilskud, som spilleren har gjort brug af oplyst. Ligeledes kræves det oplyst, hvilke allergier spilleren har. Det må diskuteres, hvorvidt allergier og kosttilskud har væsentlig betydning for arbejdets udførsel. Som det følger af ordlydsfortolkning skal vigtigheden af disse oplysninger diskuteres i forhold til arbejdsdygtigheden som professionel fodboldspiller. Der skal i den forbindelse lægges vægt på risikoen for øget fravær.

F.C. København og andre fodboldklubber tilrettelægger ofte en meget streng kostplan, som indeholder både mad og kosttilskud. Der kan være en sundhedsrisiko ved at indtage for meget af det samme kosttilskud, hvorfor det kan være nødvendigt for F.C. København at vide, hvad spilleren selv tager, så ikke spilleren får fordoblet sin dosis. Det kan også udgøre en sundhedsrisiko for spilleren, hvis ikke F.C. København er vidende om, hvilke allergier en spiller lider af. Det kan være alt fra kostallergier til græsallergi, som kan have en væsentlig betydning for spillerens arbejdsdygtighed. Der kan argumenteres for, at disse oplysninger falder inden for, hvad en arbejdsgiver må anmode om efter helbredsoplysningsloven.

Det skal dog bemærkes, at det kun er de allergier, som udgør en væsentlig betydning for arbejdsdygtig, der er tilladt at anmode om, hvorfor det må komme an på en lægefaglig vurdering. Efter art. 4.03

⁷⁶ Lov 1996-04-24 nr. 286 om brug af helbredsoplysninger mv. på arbejdsmarkedet, note 2.

⁷⁷ Lov om brug af helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet, Helbredsoplysningsloven med kommentarer af Merete Preisler, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999, side 26.

i UEFA's medical regulation er det ikke konkretiseret, hvilke allergier der skal indhentes oplysninger om. I ovenstående analyse blev det udledt, at det ikke er tilladt at anmode om hvilke allergier en fodboldspiller generelt lider af. Klubberne skal derfor præcisere, hvilke allergier de ønsker oplysninger om.

Oplysninger om sukkersyge, som ellers ikke er tilladt at anmode om, såfremt den er velreguleret, må i denne branche siges at have en væsentlig indflydelse på lønmodtagerens arbejdsdygtighed. Som nævnt ovenfor skal spillerne følge en kostplan som F.C. København har fastsat. Det er derfor vigtigt for F.C. København at tage hensyn til sygdomme som sukkersyge, hvorfor det kan udledes, at en arbejdsgiver gerne må anmode en fodboldspiller om oplysninger om sukkersyge.

Det følger endvidere af UEFA's medical regulation art 4.03 punkt f, at det af fodboldspillerens helbredsoplysninger skal fremgå, hvis spilleren har lidt af en alvorlig skade som har medført, at spilleren har skullet gennemgå en operation, været indlagt på hospitalet eller har holdt spilleren væk fra fodbold i mere end en måned.

Dette strider som udgangspunkt imod § 2, stk. 1, hvor det kun er tilladt at anmode om oplysninger angående tidligere sygdomme, såfremt det også i fremtiden vil have væsentlig betydning for spillerens arbejdsdygtighed. Som udgangspunkt vil det, der kan betegnes som særligt fravær som f.eks. en blindtarmsoperation eller et brækket ben, ikke medføre en øget risiko for fravær i fremtiden og derfor ikke have en væsentlig betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed, hvorfor dette som udgangspunkt falder uden for, hvad arbejdsgiveren må anmode lønmodtageren om.⁷⁸

Det må komme an på en lægefaglig vurdering om en brækket knogle vil øge risikoen for fravær fremadrettet og i så fald være tilladt for en arbejdsgiver at anmode oplysninger om. Det er ligeledes relevant at diskutere den situation, hvor en fodboldspiller har lidt af den samme skade flere gange og som har medført operation, indlæggelse eller en længere skadespause. Hvis der er tale om den samme skade som f.eks. en korsbåndsskade vil det være tegn på, at fodboldspilleren har et svagt knæ og derfor har en øget risiko for at få den samme skade igen, hvorfor det i sådan en situation vil være af væsentlig betydning for spillerens arbejdsdygtighed. Dette gælder også til trods for, at der er tale om

⁷⁸ Lov om brug af helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet, Helbredsoplysningsloven med kommentarer af Merete Preisler, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999, side 47.

en tidligere skade, hvorfor F.C. København gerne må anmode om oplysninger om tidligere skader såfremt de også i fremtiden vil medføre fravær. Dette bakkes op af domsanalysen af U.1963.201V.

Helbredsoplysningslovens § 2, stk. 2 giver mulighed for, at arbejdsgiveren kan anmode om oplysninger, som lønmodtageren ikke selv er bekendt med, hvis forholdene ved det pågældende arbejde særligt taler for at anmode dem.

Fodbold er en hård fysisk belastende sport, hvorfor dette særligt taler for at anmode om oplysninger, lønmodtageren ikke selv er bekendt med, hvis de kan have en indflydelse på spillerens arbejdsdygtighed. En udvidet helbredsundersøgelse er derfor medvirkende til at beskytte spilleren i videst mulige omfang og er derfor relevant for jobbets udførelse.

UEFA's regler om indhentning af oplysninger vedrørende spillernes hjerteproblemer og hjernerystelser findes at udgøre en helt umiddelbar, direkte og dokumenterbar betydning ved at spille fodbold. Den fysiske belastning som sporten medfører, kan have en direkte betydning for spillerens hjerte og hoved, hvorfor klubberne har adgang til at undersøge spilleren for disse lidelser.

Efter UEFA's medical regulation art. 4.03 punkt e, skal spillerens fulde helbredshistorik indeholde oplysninger om spilleren har lidt af 'andre store sygdomme'. Som nævnt tidligere skal det på forhånd konkretiseres, hvilke sygdomme der skønnes at være af væsentlig betydning. Det kan ud fra art. 4.03 punkt 3 ikke siges, at det på forhånd er fastlagt hvilke sygdomme, der har væsentlig betydning, hvilket ikke stemmer overens med helbredsoplysningslovens § 2, stk. 3. Hvad 'andre store sygdomme' præcist dækker over er ikke klart. Det kan dog udledes af art. 4.02 punkt f, at fodboldspillerens families helbredshistorik skal indhentes, og at det blandt andet skal omfatte oplysninger om sygdomme som kræft. Det må derfor antages, at 'andre store sygdomme' kan omfatte de samme sygdomme.

Der er ingen særlige forhold i arbejdet som fodboldspiller, der taler for at undersøge om en fodboldspiller har kræft eller har øget risiko herfor. Som det blev udledt i analysen følger det af § 2, stk. 2, at det ikke er tilladt at foretage en hjerteundersøgelse, da en uerkendt hjertesygdom på det tidspunkt, den giver sig udslag, i alle tilfælde vil medføre fravær. Det er kun hvis der er særlige forhold i arbejdet, som taler herfor, at der er mulighed for at foretage en sådan undersøgelse. Det samme må gøre sig gældende i forhold til at undersøge for kræft. Om der er tale om en fodboldspiller eller en

kontoransat eller en helt tredje jobtype vil det i alle tilfælde medføre fravær, hvis lønmodtageren får konstateret kræft. Der er derfor intet der taler for at undersøge, om en fodboldspiller lider af kræft, da der ikke er en øget risiko for at få kræft på grund af fodbold.

UEFA's medical regulation kræver udover ovenstående, en komplet helbredshistorie over de sygdomme, der har eller gør sig gældende i spillerens familie. Anmodning om disse helbredsoplysninger indikerer et formål om at sikre sig mod de fremtidige sygdomme, som en spiller kan risikere at arve. Det drejer sig om oplysninger om kræft, blodsygdomme, diabetes og kroniske led- og muskelsmerter.

Som nævnt ovenfor i stk. 4 foreligger der et forbud mod at indhente oplysninger, der ikke har en betydning for jobbet udførelse lige her og nu. Der findes derfor at være en uoverensstemmelse mellem UEFA's regler, som har til formål at beskytte mod arvelige sygdomme og reglen i helbredsoplysningslovens § 2, stk. 4.

2.10 Hvilke oplysninger må F.C. København anmode en fodboldspiller om?

Det kan ud fra ovenstående udledes, at der er flere helbredsoplysninger, som kan have en væsentlig betydning for fodboldspillerens arbejdsdygtighed ved at spille fodbold. Derfor kan arbejdsgiveren anmode om flere oplysninger end ved ikke fysisk belastende arbejde. Kosten er også en væsentlig del af livet som professionel fodboldspiller. Klubberne kan derfor anmode om oplysninger om allergier og sygdomme som sukkersyge. Klubberne kan ligeledes anmode om oplysninger, som normalt vil blive betegnet som særligt fravær. Dette er f.eks. oplysninger om brækkede knogler, såfremt de efter en lægefaglig vurdering vil medføre en risiko for fravær i fremtiden. F.C. København kan ligeledes anmode om oplysninger om tilbagevendende skader også selvom disse ikke er opstået for nyligt. Dette skyldes, at risikoen for at den pågældende skade kommer igen er større, hvis spilleren har lidt af den samme skade tidligere.

Arbejdets fysiske belastning medfører også, at arbejdsgiveren kan anmode om en række helbredsoplysninger fodboldspilleren ikke er bekendt med efter § 2, stk. 2. F.C. København kan indhente oplysninger om fodboldspillerens hjerte og hovedskader, da der er en øget risiko for spillerens helbred ved arbejdets karakter. Det er et krav, at de pågældende oplysninger som F.C. København anmoder om har en væsentlig betydning for spillerens arbejdsdygtighed, hvorfor det f.eks. ikke er tilladt at anmode

om oplysninger om en spiller lider af kræft, da fodbold ikke øger risikoen herfor, men i alle arbejdstilfælde vil medføre fravær.

Det er udover ovenstående ikke tilladt at indhente oplysninger om risikoen for, at spilleren udvikler sygdomme i fremtiden som ikke aktuelt udgør en risiko for fravær. Det samme gør sig gældende ved indhentelse af oplysninger hos den nærmeste familie.

Det kan altså udledes, at UEFA's regler kræver betydeligt mere end hvad reglerne i helbredsoplysningsloven tillader, hvilket kan føre til integritetskrænkelser af fodboldspilleren. UEFA's regler har ingen selvstændig juridisk værdi, hvorfor F.C. København skal følge reglerne i helbredsoplysningsloven. Fodboldklubber, herunder F.C. København overtræder dermed reglerne i helbredsoplysningsloven, når de indhenter oplysninger efter UEFA's regler. Det har foregået sådan i mange år og helbredsundersøgelserne er kun blevet mere omfangsrige som teknologien har udviklet sig.

2.11 Retssædvaner

Som det blev udledt ovenfor er reglerne, som F.C. København er pålagt af UEFA at følge, ikke i overensstemmelse med helbredsoplysningsloven. Alligevel har klubberne i mange år fulgt reglerne som UEFA har udstedt for at få adgang til diverse turneringer. Det er derfor relevant at analysere om denne praksis kan siges at udgøre en retssædvane og dennes eventuelle indvirkning på gældende ret.

Ved en retssædvane sker der en retsskabelse gennem de retsundergivnes adfærd, herunder borgernes og virksomhedernes. En retssædvane defineres som en handlemåde, der er blevet fulgt almindeligt, stadigt og længe ud fra en følelse af retlig forpligtelse.⁷⁹

At en handlemåde er fulgt almindeligt betyder, at alle eller næsten alle de personer som handlemåden er aktuel for, følger den. Eftersom, at UEFA's regler om helbredsundersøgelser er et krav for samtlige klubber, som deltager i deres turneringer, kan det udledes at være noget som alle klubber følger. For at en handlemåde kan siges at være fulgt stadigt, kræver det, at handlemåden følges, hver gang der er mulighed for det. Eftersom UEFA's regler gælder for alle F.C. Københavns spillere må det antages, at helbredsundersøgelser anvendes på samtlige af F.C. Københavns spillere, hvorfor det kan udledes,

⁷⁹ Tvarnø, Christina D & Nielsen, Ruth - Retskilder & retsteorier, side 202.

at handlemåden også bliver fulgt stadigt. Det er ligeledes et krav, at handlemåden er blevet fulgt længe.⁸⁰ Lægetjek i sportens verden og i særdeleshed inden for fodbold er noget, som har eksisteret i mange år og har fulgt med udviklingen inden for de muligheder forskningen har medført.

Udover ovenstående er det et krav, at handlemåden er båret af en bevidsthed om, at der er en retlig pligt til at handle på den pågældende måde. Der er ingen tvivl om, at alle involverede parter ønsker at passe så godt på spillernes helbred som muligt. Der kan heller ikke herske tvivl om det fysiske pres en fodboldspiller er under udgør en risiko, hvis en fodboldspiller lider af en sygdom som kan have indflydelse på spillerens helbred. Det taler for, at spillerne skal gennemgå diverse helbredsundersøgelser. Der kan dog næppe være tale om en retlig forpligtelse til at indhente oplysninger, der ikke øger risikoen for spillernes helbred. Og eftersom, at loven allerede sikrer at arbejdsgiveren kan indhente de oplysninger som sikrer lønmodtagerens helbred er der ikke tale om en retssædvane der kan anvendes som udfyldelse. Dette sammenholdt med, at en handlemåde retten anser for at være urimelig, ikke vil være retsskabende medfører, at den pågældende handlemåde, hvorpå spillerne skal gennemgå omfattende lægetjek ikke kan siges at udgøre en retssædvane.⁸¹ Det kan derfor udledes, at F.C. København ikke må anmode om de oplysninger, der følger af UEFA's regler som går videre end, hvad helbredsoplysningsloven.

2.12 Delkonklusion

På baggrund af den juridiske analyse kan det konkluderes, at det er nødvendigt at beskytte lønmodtageren integritetssvækn i forbindelse med anmodning af helbredsoplysninger, da parterne har modstridende interesser. Integritetssvæknelsen bunder i ubalancen i magtforholdet mellem lønmodtageren og arbejdsgiveren.

Ud fra formålsfortolkningen af helbredsoplysningslovens § 2 kan det konkluderes, at en arbejdsgiver ved anmodning om helbredsoplysninger i forbindelse med ansættelser særligt skal lægge vægt på sygdommens aktualitet, væsentlighed, relevans og arbejdets karakter. Derudover skal en arbejdsgiver nærmere konkretisere, hvilke sygdomme der ønskes oplyst.

⁸⁰ Tvarnø, Christina D & Nielsen, Ruth - Retskilder & retsteorier, side 203.

⁸¹ Tvarnø, Christina D & Nielsen, Ruth - Retskilder & retsteorier, side 203.

Af ordlydsfortolkningen kan det konkluderes, at begrebet *væsentlig betydning* afhænger af en konkret vurdering af de nærmere omstændigheder i en given situation. Vurderingen kan yderligere bygge på tidligere handlemåder samt tidligere aftalers udformning. Derudover beror begrebet 'væsentlig' på den essentielle relevans samt vigtigheden af den pågældende helbredsoplysning til at kunne udføre det pågældende arbejde.

Af domsanalyserne kan det konkluderes, at domsanalyserne understøtter formålsfortolkningen af helbredsoplysningslovens § 2. Endvidere kan det konkluderes, at væsentlighedsvurderingen skal vurderes i lyset af risikoen for om en nuværende eller tidligere sygdom aktuelt vil medføre fravær. I den forbindelse kan jobbet karakter have en afgørende betydning.

Kravet om samtykke findes ikke at være anvendeligt i forbindelse med helbredsundersøgelser eftersom det ikke med sikkerhed vides om samtykket er afgivet frivilligt, grundet ubalancen i magtforholdet. Spillerne vil som led i ubalancen føle sig tvunget til at give samtykke i forhåbning om at få jobbet og dermed stå tilbage med en følelse af integritetskrænkelser.

I analysens case blev det udledt, at F.C. København er underlagt UEFA's regler i forbindelse med indhentelse af helbredsoplysninger. Det blev ligeledes udledt, at fodboldklubber har mulighed for at indhente flere oplysninger grundet arbejdets karakter. Det kan dog konkluderes, at det ikke er alle disse oplysninger klubberne må anmode om, da de ikke er af væsentlig betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed i forhold til jobbet karakter. Det er f.eks. ikke tilladt at indhente oplysninger om spillerens risiko for at udvikle kræft, da dette i alle arbejdssituationer vil medføre fravær. UEFA's regler går derfor videre end hvad helbredsoplysningsloven tillader.

Det kan konkluderes, at måden fodboldspillerens helbredstjek foregår på ikke udgør en retssædvane til trods for at det er en handlemåde som er fulgt almindeligt, stadig og længe. Dette skyldes, at loven ikke efterlader noget hul, hvorfor der ikke er behov for udfyldelse samt handlemåden ikke er båret af en bevidsthed om, at der er en retlig pligt til at handle på den pågældende måde.

Kapitel 3 - Økonomisk analyse

3.1 Indledning

Den økonomiske analyse har til formål at belyse, hvilke økonomiske konsekvenser der følger af, at F.C. København ikke må anmode om helbredsoplysninger efter UEFA's regler, men i stedet skal følge reglerne i helbredsoplysningsloven. Helbredsoplysningsloven begrænser virksomhederne i forhold til, hvilke oplysninger virksomhederne må anmode om i forbindelse med ansættelsen. En begrænsning i de oplysninger der må anmodes om har en effekt på den måde virksomhederne vil udforme en kontrakt på. For at nå frem til, hvilken type af kontrakt, der findes mest hensigtsmæssig at udforme, tager den økonomiske analyse udgangspunkt i den nyinstitutionelle økonomiske teori.

Den nyinstitutionelle økonomiske teori anvendes for at give et mere retvisende billede af ovenstående problemstilling, idet teorien opererer med begrænset rationalitet, tilstedeværelse af transaktionsomkostninger samt et fravær af fuldkommen information.

Ligesom i den sidste halvdel af det juridiske kapitel, tager den økonomiske analyse udgangspunkt i den danske fodboldklub, F.C. København.

For at besvare afhandlingens økonomiske problemstilling tager analysen udgangspunkt i en risikoanalyse. Risikoanalysen har til formål at måle de risici, der er forbundet med at tegne korte og lange kontrakter. På baggrund af, at den økonomiske analyse tager udgangspunkt i et marked uden fuldkommen information, findes det relevant at foretage en risikoanalyse i forhold til den manglende information om fodboldspilleres helbredsoplysninger. En risikoanalyse er essentiel at foretage i forbindelse med forhandling af kontrakter og er dermed medvirkende til at fastsætte værdien af kontrakten og hvorvidt en fodboldklub skal tegne en lang eller kort kontrakt.

I forbindelse med forhandling af kontrakter, findes det relevant at analysere F.C. Københavns forhandlingsstyrke. I forlængelse heraf vil de økonomiske konsekvenser på baggrund af klubbens valg af kontraktform blive analyseret, inden det udledes om F.C. København bør tegne en kort eller lang kontrakt.

Analysen vil ligeledes behandle teorien om transaktionsomkostninger og hvilken indflydelse omkostningerne har på den valgte kontraktform. Slutteligt vil analysen indeholde en værdiansættelse af helbredsoplysninger afhængig af kontraktens længde og hvilken økonomisk betydning oplysningerne har.

Ovenstående resultater vil opridse de kontraktøkonomiske konsekvenser begrænsningen i helbredsoplysningsloven medfører og vil blive inddraget i diskussionen om, hvorvidt det bedst kan betale sig at udforme en lang eller kort kontrakt ud fra de helbredsoplysninger, F.C. København får oplyst.

3.2 Risikoanalyse

I afhandlingens juridiske analyse blev det konkluderet, at F.C. København indhenter flere oplysninger end, hvad der er tilladt efter helbredsoplysningsloven. Årsagen til, at klubben indhenter flere oplysninger end, hvad der er tilladt er dels for at minimere deres egen risiko pga. fodboldspillernes eksorbitante lønninger, men også dels for at opfylde de af UEFA udstukne retningslinjer.

Oplysninger om personer har stor økonomisk værdi for mange virksomheder. Oplysningerne kan bruges til mange formål, herunder til profilering for at målrette markedsføring direkte mod hver enkelt person eller videresælge oplysningerne til andre virksomheder, som kan få gavn af oplysningerne. Andre virksomheder ønsker at få adgang til oplysningerne for at kunne minimere deres risiko.

Ovenstående tilfælde ses særligt i forsikringsbranchen, hvor forsikringsselskaber ønsker at indhente så mange oplysninger om forsikringstageren som muligt. Oplysningerne kan indebære alt fra helbredsoplysninger til oplysninger om forsikringstagerens adfærd. Mængden af oplysninger har en betydning for, hvilken risikopræmie forsikringsselskabet skal fastsætte for at dække deres egen risiko. Manglende oplysninger udgør så stor en risiko, at forsikringsselskaber tilbyder billigere forsikringer mod at få adgang til disse informationer.⁸² Ud fra ovenstående antages det derfor, at når F.C. København ikke har adgang til den samme mængde af oplysninger, jf. begrænsningen i helbredsoplysningsloven, vil dette medføre en øget risiko.

⁸² <https://jyllands-posten.dk/livsstil/biler/ECE10054376/lad-din-bilforsikring-overvaage-dig-og-spar-penge/>

Risikoanalysen har derfor til formål at analysere risikoen for, at en fodboldspiller ikke er arbejdsdygtig i kontraktperioden, hvis klubben kun må anmode om relevante og aktuelle sygdomme.

Efter UEFA's regler havde klubben mulighed for at undersøge om en spiller havde kræft eller om nogle i spillerens nærmeste familie havde kræft, men da kræft, der endnu ikke er opdaget, ikke er en relevant og aktuel sygdom efter helbredsoplysningsloven, er det ikke tilladt at anmode om disse oplysninger, da en sådan sygdom i alle tilfælde vil medføre fravær. Dette betyder dog ikke, at der ikke er en risiko for, at en fodboldspiller i løbet af kontraktperioden kan udvikle sygdommen. F.C. København har derfor ikke mulighed for at afdække deres risiko på samme måde, som da de fulgte UEFA's regler. Den øgede risiko kan medføre økonomiske konsekvenser for F.C. København. Hvis F.C. København køber en fodboldspiller og det viser sig, at spilleren lider af en sygdom som klubben ikke har haft mulighed for at anmode om oplysninger om, kan dette i værste tilfælde betyde, at fodboldspilleren bliver ukampdygtig og klubben derfor ikke kan gøre brug af spilleren. Risikoanalysen har til hensigt at analysere risikoen på baggrund af mængden af helbredsoplysninger klubben har til rådighed.

Afhandlingens risikovurdering er et medvirkende værktøj til at udlede, hvilken kontraktlængde der er den mest optimale på baggrund af de helbredsoplysninger klubben kan anmode om. Den optimale kontrakt er den kontrakt, der minimerer klubbens risiko. F.C. København kan minimere deres risiko ved at justere på kontraktens længde i forhold til, hvilke helbredsoplysninger klubben har adgang til. På baggrund af helbredsoplysningslovens begrænsning inddrages relevante faktorer som i sidste ende vil have en effekt på den kontraktform der vælges.

En risikovurdering er en struktureret fremgangsmåde, hvor vurderingen af risici bliver så objektiv som muligt. Risici er populært sagt fremtidige problemer, som ikke har vist sig endnu. Eftersom der ikke kan ses ind i fremtiden, må risikovurderinger altid være en kombination af erfaringer, forestillingssevne, følelser og fornemmelser.⁸³

⁸³ <http://www.risikoanalyser.dk> - sidst besøgt d. 11/5/2018.

Fremgangsmåden for risikovurderingen er først at identificere de mulige risici. I nedenstående risikoanalyse identificeres de risici, der er forbundet med de oplysninger F.C. København har adgang til. Dernæst vurderes de konsekvenser, herunder de risici, oplysningerne medfører.

Risikoanalysen har til formål at afdække de mulige risici, som er forbundet med de begrænsede oplysninger klubben har adgang til, prioritere dem og finde den mest efficiante løsning i form af lang eller kort kontrakt.

For at afgøre, hvilken kontraktform der udgør den bedste kontrakt vil risikoanalysen tage udgangspunkt i at udlede de risikofaktorer, som har en effekt på valget. Efter at have udledt, hvilke risikofaktorer der forbindes med helbredsoplysningslovens begrænsning, beskrives de konsekvenser den pågældende risiko vil have for kontrakten. Efterfølgende vil sandsynligheden og konsekvenserne blive vurderet på en skala fra 1-5 og ud fra disse tal udlede risikotallet ($R = S \times K$). Tallene skal vise, hvilken risiko der er forbundet med den pågældende risikofaktor og ud fra dette kunne vurdere, om der skal tegnes en lang eller kort kontrakt. Risikotallet vil blive vægtet alt efter, hvilken størrelse risikotallet har og vil blive farvekategoriseret: grøn, gul, orange eller rød.

3.2.1 Risikofaktorer

Risikoanalysen vil tage udgangspunkt i at identificere de relevante risici, som er forbundet med den begrænsning helbredsoplysningsloven medfører. En risikofaktor er et forhold, der medfører, at F.C. København ikke kan få gavn af fodboldspilleren. For at udlede forskellen i risikoen, ud fra mængden af helbredsoplysninger F.C. København kan anmode om, inddrager risikoanalysen ligeledes, hvordan risikoen var, da F.C. København fulgte UEFA's regler. Risikoanalysen går ind og måler risikoen for, at en sygdom eller skade kan forekomme ud fra de oplysninger klubben har anmodet om.

For at udlede risikotallet skal hver enkelt risikofaktor analyseres. Dette sker ved først at beskrive de konsekvenser, der er forbundet med hver enkelt risikofaktor og efterfølgende vurdere sandsynligheden for, at risikoen indtræffer samt vurdere, hvor stor effekt, konsekvenserne vil have på kontraktens udformning.

Til at vurdere sandsynligheden for, at de enkelte hændelser forekommer anvendes en skala fra 1-5. Skalaen beskriver sandsynligheden, hvor 1 er det laveste og 5 er det højeste. Sandsynligheden er

fastsat ud fra en kontrakt på fem år. Tilsvarende vurderes konsekvenserne for at de enkelte hændelser forekommer. Konsekvenserne vil vurderes på en skala fra 1-4. Skalaen beskriver konsekvenserne som følgende; 1 = Kan genere kontraktens fremdrift, men ikke på en afgørende måde, 2 = Kan gribe forstyrrende ind på kontrakten, 3 = Der kan forekomme alvorlige følger på kontrakten og 4 = Forholdende kan få ødelæggende følger for kontrakten.

Mængden af helbredsoplysninger har en betydning for sandsynligheden. Mængden af oplysninger anvendes til at måle risikoen. Hvis ikke F.C. København har nogle oplysninger, så er der en usikkerhed som gør, at klubben ikke kan afdække deres risiko. Dette er årsagen til, at sandsynligheden går fra at være 2 ved alle oplysninger + dårligt helbred, til at være 4 ved relevante oplysninger + godt helbred. Sandsynlighed S for, at de enkelte kontraktmæssige konsekvenser K indtræder er konstant ved hver enkelt risikofaktor.

Efter at have beskrevet de relevante risikofaktorer samt vurderet dets sandsynlighed og de mulige konsekvenser udregnes først hvert enkelt risikotal og derefter det gennemsnitlige risikotal for hver enkelt risikofaktor. Risikotallet udregnes ud fra følgende formel $R = S \times K$, hvorefter det gennemsnitlige risikotal beregnes. Det gennemsnitlige risikotal vil vægte risikoens størrelse ved at inddele dem i farvekategorier. Farvekategorierne vil give et indblik i, hvilken risiko der er forbundet med at tegne en bestemt kontraktform. Risikotal mellem 1 og 3 vil kategoriseres som grøn og betyde meget lav risiko. Risikotal mellem 3,1 og 6 vil kategoriseres som gul og vil betyde lav risiko. Risikotal mellem 6,1 og 10 vil kategoriseres som orange og vil betyde mellemhøj risiko. Risikotal på 10,1 og derover vil kategoriseres som rød og vil betyde høj risiko.

I nedenstående afsnit vil der blive beregnet de risici, som er forbundet med at tegne lange kontrakter. Dette gøres ved at analysere de relevante risikofaktorer og i forlængelse heraf udlede risikotallene. Slutteligt vil analysens resultater indsættes i en risikomatrix.

3.2.2 Risikofaktorerne

Alle oplysningen om spilleren + godt helbred:

Dette punkt beskriver det tilfælde, hvor UEFA's regler gør sig gældende. Her har F.C. København mulighed for at indhente alle de oplysninger som de mener, er nødvendige for, at spilleren kan anses som berettigede til at spille i UEFA's turneringer. Helbredsoplysningerne i dette tilfælde findes at indikere, at spilleren har et godt helbred.

Ovenstående forhold giver klubben mulighed for at afdække deres risiko bedst mulig, hvorfor sandsynligheden for, at en af konsekvenserne indtræder som F.C. København har oplysninger om er meget lille, hvorfor sandsynligheden vurderes til at være $S = 1$.

Sandsynligheden for at hvert enkelt K indtræder, vil derfor altid være $S = 1$. Ud fra ovenstående analyse kan risikofaktorens risikotal udregnes ved hjælp af formelen ($R = S \times K$) for hvert enkelt K. I ovenstående tilfælde beregnes det gennemsnitlige risikotal til at være $R = \frac{1 \cdot 1 + 1 \cdot 2 + 1 \cdot 3 + 1 \cdot 4}{4} = 2,5$.⁸⁴

Det gennemsnitlige risikotal befinder sig dermed i kategorien grøn. Dette betyder, at der er forbundet en meget lav risiko ved, at F.C. København tegner en lang kontrakt.

Det at have adgang til alle helbredsoplysninger og at oplysninger viser tegn på godt helbred indikerer, at F.C. København har mulighed for at afdække deres risiko bedst muligt og derfor ikke har nogle ulemper ved at tegne en lang kontrakt.

Alle oplysninger om spilleren + dårligt helbred

F.C. København har igen mulighed for at afdække deres risiko bedst muligt idet de har alle oplysningerne. Kontraktens længde vil afhænge af, hvad det dårlige helbred indebærer. Hvis helbredsoplysningerne viser en øget risiko for at udvikle en alvorlig skade eller sygdom kan klubben vælge ikke at tegne en kontrakt. Hvis oplysningerne viser sig at være af mindre betydning kan de lave en kontrakt der er tilpasset risikoen, så de har mulighed for at følge udviklingen. Kontraktens længde vil derfor komme an på en lægefaglig vurdering.

Ud fra ovenstående kan det udledes, at sandsynligheden for, at der kommer noget uventet som klubben ikke har undersøgt er meget lav. Klubben har med andre ord mulighed for at tage forbehold for det dårlige helbred og dermed tilpasse kontraktens længde for at minimere risikoen. Som følge af, at

⁸⁴ Se figur 1 – Risikomatrix.

helbredsoplysningerne viser at, fodboldspilleren har et dårligt helbred er sandsynligheden større for, at fodboldspilleren bliver ukampdygtig, hvorfor sandsynligheden vurderes til at være $S = 2$. Som nævnt ovenfor vil sandsynligheden altid være konstant for, at de kontraktmæssige konsekvenser K vil indtræde.

Risikofaktorens gennemsnitlige risikotal udregnes derfor til at være $R = \frac{2*1+2*2+2*3+2*4}{4} = 5$.⁸⁵ Det gennemsnitlige risikotal befinder sig i farvekategorien gul, hvilket betyder, at der er en lav risiko ved at tegne en lang kontrakt.

Relevante oplysninger om spillere + godt helbred

Som det blev udledt i den juridiske analyse, vil F.C. København kun have mulighed for at indhente oplysninger efter helbredsoplysningsloven. Klubben vil derfor ikke længere have mulighed for at afdække sin risiko fuldstændig. Dette betyder, at klubben ikke længere har mulighed for at indhente alle de oplysninger som UEFA foreskriver.

De manglende oplysninger udgør en risiko, da F.C. København ikke længere har mulighed for at tage hensyn til disse oplysninger i kontrakten. Dette øger risikoen for, at en spiller lider af eller vil udvikle en sygdom, som klubben ikke er bekendt med.

Det skal ligeledes tages i betragtning, at de oplysninger klubben har indhentet viser tegn på godt helbred. Dog vil sandsynligheden stadig være høj idet klubben ikke har alle oplysninger. Efter, at have udledt risikofaktorens sandsynlighed til at udgøre $S = 4$, kan hvert enkelt risikotal beregnes, hvorefter det gennemsnitlige risikotal kan udledes.

Det gennemsnitlige risikotal udregnes til at være $R = \frac{4*1+4*2+4*3+4*4}{4} = 10$.⁸⁶ Det gennemsnitlige risikotal vil derfor være i den orange farvekategori. Det vil sige, at der er en mellemhøj risiko for klubben ved at tegne lange kontrakter.

⁸⁵ Se figur 1 – Risikomatrix.

⁸⁶ Se figur 1 – Risikomatrix.

Relevante oplysninger om spilleren + dårligt helbred.

F.C. København er igen i dette tilfælde begrænset til at anmode om relevante helbredsoplysninger. De har derfor ikke mulighed for at anmode om alle oplysninger, hvorfor der foreligger en øget risiko for, at fodboldspilleren udvikler en sygdom eller en skade som klubben ikke har kunnet undersøge for. Samtidig indeholder de relevante helbredsoplysninger tegn på dårligt helbred, hvilket tilsammen udgør en stor risiko for klubben.

Som følge af, at de relevante oplysninger viser tegn på dårligt helbred vurderes interessen for at tegne en lang kontrakt meget lav. Sandsynligheden i dette tilfælde vurderes derfor til at udgøre $S = 5$. Sandsynligheden for, at de kontraktmæssige konsekvenser indtræder, er konstant og vil derfor udgøre $S = 5$ i alle tilfælde.

Det gennemsnitlige risikotal beregnes til at være $R = \frac{5*1+5*2+5*3+5*4}{4} = 12,5$.⁸⁷ og befinder sig i den røde kategori. I dette tilfælde vil der være en høj risiko for klubben ved at tegne en lang kontrakt.

	Sansyndlighed/ Konsekvens	K = 1	K = 2	K = 3	K = 4	Total	Gennemsnit
Alle oplysninger + godt helbred	S = 1	1	2	3	4	10	2,5
Alle oplysninger + dårligt helbred	S = 2	2	4	6	8	20	5
Relevante oplysninger + godt helbred	S = 4	4	8	12	16	40	10
Relevante oplysninger + dårligt helbred	S = 5	5	10	15	20	50	12,5

Figur 1 – Risikomatrix – Lang kontrakt: Egen udledning

⁸⁷ Se figur 1 – Risikomatrix.

3.2.3 Minimering af risiko

Idet F.C. København kun har mulighed for at anmode om en begrænset mængde af helbredsoplysninger grundet helbredsoplysningsloven, øges klubbens risiko som følge heraf. F.C. København vil derfor agere og foretage handlinger, som vil minimere deres risiko og dermed bevæge sig tilbage til det grønne og gule område i risikomatricen. Af hensyn til ovenstående vil der udarbejdes en risikomatrix for korte kontrakter, som viser, hvordan klubbens handlinger kan være medvirkende til at minimere klubbens risiko.

Risikoen kan reguleres på flere måder. En af dem er ved at indhente flere helbredsoplysninger. Dette er dog ikke tilladt, jf. helbredsoplysningsloven. En anden måde at justere risikoen på, er ved at justere kontraktens længde.

Ved at justere kontraktens længde kan F.C. København minimere sandsynligheden. Ovenfor blev sandsynligheden ved en 5-årig kontrakt fastsat til at være 1, 2, 4 og 5. Hvis kontraktlængden bliver forkortet til 1 år, vil sandsynligheden tilsvarende blive mindre. Sandsynligheden divideres derfor med 5 for at finde sandsynligheden pr. år og ganges derefter med kontraktens længde, som i dette tilfælde vil være 1. Sandsynlighederne ved en 1-årig kontrakt er derfor; 0,2; 0,4; 0,8 og 1.

Dette betyder, at klubben minimerer sandsynligheden for, at en af konsekvenserne sker. Hvis en 5-årig kontrakt nedjusteres til 1 år, er der mindre sandsynlighed for, at en af konsekvenserne indtræder, hvorfor klubben på denne måde kan minimere deres risiko.

Risikofaktorernes risikotal beregnes på samme måde som ovenstående og den nye risikomatrix kommer derfor til at se således ud:

	Sandsynlighed/ Konsekvens	K = 1	K = 2	K = 3	K = 4	Total	Gennemsnitlig e risikotal
Alle oplysninger + godt helbred	S = 0,2	0,2	0,4	0,6	0,8	2	0,5
Alle oplysninger + dårligt helbred	S = 0,4	0,4	0,8	1,2	1,6	4	1
Relevante oplysninger + godt helbred	S = 0,8	0,8	1,6	2,4	3,2	8	2
Relevante oplysninger + dårligt helbred	S = 1	1	2	3	4	10	2,5

Figur 2 – Risikomatrix – Kort kontrakt: Egen udledning

Risikomatrixen viser, at en lavere sandsynlighed medfører et lavere risikotal for hver enkelt risikofaktor. Risikoen bliver lavere, da F.C. København kan afdække deres risiko ved ikke at binde sig for lang tid til en spiller nu, hvor de kun har adgang til en begrænset mængde af helbredsoplysninger.

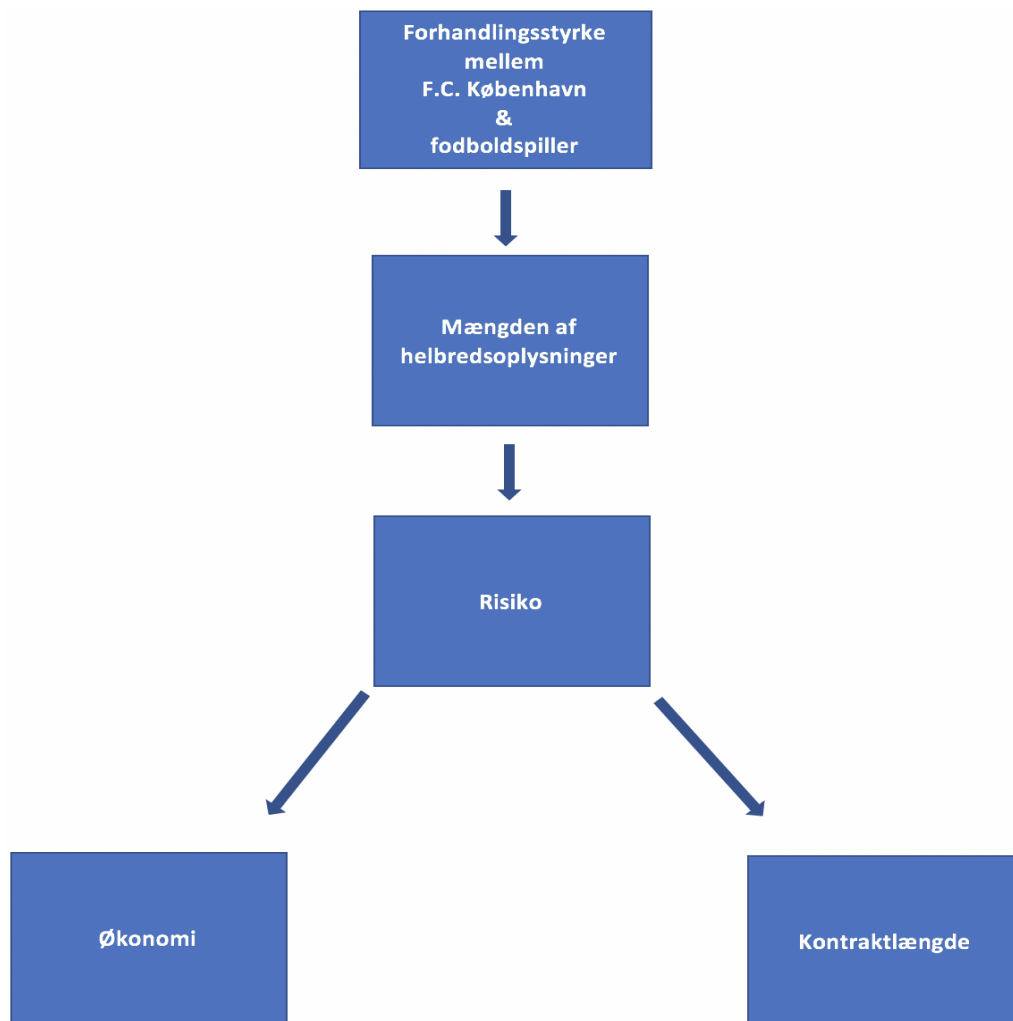
Af ovenstående matrixer kan det udledes, at ved en 5-årig kontrakt er der en mellemhøj til høj risiko for, at en spiller ikke kan fuldføre sin kontrakt på baggrund af, at F.C. København kun må anmode om relevante oplysninger. Den begrænsede mængde af oplysninger øger klubbens risiko, hvorfor klubben bliver nødt til at justere kontraktens længde for at minimere risikoen. Virkningen af at justere kontraktens længde kan udledes af figur 2, som viser at risikoen for at kontrakten ikke kan gennemføres mindskes.

Det kan af ovenstående risikoanalyse udledes, at F.C. København mindsker deres egen risiko ved at tegne en kort kontrakt som følge af den begrænsede mængde af helbredsoplysninger klubben må anmode om. Dette skyldes, at klubben ved korte kontrakter minimerer deres risiko for at spillere ikke kan gennemføre kontrakten, da kontraktperioden er så kort.

I vurderingen af om F.C. København skal tegne korte eller lange kontrakter, vil klubbens forhandlingsstyrke over for spilleren ligeledes blive analyseret.

3.3 Forhandlingsstyrke

I valget af om F.C. København skal vælge en kort eller lang kontrakt er det nødvendigt at analysere forhandlingsstyrken mellem F.C. København og fodboldspilleren. Forhandlingsstyrke er meget afgørende for om klubben er i stand til at tiltrække en fodboldspiller eller ej. Hvis det er fodboldspilleren, der har forhandlingsstyrken er det svære for klubben at indgå en kontrakt med fodboldspilleren. Fodboldspillerens forhandlingsstyrke afhænger blandt andet af udbud og efterspørgsel. Jo bedre en fodboldspiller er, jo flere klubber ønsker at indgå kontrakt med spilleren. Dette øger fodboldspillerens forhandlingsstyrke og spilleren kan udnytte denne position til at indgå en bedre kontrakt. Klubbens forhandlingsstyrke kan på samme måde blive påvirket af, hvor godt klubben klarer sig. Hvis F.C. København kvalificerer sig til en stor turnering, som Champions League eller Europa League, eller bare klarer sig godt i den nationale liga, vil de have lettere ved at tiltrække den ønskede spiller, da spilleren selv har en stor interesse i at komme til klubben. Disse parametre ændres dog ikke uanset om klubben indgår en kort eller lang kontrakt. Nedenstående analyse har til formål at analysere de konsekvenser, som den begrænsede mængde af helbredsoplysninger har for forhandlingsstyrken mellem F.C. København og fodboldspilleren. Nedenfor i figur 3 kan det ses, hvilke muligheder F.C. København kan vælge imellem for at minimere den øgede risiko, og hvordan det påvirker forhandlingsstyrken.

Figur 3 - Forhandlingsstyrke: Egen udledning.

Mængden af helbredsoplysninger har en stor betydning for forhandlingsstyrken mellem F.C. København og fodboldspilleren. Hvis F.C. København havde adgang til alle helbredsoplysninger kunne de indgå en lang kontrakt og på den måde bevare forhandlingsstyrken over for fodboldspilleren. F.C. København ville have kendskab til al den relevante information om fodboldspillerens helbred og ville derfor være vel vidende om eventuelle helbredsmæssige risici. F.C. København kan dog kun anmode om relevante oplysninger. Dette medfører, at der er en række oplysninger klubben ikke har adgang til. F.C. København har derfor ikke det fulde overblik i kontraktforhandlingsfasen. Denne risiko gør klubbens forhandlingsstyrke dårligere. Omvendt kan spilleren være i besiddelse af nogle af disse oplysninger og udnytte dette i forhandlingerne. Den begrænsede adgang til at anmode om helbredsoplysninger mindsker dermed F.C. Københavns forhandlingsstyrke over for fodboldspilleren.

Ovenstående medfører, at klubben som udgangspunkt skal bære en øget risiko. Det skal undersøges, hvad det vil betyde for F.C. Københavns forhandlingsstyrke, hvis de skal minimere deres risiko. Som nævnt tidligere kan flere helbredsoplysninger minimere risikoen. Klubben kan dog også justere kontraktens længde eller betale mindre for fodboldspilleren for at minimere risikoen.

Justering af kontraktens længde vil have en indflydelse på parternes forhandlingsstyrke.

Det antages, at F.C. København er risikoavers, hvorfor de ønsker at omvælte denne risiko på fodboldspilleren. I forsøget herpå vil klubben være nødsaget til at afgive noget af kontrollen til fodboldspilleren.

Fodboldspilleren vil udnytte dette til at forlange en compensation for den øgede risiko. Hvis klubben ønsker at indgå en kort kontrakt bliver risikoen væltet over på fodboldspilleren, da spillerens risiko ved en kort kontrakt er højere end ved en lang kontrakt. Dette skyldtes, at hvis spilleren bliver skadet eller syg har fodboldspilleren svære ved at finde en ny klub og hvis kontrakten i mellemtiden er udløbet, står spilleren uden kontrakt og dermed uden indtægt.

Klubben derimod er ikke bundet til spilleren i længere end et år og bliver derfor ikke berørt økonomisk, hvis fodboldspilleren ikke kan spille efter kontraktudløb. Fodboldspilleren vil udnytte dette og forlange økonomisk compensation for at påtage sig risikoen, hvilket medfører, at F.C. København vil ende med at betale en relativ høj pris for fodboldspilleren set i lyset af kontraktens længde. Dette betyder, at fodboldspilleren har en øget forhandlingsstyrke overfor F.C. København ved korte kontrakter. Hvis klubben tilbyder spilleren en lang kontrakt, er det klubben, der bærer risikoen. Klubben har derfor lettere ved at indgå en lang kontrakt med fodboldspilleren, da de så har forhandlingsstyrken. Det kræver dog, at klubben har økonomien til at tilbyde en lang kontrakt på trods af den øgede risiko. Netop økonomien er en af de faktorer som også spiller ind.

F.C. København kan justere risikoen ved at tilbyde fodboldspilleren mindre i løn, da det økonomiske tab i så fald vil blive mindre, i tilfælde af, at spilleren ikke kan gennemføre kontrakten. Ulempen er, at klubbens forhandlingsstyrke bliver minimeret, da klubben ikke vil betale det i løn, som fodboldspilleren forlanger og spilleren derfor ikke vil indgå en kontrakt. Der kan argumenteres for, at alle fodboldklubber ønsker at minimere deres risiko, hvorfor alle klubber vil betale mindre, så markedet regulerer sig selv, hvilket vil medføre, at lønningerne generelt falder.

Problemet er dog, at mange fodboldklubber, har adgang til rigtig mange penge og derfor ikke agerer rationelt og hvor sportslige resultater er vigtigere end økonomisk overskud. Det er derfor ikke alle fodboldklubber, som vil betale mindre for en fodboldspiller på grund af en øget risiko, da ikke alle fodboldklubber er risikoaverse. Der kan derfor argumenteres for, at markedet vil blive holdt kunstigt højt og det derfor kun vil være de fodboldklubber, der ikke har penge nok som vil være nødsaget til at tage højde for den øgede risiko.

Som det kan læses af årsrapporten for Parken, Sport & Entertainment A/S⁸⁸ har F.C. København ikke så mange penge, at de kan ignorere den øgede risiko.

Det er vigtigt, at F.C. København fortsat er i stand til at tiltrække dygtige fodboldspillere, da disse er altafgørende for, at F.C. København kan bevare deres brandværdi. Hvis F.C. København vælger at bruge færre penge til en fodboldspillers løn, vil de ikke kunne tiltrække spillere, der er gode nok til at sikre, at F.C. København fortsat vil være blandt de bedste hold i Nordeuropa.

Det er en stor del af F.C. Københavns brand, at være blandt de bedste og det kræver, at de er i stand til at tiltrække de bedste spillere. Hvis F.C. København ikke er i stand til dette vil de ikke kunne blive i toppen af dansk fodbold og deltage i de europæiske turneringer. Netop deltagelsen i de store europæiske turneringer er af stor betydning. Ud over at præmiepengene er større, betyder det også meget for sponsorerne, at klubben spiller i de europæiske turneringer. Det kan også læses af ledelsesberetningen i Parken, Sport & Entertainment A/S Årsrapport fra 2017,⁸⁹ at det er et af fokusområderne for F.C. København at deltage i Europa League. Det vil have store økonomiske konsekvenser for F.C. København, hvis ikke klubben kvalificere sig for det er ikke kun klubben selv, der har høje forventninger, det har omverdenen, herunder sponsorerne og investorerne også. De vil derfor stille krav til, at klubben fortsat henter de bedste spillere.

Ved et kig på aktiekursen for selskabet bag F.C. København, Parken Sport og Entertainment, kan dette hurtigt bekræftes. D. 5. maj 2017, da F.C. København vandt det danske mesterskab var

⁸⁸ Parken, Sport & Entertainment A/S - Årsrapport 2017 – side 31 http://www.parken.dk/sites/default/files/PAR-KEN_AR17_FINAL.pdf

⁸⁹ Parken, Sport & Entertainment A/S - Årsrapport 2017 – side 3.

aktiekursen 87,50 kr. I december 2017 var kursen helt nede og ramme ca. 65 kr.⁹⁰ efter, at F.C. København havde haft den dårligste halvsæson i 18 år.

Økonomi spiller derfor en væsentlig rolle i vurdering af forhandlingsstyrken og F.C. København er afhængig af at tjene penge. Det er derfor en dårlig løsning, at minimere klubbens risiko ved at betale mindre for en fodboldspiller, da det vil forringe deres forhandlingsstyrke over for fodboldspilleren på grund af økonomien og vil derfor ikke have mulighed for at indgå en kontrakt med fodboldspilleren, da de ikke kan betale nok til at indgå en kontrakt.

Det kan på baggrund af ovenstående udledes, at F.C. København ikke har mulighed for at anmode om flere helbredsoplysninger end dem, som er relevante. F.C. København har heller ikke økonomien til at indgå en lang kontrakt og ignorere denne risiko og hvis klubben vælger at betale mindre for fodboldspilleren vil de ikke være i stand til at indgå en kontrakt med spilleren overhovedet, hvilket kan få store konsekvenser for deres brandværdi.

Den begrænsede adgang til at anmode om helbredsoplysninger, vil i F.C. Københavns situation derfor forringe klubbens forhandlingsstyrke uanset, hvordan F.C. København vælger at minimere deres risiko. Klubben bør derfor indgå en kort kontrakt for på den måde at minimere deres risiko, da denne løsning vil medføre færrest økonomiske konsekvenser, idet F.C. København stadig vil være i stand til at indgå en kontrakt med en fodboldspiller, da de kan kompensere for den ringere forhandlingsstyrke ved at tilbyde fodboldspilleren mere i løn.

Ud fra ovenstående kan det udledes, at F.C. København bør indgå en kort kontrakt, da det er den eneste mulige måde at minimere deres risiko på, som samtidig giver klubben mulighed for fortsat at indgå en kontrakt med fodboldspilleren. Det betyder dog også, at klubben bliver nødt til at afgive noget af forhandlingsstyrken i selve kontraktindgåelsesfasen, da fodboldspilleren vil forlange at blive kompenseret for at bære risikoen.

⁹⁰ <http://www.euroinvestor.dk/boerser/nasdaq-omx-copenhagen/parken-sport-entertainme/206563>

3.4 Kontraktindgåelse

Ved kontraktindgåelse vil F.C. København acceptere at betale en relativ højere pris for en fodboldspiller set i lyset af kontraktens længde. Dette skyldes antagelsen om at F.C. København er risikoavers og derfor ønsker at omvælte risikoen på fodboldspilleren. F.C. København vil hellere betale flere penge og så være sikker på, hvad deres omkostninger er, frem for at skulle bære risikoen.

Det kan på baggrund af ovenstående analyse udledes, at F.C. København derfor bør indgå en kort kontrakt. På denne måde minimerer klubben deres risiko, da de ikke er bundet til en kontrakt med fodboldspilleren i mere end et år i tilfælde af, at denne skulle blive alvorligt syg eller skadet.

Ulempen er dog, at F.C. København bliver nødt til at betale relativt mere for fodboldspilleren i forhold til kontraktens længde. Samtidig kan klubben heller ikke udnytte de fordele, som det kan være at have en lang kontrakt med en fodboldspiller.

Nedenfor vil de økonomiske konsekvenser analyseres før det endeligt kan afgøres om F.C. København skal indgå en kort eller lang kontrakt.

3.5 Transaktionsomkostninger

Som det blev udledt ovenfor, skal F.C. København overveje at indgå korte kontrakter af 1-års varighed. Det vil i nedenstående afsnit analyseres, hvilken betydning kontrakternes længde har for transaktionsomkostningerne.

Transaktionsomkostninger opstår oftest som følge af, at kontrakter er inkomplette og at de kontraherende parter er begrænset rationelle. Transaktionsomkostninger er derfor en af de økonomiske konsekvenser som F.C. København skal tage højde for, når de skal indgå nye eller genforhandle gamle kontrakter. Transaktionsomkostningerne udgør den tid og de ressourcer klubben bruger på at finde den rigtige spiller og til at forhandle og indgå kontrakter med.

Ved anvendelsen af transaktionsomkostninger opereres der med det, som også kaldes de fire K'er. Transaktionsomkostningerne opdeles i henholdsvis ex ante og ex post transaktionsomkostninger. Ex ante transaktionsomkostningerne er kontakt, kontraktforhandlings- og kontraktudfærdigelsesomkostninger. Ex post transaktionsomkostningerne udgør kontrolomkostningerne.⁹¹

I nedenstående vil de fire former for transaktionsomkostninger blive gennemgået med udgangspunkt i kontraktudformning.

Kontaktomkostninger:

Kontaktomkostninger er de før-forhandlingsomkostninger, som udgør de ressourcer klubbens personale herunder agenter, ledelse og trænere bruger på at finde den rigtige spiller, der vil passe ind i klubbens spilsystem. Klubben vil undersøge om spillerens kompetencer vil være det rette fit for klubben. Den tid klubben har brugt på at følge en spiller og dennes udvikling kan udgøre flere måneders arbejde og kan derfor forekomme omkostningsrig.

Kontaktomkostninger vil variere alt efter, hvilken type spiller klubben er ude efter. Jo mere unik og specifik en spiller, klubben er ude efter, jo højere omkostninger vil kontaktomkostningerne udgøre. Ud fra et økonomisk synspunkt vil det ikke være fordelagtigt for klubben, hvis klubben hvert år skal bruge ressourcer på at finde en specifik spiller, som har det rette fit for klubben.

⁹¹ Østergaard, Kim. (2016), "Strategisk kontrahering - efterfølgende omstændigheder." s. 440.

Forhandlingsomkostninger og kontraktudfærdigelsesomkostninger:

Forhandlingsomkostninger og kontraktudfærdigelsesomkostninger opstår i forbindelse med undersøgelse af alle relevante forhold som kan indgå i kontrakten og udgør den mest ressourcekrævende omkostning. Selve kontraktudformningen kan forekomme tidskrævende som følge af, at der skal indkaldes til forhandlingsmøder, hvor parterne skal blive enige om kontraktens indhold. Parternes forhandlingsstyrke vil ligeledes have en betydning for forhandlingsomkostningerne. Spilleren vil have en fordel i forhold til, at fodboldspilleren kan sidde inde med oplysninger som klubben ikke er bekendt med. Klubben vil derfor have en mindre forhandlingsstyrke grundet, at klubben ikke kan anmode om alle helbredsoplysninger. Klubben vil derfor skulle bruge flere ressourcer på at forhandle sig frem til den kontrakt de ønsker.

Det vil ikke fremstå økonomisk fordelagtigt for F.C. København at skulle udforme en kontrakt, der skal tilpasses en ny spiller hvert år. Der vil være for mange omkostninger forbundet med, at klubben skal bruge tid og energi på at undersøge alle relevante forhold, som kunne gøre sig gældende. F.C. København vil for at minimere forhandlingsomkostninger foretrække at tegne lange kontrakter, da antallet af kontrakter dermed bliver færre.

Efter kontraktens indgåelse vil der også forekomme omkostninger. Disse omkostninger består af kontrolomkostninger i forhold til iagttagelse af korrekt opfyldelse af kontrakten.

Kontrolomkostninger:

Kontrolomkostningerne er de efterfølgende omstændigheder, der vil optræde som parterne i et kontraktforhold ikke har taget højde for ved kontraktindgåelsen. Kontrolomkostningerne vil indebære, at F.C. København undersøger og dermed sikrer, at kontrakten opfyldes som aftalt.

Transaktionsomkostningernes værdi

Transaktionsomkostninger kan derfor beregnes på baggrund af følgende formel:

$$T = F + U + K + C$$

Ex ante transaktionsomkostningerne vil medføre betydeligt højere transaktionsomkostninger end ex post transaktionsomkostningerne. Kontraktforhandlingsomkostningerne (F) udgør størstedelen af omkostningerne i forhold til kontakt(U)- og kontraktudfærdigelsesomkostningerne(K), idet

forhandlingsomkostningerne er mere ressourcekrævende. I en kort kontrakt vil kontrolomkostningerne(C) være meget lave, da klubben ikke opnår nogen fordel ved at kontrollere spilleren.

Beregningen vil derfor se således ud:

$$T = 140.000 + 25.000 + 20.000 + 15.000 = 200.000 \text{ kr.}$$

Som beskrevet ovenfor skal valget af kontraktlængde være økonomisk fordelagtig for klubben.

F.C. København vil i tilfælde af lange kontrakter ikke bruge nær så mange ressourcer på at tegne nye eller genforhandle gamle kontrakter. Klubben vil ved en 5-årig kontrakt kun bruge en $\frac{1}{5}$ af transaktionsomkostningerne i forhold til, hvis klubben indgår en kort kontrakt. Det skyldes, at klubben ikke på ny skal ud og bruge tid og ressourcer på at finde en ny spiller, som passer ind i klubben. Hvis F.C. København indgår en kort kontrakt på 1 år, skal klubben når det år er gået finde en ny spiller og indgå en kontrakt med denne. F.C. København vil altså bruge 5 gange så mange transaktionsomkostninger ved at indgå korte kontrakter på 1 år end, hvis klubben indgår én kontrakt på 1 år. Det vil derfor være økonomisk fordelagtigt for F.C. København at vælge lange kontrakter og dermed spare de transaktionsomkostninger, der er forbundet med korte kontrakter.

Over en 5-årig periode vil F.C. Københavns transaktionsomkostninger se ud som følgende:

Transaktionsomkostninger ved en kort kontrakt vil udgøre $200.000 \text{ kr.} \times 5 = 1.000.000 \text{ kr.}$, hvorimod transaktionsomkostninger ved en lang kontrakt vil udgøre $200.000 \text{ kr.} \times 1 = 200.000 \text{ kr.}$

Ud fra ovenstående kan det udledes, at det ud fra transaktionsomkostningsteorien er økonomisk fordelagtigt at indgå lange kontrakter.

3.6 Værdiansættelse

Før det kan afgøres om F.C. København skal indgå en kort eller en lang kontrakt skal de økonomiske konsekvenser ved, at klubben kun kan anmode om de relevante helbredsoplysninger analyseres. For at analysere disse konsekvenser, skal værdien af en kontrakt med en fodboldspiller beregnes for både en kort og en lang kontrakt for at se, hvilken type kontrakt der er den mest økonomisk fordelagtige.

Hvis F.C. København vælger at indgå en kontrakt på et år med fodboldspilleren, har klubben ikke mulighed for at sælge spilleren videre. For at sælge fodboldspilleren videre kræves det, at spilleren sælges inden kontraktens udløb, da spilleren ellers ikke er bundet til F.C. København og dermed kan spilleren skifte gratis.

De manglende helbredsoplysninger som klubben ikke har mulighed for at anmode om medfører dermed, at F.C. København ikke har mulighed for at tjene penge på at sælge spilleren videre. Nedenfor vil betydningen af fodboldspillerens helbredsoplysninger blive beregnet. Dette gøres ved at udregne spillerens samlede værdi for klubben afhængigt af mængden af helbredsoplysninger klubben har til rådighed.

Når fodboldklubber som F.C. København har alle helbredsoplysninger om fodboldspilleren, er de mere tilbøjelige til at lave lange kontrakter, da de kan afdække risikoen for at spilleren udvikler en sygdom i fremtiden på baggrund af helbredsoplysningerne. Hvis F.C. København indgår en lang kontrakt på fem år med en fodboldspiller har de mulighed for at sælge spilleren videre, da spilleren har tid til at udvikle sig og bidrage til de sportslige resultater i klubben. Samtidig er der tid tilbage af kontrakten til, at F.C. København kan sælge spilleren videre inden kontraktens udløb.

F.C. København er en fodboldklub, som tjener mange penge på at videresælge fodboldspillere. I 2017 var omsætningen på transferaktiviteter 117.956.000 kr. Overskuddet udgjorde 12.551.000 kr. efter at omkostningerne, amortisering af kontraktrettigheder og nedskrivning af kontraktrettigheder var fratrasket.⁹² Af resultatopgørelsen kan det læses, at F.C. Københavns samlede indtægter i 2017 udgjorde 1.282.911.000 kr. og at årets resultat efter skat udgjorde 40.738.000 kr.⁹³ Det kan altså udledes, at

⁹² Parken, Sport & Entertainment A/S - Årsrapport 2017, note 8, side 42.

⁹³ Parken, Sport & Entertainment A/S - Årsrapport 2017, resultatopgørelsen, side 31.

F.C. Københavns transferaktiviteter udgør en væsentlig del af selskabets og dermed F.C. Københavns økonomi.

Som det fremgår af nedenstående skema, der er et udpluk af F.C. Københavns transferaktiviteter, sælger F.C. København typisk deres spillere efter ca. tre år i klubben.

Spiller	Købspris	Salgspris	Tid i klubben	Tid tilbage af kontrakten
Benjamin Verbic ⁹⁴	9.180.303,80 kr.	30.601.012,68 kr.	2 ½ år	1 ½ år ⁹⁵
Mathias ‘Zanka’ Jørgensen ⁹⁶	5.355.177,22 kr.	20.655.683,56 kr.	3 år	1 år ⁹⁷
Ludwig Augustinsson ⁹⁸	9.945.329,12 kr.	34.426.139,27 kr.	2 ½ år	2 år ⁹⁹
Nicolai Jørgensen ¹⁰⁰	5.125.669,62 kr.	26.775.886,09 kr.	4 år	1 år ¹⁰¹
Daniel Amartey ¹⁰²	13.770.455,71 kr.	50.491.670,92 kr.	1 ½ år	4 år ¹⁰³
Dame N’Doye ¹⁰⁴	15.311.815,56 kr.	38.279.538,90 kr.	3 ½ år	1 år ¹⁰⁵

Det er en del af F.C. Københavns forretningsstrategi at købe fodboldspillere, som kan bidrage sportsligt her og nu, men samtidig har potentiale til at blive endnu bedre for at kunne blive solgt videre for et højere beløb i fremtiden.

⁹⁴ https://www.transfermarkt.co.uk/benjamin-verbic/transfers/spieler/188180/transfer_id/1980088

⁹⁵ https://www.transfermarkt.co.uk/benjamin-verbic/transfers/spieler/188180/transfer_id/1980088

⁹⁶ <https://www.transfermarkt.co.uk/zanka/profil/spieler/52059>

⁹⁷ https://www.transfermarkt.co.uk/zanka/transfers/spieler/52059/transfer_id/1825042

⁹⁸ <https://www.transfermarkt.co.uk/ludwig-augustinsson/profil/spieler/170646>

⁹⁹ https://www.transfermarkt.co.uk/ludwig-augustinsson/transfers/spieler/170646/transfer_id/1689792

¹⁰⁰ <https://www.transfermarkt.co.uk/nicolai-jorgensen/profil/spieler/100399>

¹⁰¹ https://www.transfermarkt.co.uk/nicolai-jorgensen/transfers/spieler/100399/transfer_id/1507487

¹⁰² <https://www.transfermarkt.co.uk/daniel-amartey/profil/spieler/214056>

¹⁰³ https://www.transfermarkt.co.uk/daniel-amartey/transfers/spieler/214056/transfer_id/1415877

¹⁰⁴ <https://www.transfermarkt.co.uk/dame-ndoye/profil/spieler/44855>

¹⁰⁵ <https://www.fck.dk/nyhed/dame-ndoye-til-fc-koebenhavn> - Der står, at fodboldspilleren Dame N’Doye tegnede en 4 ½ årig kontrakt.

Hvis klubben ikke længere ønsker at indgå lange kontrakter, som følge af den øgede risiko, vil det medføre økonomiske konsekvenser for F.C. København. For at analysere de økonomiske konsekvenser vil der blive foretaget en analyse af den økonomiske betydning af helbredsoplysningerne. Hvis klubben indgår en kort kontrakt på et år vil spilleren frit kunne skifte klub når kontrakten er udløbet. Klubben kan altså ikke nå at sælge spilleren videre før end kontrakten udløber.

Det kan af ovenstående tabel udledes, at der er mange penge i at videresælge spillere. Ovenstående er et udtryk for den strategi F.C. København ønsker at følge. Det er dog ikke alle spillere som det er muligt at tjene penge på ved at sælge dem videre.

Årsagerne hertil er mange, herunder kan det f.eks. skyldes spillerens alder eller, at spilleren ikke har udviklet sig som planlagt og der derfor ikke er større klubber, der ønsker at købe spilleren. Derfor er ovenstående et udtryk for nogle af de handler, som skal sikre et overskud på klubbens transferaktiviteter, selvom det ikke er alle spillere, der kan sælges videre.

For at sælge fodboldspillere for de beløb, som fremgår af ovenstående tabel, kræver det, at spilleren minimum har et år tilbage af kontrakten og gerne flere. Ud fra ovenstående tabel kan det udledes, at det har stor betydning, hvor lang tid spilleren har tilbage af kontrakten. Som det kan udledes af salgsprisen på Daniel Amartey, har klubben fået betydeligt flere penge for spilleren end de andre spillere. Dette skyldes, at spilleren er solgt tidligt i kontraktperioden. Ofte vil klubben dog forsøge at holde på spilleren i længere tid, så klubben selv kan få gavn af spilleren. Beløbet klubben bliver tilbudt kan dog blive så stort, at klubben ikke økonomisk kan forsvare at sige nej.

Hvis spillerens kontrakt udløber om seks måneder, vil en ny klub ofte vente til de kan hente spilleren gratis, hvorfor det er en fordel at have en lang kontrakt.

Det er ikke kun muligheden for, at F.C. København kan videresælge fodboldspilleren, som er afgørende for spillerens værdi. Der er mange andre faktorer, der spiller ind. Fælles for de forskellige faktorer, som klubben kan tjene penge på er, at længden af kontrakten spiller en væsentlig betydning. Som det blev udledt ovenfor afhænger kontraktens længde af mængden af helbredsoplysninger klubben har til rådighed. Helbredsoplysningerne er derfor afgørende for, at klubben kan tjene penge på

spilleren i fremtiden. Derfor er det i værdiansættelsen afgørende, hvor mange oplysninger klubben har til rådighed og dermed hvor lang kontrakten er.

En af de af de andre faktorer, som ligeledes skal analyseres er, hvor mange penge fodboldspilleren er med til at indbringe til klubben i den tid spilleren er på kontrakt i klubben. Disse indtægter kan opdeles i sportslige resultater og spillerens kommercielle værdi.

De sportslige resultater er alt fra præmiepenge fra nationale og internationale turneringer til TV-penge. Disse indtægter afhænger blandt andet af resultaterne på banen. Det kan være svært at sætte et nøjagtigt tal på disse indtægter for en enkelt spiller. Der må derfor kigges på spillerens andel i de opnåede resultater, hvilket bedst gøres ved at kigge på, antallet af spillede kampe for den pågældende spiller.

F.C. Københavns entré-, TV- og præmieindtægter udgjorde 178.866.000 kr. i 2017 og 334.168.000 kr. i 2016. Spillerens kommercielle værdi er den værdi spilleren repræsenterer uden for banen f.eks. salg af merchandise. Merchandise-indtægterne udgjorde 15.538.000 kr. i 2017.¹⁰⁶ Når alle indtægterne er indregnet i værdiansættelsen skal løn til spilleren og spillerens købspris fratrækkes. Til sidst skal risikotallet, som blev udledt i risikoanalysen inddrages, da der så tages højde for de situationer, hvor spilleren ikke kan indbringe den forventede værdi til klubben, hvilket er med til at give en mere retvisende værdiansættelse af fodboldspilleren.

Værdien af helbredsoplysninger udregnes ved hjælp af nedenstående formel, hvor

K = Kontraktlængde.

H = Mængden af helbredsoplysninger.

F = Antal år spilleren forlader klubben før kontraktudløb.

P = Spillerens markedsværdi ved kontraktindgåelse.

I = De kommercielle og sportslige indtægter som spilleren bidrager med uanset om denne spiller eller ej. Værdien er fastsat til 500.000 kr.

C = Klubbens kommercielle indtægter.

S = Klubbens sportslige indtægter.

D = Alle klubbens spillere + spillernes antal spillede kampe.

¹⁰⁶ Parken, Sport & Entertainment A/S - Årsrapport 2017, note 3, side 40.

A = Antal spillede kampe for den pågældende spiller.

L = Udgifter til spillerens løn. Lønomsstningerne er fastsat til 3.800.000 kr. årligt.

R = Risikotallet.

T = Transaktionsomsstningerne ved indgåelse af kontrakter. Omsstningerne er beregnet til 200.000 kr. pr. kontrakt.

Spillerens værdi i forhold til mængden af helbredsoplysninger =

$$\frac{K_H * F * P + (K_H - F) * I + (K_H - F) * \frac{C + S}{D} * A}{R} - (K_H - F) * L - P - \frac{T}{K_H - F}$$

Kontraktlængden afhænger af mængden af helbredsoplysninger, som enten kan være alle oplysninger eller kun de relevante. Er alle helbredsoplysninger til rådighed er kontraktlængden = 5 år. Hvis det kun er de relevante oplysninger, som er til rådighed er kontraktlængden = 1 år, hvilket blev udledt ovenfor.

Den forventede fremtidige markedsværdi for fodboldspilleren afhænger blandt andet af kontraktens længde (K_H) og eftersom spillerens værdi er højere jo tidligere i kontraktperioden spillerens sælges, skal kontraktens længde ganges med det antal år spilleren har tilbage af kontrakten, når denne forlader klubben(F).

Hvis fodboldspilleren bliver i klubben i hele kontraktens løbetid vil (F)være = 0, hvilket medfører, at den fremtidige markedsværdi for klubben vil være 0 kr., da klubben ikke kan tjene penge på, at fodboldspilleren skifter til en anden klub efter kontraktens udløb.

Den forventede fremtidige markedsværdi er også afhængig af, hvad markedsværdien på tidspunktet for kontraktindgåelsen (P) er, da den værdi giver en indikation om forventningerne til fremtiden. Den forventede markedsværdi kan derfor beregnes til, at være kontraktens længde ganget med det antal år spilleren har tilbage af sin kontrakt ganget med spillerens markedsværdi.

Ud over kontraktlængden afhænger værdien af helbredsoplysningerne også af den værdi spilleren indbringer klubben i den tid spilleren er i klubben. Værdien består af kommercielle og sportslige

indtægter. Jo længere kontrakt, spilleren har med klubben jo mere kan spilleren bidrage økonomisk til klubben.

Den positive værdi, fodboldspillerens helbredsoplysninger medfører, kan opgøres i to poster. Først er der de kommercielle og sportslige indtægter som spilleren bidrager med uanset om spilleren er på banen eller ej(I). Selvom en spiller er ukampdygtig kan han stadig have en værdi for F.C. Københavns brand alene fordi han er professionel fodboldspiller. Denne værdi opgøres til at være 500.000 kr. om året pr. spiller og skal derfor ganges med kontraktens længde minus det antal år spilleren forlader klubben før kontraktens udløb.

Derudover er der de kommercielle og sportslige indtægter, som spilleren bidrager med i forhold til antal spillede kampe. Jo flere kampe en fodboldspiller spiller, jo bedre og mere populær vil spilleren ofte være, hvorfor værdien skal opgøres ud fra spillerens andel af de spillede kampe i forhold til de andre fodboldspillere på holdet.

Værdien kan dermed beregnes ved at gange kontraktens længde minus det antal år spilleren forlader klubben før kontraktens udløb med spillerens sportslige og kommercielle værdi($C + S$), der udregnes ved at tage klubbens indtægter på disse områder fra 2017¹⁰⁷ og dividere dem med alle de spillere, som bidrager til disse indtægter(D) ganget med den pågældende spillers andel i disse indtægter(A). Den pågældende spillers andel vurderes ud fra antallet af spillede kampe pr. år. På den måde beregnes spillerens andel af klubbens samlede sportslige og kommercielle indtægter.

Derefter divideres disse indtægter med risikotallet (R), som blev udledt i risikoanalysen og som afhænger af spillerens helbred samt mængden af helbredsoplysninger klubben har til rådighed. Dette gøres for at tage højde for risikoen for, at spilleren bliver ukampdygtig og derfor ikke kan bidrage til klubben.

Efter at have beregnet spillerens indtægter til klubben, og divideret med risikoen for, at klubben ikke opnår den positive værdi, skal F.C. Københavns omkostninger i hele kontraktens løbetid fratrækkes. Dette drejer sig om spillerens løn (L), markedsværdien på det tidspunkt klubben indgik kontrakten(P), da det er den pris klubben selv har betalt for spilleren og transaktionsomkostningerne (T).

¹⁰⁷ Parken, Sport & Entertainment A/S - Årsrapport 2017, note 3, side 40.

Transaktionsomkostningerne skal divideres med kontraktens længde minus det antal år spilleren forlader klubben før kontraktens udløb, da det er de årlige gennemsnitlige transaktionsomkostninger, der ønskes inddraget. Transaktionsomkostningerne er gennemsnitligt billigere ved lange kontrakter end ved korte kontrakter. Det skyldes, at omkostningerne ikke stiger bare fordi kontrakten er længere. Hvis der indgås en kort kontrakt skal der laves en ny kontrakt når kontrakten er udløbet.

Nedenfor er værdien af helbredsoplysninger udregnet for en spiller, hvor klubben har haft adgang til alle oplysninger og dermed har tegnet en kontrakt på fem år. Efterfølgende er værdien af helbredsoplysningerne beregnet, hvor klubben kun har haft adgang til relevante helbredsoplysninger og dermed har tegnet en kontrakt på et år.

Værdien af spilleren, når det er alle helbredsoplysninger der kan anmodes om

Værdien af spilleren =

$$\frac{5 * 1 * 10.000.000 + (5 - 1) * 500.000 + (5 - 1) * \frac{15.538.000 + 178.866.000}{840} * 50}{2,5} -$$

$$(5 - 1) * 3.800.000 - 10.000.000 - \frac{200.000}{5 - 1} = 14.064.666,67 \text{ kr.}$$

Spillerens markedsværdi er fastsat til 10.000.000 kr., da det er en realistisk pris for en kontrakt på fem år. I dette eksempel antages det, at spilleren forlader klubben, når der er et år tilbage af kontrakten, hvorfor $F = 1$. Tallene fra de sportslige og kommercielle indtægter er taget fra årsrapporten fra 2017, hvilket var et middellår både sportsligt og økonomisk, hvilket igen giver et retvisende billede af virkeligheden. Det samlede antal spillede kampe for spillerne i F.C. København er fastsat til 840. Tallet er et udtryk for, at der er 14 spillere, der kan komme på banen pr. kamp og antallet af kampe er opgjort til 60 kampe, når alle kampe i alle turneringer, inklusiv træningskampe, tælles sammen.¹⁰⁸ Antal spillede kampe for den pågældende spiller er opgjort til 50 kampe, da det er meget naturligt at en enkelt spiller ikke er med i alle kampe.¹⁰⁹ Dette kan f.eks. skyldes skader eller hvile.

¹⁰⁸https://nipserstat.dk/nipserstat/SimpleResponse?player=Alle&goal_scorer=Alle&card_receiver=Alle&club=Alle&game_type=Alle&season=2016-2017&referee=Alle&gameOperator=both&queryType=Games

¹⁰⁹https://nipserstat.dk/nipserstat/SimpleResponse?player=Ludwig+Augustinsson&goal_scorer=Alle&card_receiver=Alle&club=Alle&game_type=Alle&season=2016-2017&referee=Alle&gameOperator=both&queryType=Games

Spillerens årsløn er fastsat til 3.800.000 kr.

Det gennemsnitlige risikotal, hvis alle oplysninger er tilgængelige og spillerens helbred er godt, blev udregnet i risikoanalysen til at være 2,5.

Transaktionsomkostningerne på 200.000 kr. udgør 50.000 kr. for denne kontrakt grundet kontraktens længde.

Spillerens samlede værdi for klubben i kontraktperioden kan derfor beregnes til at være 14.064.666,67 kr., når det er alle helbredsoplysninger der kan anmodes om og kontrakten derfor er fem år.

Værdien af spilleren, når det er relevante oplysninger der kan anmodes om i en kort kontrakt.

Værdien af spilleren =

$$\frac{1 * 0 * 3.000.000 + (1 - 0) * 500.000 + (1 - 0) * \frac{15.538.000 + 178.866.000}{840} * 50}{2} - (1 - 0) \\ * 3.800.000 - 3.000.000 - \frac{200.000}{1 - 0} = -964.166,67 \text{ kr.}$$

Spillerens markedsværdi er fastsat til 3.000.000 kr., da kontrakten kun løber i et år. F.C. København har derfor ikke mulighed for at sælge spilleren videre og ønsker derfor ikke at betale det samme beløb for spilleren, som hvis kontrakten var fem år. Eftersom spilleren ikke kan sælges videre antages det ligeledes, at fodboldspilleren bliver der hele kontraktperioden på et år, hvorfor $F = 0$. Det gennemsnitlige risikotal, hvis det kun er de relevante oplysninger der er tilgængelige og spillerens helbred er godt, blev udregnet i risikoanalysen til at være 2.

Transaktionsomkostningerne på 200.000 kr. udgør 200.000 kr. for denne kontrakt grundet kontraktens længde. De øvrige tal er magen til dem i eksemplet med en lang kontrakt.

F.C. Københavns samlede tab ved fodboldspilleren i kontraktperioden kan derfor beregnes til at være -964.166,67 kr., når det kun er relevante helbredsoplysninger der kan anmodes om og kontrakten derfor er et år.

Værdien af spilleren, når det er relevante oplysninger der kan anmodes om i en lang kontrakt.

Værdien af spilleren =

$$\frac{5 * 1 * 10.000.000 + (5 - 1) * 500.000 + (5 - 1) * \frac{15.538.000 + 178.866.000}{840} * 50}{10} -$$

$$(5 - 1) * 3.800.000 - 10.000.000 - \frac{200.000}{5 - 1} = -15.421.333,30 \text{ kr.}$$

Hvis F.C. København vælger at ignorere risikoen ved at indgå en lang kontrakt til trods for, at klubben kun må anmode fodboldspilleren om relevante helbredsoplysninger vil deres risiko være = 10, hvilket blev udledt i risikoanalysen. Dette vil medføre, at F.C. Københavns samlede tab ved spilleren vil være -15.421.333,30 kr. Det er 14.457.166,70 kr. mindre end ved at tegne en kort kontrakt, som kun medførte et tab på -964.166,67 kr. Den øgede risiko som kontraktens længde medfører, har altså en stor betydning for værdien af spilleren, afhængigt af mængden af helbredsoplysninger klubben har til rådighed.

Som det kan udledes af formlen betyder mængden af helbredsoplysninger meget for spillerens værdi. Jo flere helbredsoplysninger F.C. København kan anmode om jo længere kontrakter kan de indgå med spilleren og jo flere år får de sportslige og kommercielle indtægter fra spilleren. Værdien af helbredsoplysningerne er derfor af stor betydning for F.C. København. Det kan ligeledes udledes, at den øgede risiko giver en mere negativ værdi end tabet ved at indgå en kort kontrakt.

3.7 Økonomiske konsekvenser

Ulempen ved at indgå en kort kontrakt er, at risikoen overgår til fodboldspilleren. Spillerens risiko ved en kort kontrakt er højere end ved en lang kontrakt, da spilleren vil have svært ved at indgå en ny kontrakt, hvis spilleren er blevet syg eller skadet, når kontrakten udløber. F.C. København sidder ikke længere med alle helbredsoplysninger om spilleren og er derfor nødt til at tage højde for den øgede risiko ved kontraktindgåelse, hvilket spilleren kan udnytte. Spilleren vil derfor forlange at blive kompenseret økonomisk, hvis spilleren skal bære risikoen. F.C. København bliver derfor nødt til at betale relativt mere for en fodboldspiller set i lyset af kontraktlængden.

Uanset om F.C. København vælger at tegne en kort kontrakt på et år eller en lang kontrakt på fem år, vil den begrænsede adgang til at anmode om helbredsoplysninger medføre en række økonomiske konsekvenser. Hvis klubben vælger at indgå en lang kontrakt på fem år vil klubben blive nødt til at acceptere en øget risiko. Denne risiko kan få store økonomiske konsekvenser for F.C. København. De økonomiske konsekvenser, hvis F.C. København ikke kan anvende fodboldspilleren, kan beregnes ved at anvende nedenstående formel:

$$\text{Spillerens værdi} = K_H * F * P + (K_H - F) * I + (K_H - F) * \frac{C+S}{D} * A - (K_H - F) * L - P - \frac{T}{K_H - F}$$

Formlen beregner værdien af spilleren, hvis der er indgået en 5-årig kontrakt og spilleren er ukampdygtigt. Formlen er magen til den i værdiansættelsen med undtagelse af, at værdien af fodboldspilleren ikke bliver divideret med risikoen for, at kontrakten ikke bliver gennemført, da formålet med denne beregning er at udlede de økonomiske konsekvenser, hvor kontrakten med sikkerhed ikke gennemføres.

Spillerens værdi =

$$\begin{aligned} & 5 * 0 * 10.000.000 + (5 - 0) * 500.000 + (5 - 0) * \frac{15.538.000 + 178.866.000}{840} * 0 - (5 - 0) \\ & \quad * 3.800.000 - 10.000.000 - \frac{200.000}{5 - 0} = -26.540.000 \text{ kr.} \end{aligned}$$

Som det kan udledes af ovenstående ligning er beregningen foretaget på baggrund af, at der er indgået en 5-årig kontrakt, og at spilleren bliver i hele kontraktens løbetid, da det ikke er muligt at sælge spilleren som følge af spillerens helbred. Eftersom fodboldspilleren er ukampdygtig, grundet helbredet, vil spillerens andel af de kommercielle- og sportslige indtægter være = 0. Selvom spilleren er ukampdygtig skal klubben stadig betale spilleren løn samt betale købsprisen og transaktionsomkostningerne i forbindelse med indgåelse af kontrakten. Dette medfører en udgift på -26.540.000 kr. over en 5-årig periode. Dette kan være konsekvensen for F.C. København, hvis de på trods af ikke at have alle helbredsoplysninger til rådighed fortsat indgår en lang kontrakt.

I værdiansættelsen ovenfor blev det udledt, hvad den negative værdi ville være, når der blev taget højde for risikoen. Det blev udledt, at hvis F.C. København indgår en lang kontrakt på trods af den øgede risiko er F.C. Københavns tab -15.421.333,30 kr.

Hvis klubben indgår en kort kontrakt, har klubben ikke mulighed for at sælge spilleren videre. Det blev ligeledes udledt i afsnittet om transaktionsomkostninger, at F.C. Københavns transaktionsomkostninger i forbindelse med kontraktindgåelse er relativt højere ved korte kontrakter, da der oftere skal indgås kontrakter end ved lange kontrakter. Til trods for den manglende mulighed for at videre-sælge fodboldspilleren samt de øgede transaktionsomkostninger er de økonomiske konsekvenser ved at indgå en kort kontrakt lavere end ved at indgå en lang kontrakt, da F.C. Københavns tab er -964.166,67 kr.

Det kan på baggrund af ovenstående gennemgang af de økonomiske konsekvenser af, at F.C. København ikke længere har mulighed for at anmode om alle helbredsoplysninger, at klubben vil lide et økonomisk tab. Som det blev beregnet i værdiansættelsen udgjorde en spillers samlede værdi 14.064.666,67 kr., hvis klubben havde alle helbredsoplysninger til rådighed og derfor havde mulighed for at indgå en lang kontrakt med lav risiko. Begrænsningen af hvilke helbredsoplysninger F.C. København må anmode om, medfører altså store økonomiske konsekvenser for klubben. Den bedste måde F.C. København kan sikre sig mod de økonomiske konsekvenser er ved at indgå korte kontrakter, da de økonomiske konsekvenser er lavere herved.

Ud over at de økonomiske konsekvenser er mindre ved at indgå en kort kontrakt, så undgår F.C. København også at skulle bære risikoen. Det kan derfor på baggrund af ovenstående gennemgang af

de økonomiske konsekvenser samt risikoanalysen udledes, at F.C. København skal vælge at indgå korte kontrakter af en varighed på et år for at minimere de økonomiske konsekvenser mest muligt.

3.8 Delkonklusion

På baggrund af den økonomiske analyse kan det udledes, at F.C. Københavns begrænsede adgang til at anmode om helbredsoplysninger medfører en øget risiko for, at kontrakten ikke kan gennemføres. Dette skyldes, at sandsynligheden for, at en spiller udvikler en sygdom, der vil gøre fodboldspilleren ukampdygtig, som klubben ikke har kunnet anmode om oplysninger om er større end, hvis klubben havde alle oplysninger og derfor kunne vælge at indgå en kortere kontrakt, hvis fodboldspilleren havde et dårligt helbred.

F.C. København kan minimere denne risiko ved at justere kontraktens længde og indgå en kort kontrakt på 1 år. En kort kontrakt vil omvælte risikoen fra klubben til fodboldspilleren. Fodboldspilleren vil forlange at blive kompenseret for at bære denne risiko, hvilket vil forringe F.C. Københavns forhandlingsstyrke over for fodboldspilleren. På trods af den forringede forhandlingsstyrke bør F.C. København alligevel indgå en kort kontrakt, da det er den bedste måde at minimere deres risiko på.

Hvis F.C. København vælger at indgå en kort kontrakt vil det medføre øgede transaktionsomkostninger. Transaktionsomkostningerne i forbindelse med at indgå en kontrakt med en fodboldspiller udgør 200.000 kr. Omkostningerne øges ikke ved, at kontrakten er længere, hvorfor det er økonomisk fordelagtigt for klubben ud fra transaktionsomkostningsteorien at indgå en lang kontrakt frem for en kort kontrakt.

Mængden af helbredsoplysninger er af stor betydning for værdien af spilleren. Som det blev konkluderet i værdiansættelsen vil F.C. København ikke have mulighed for at videresælge fodboldspilleren, hvis klubben kun indgår en 1-årig kontrakt. Klubben vil heller ikke tjene det samme på spilleren i forhold til de sportslige og kommercielle indtægter. Udgiften til spilleren udgør derfor -964.166,67 kr., hvis klubben indgår en 1-årig kontrakt. Hvis klubben havde alle helbredsoplysninger til rådighed og derfor kunne indgå en 5-årig kontrakt ville værdien af spilleren udgøre 14.064.666,67 kr. Værdien af helbredsoplysninger er derfor af væsentlig betydning.

Hvis F.C. København vælger at ignorere den øgede risiko og indgå en 5-årig kontrakt alligevel vil værdien falde til -15.421.333,30 kr., på grund af, at risikotallet stiger. Dette skyldes, at de økonomiske konsekvenser, hvis det viser sig at kontrakten ikke kan gennemføres udgør -26.540.000 kr.

Det kan derfor konkluderes, at F.C. København bør vælge at indgå en kort kontrakt på 1 år. Dette er den økonomisk mest fordelagtige måde at minimere klubbens risiko på.

Kapitel 4 - Integreret analyse

4.1 Indledning

Den integrerede analyse har til formål at analysere, hvordan de økonomiske konsekvenser kan løses. Det blev konkluderet i den økonomiske analyse, at F.C. København skal indgå korte kontrakter for at minimere deres risiko. Korte kontrakter medfører F.C. København økonomiske konsekvenser. Årsagen hertil skyldes bl.a. den manglende mulighed for F.C. København for at videresælge fodboldspilleren. I den integrerede analyse vil det derfor blive analyseret, hvordan klubben kan indgå en kontrakt, som minimerer de økonomiske konsekvenser uden, at F.C. Københavns risiko øges.

Analysen tager udgangspunkt i en sondring mellem konventionel og strategisk kontrahering og vil udlede de fordele og ulemper, der medfølger af de to kontraktformer. Dernæst udformes en performance based contract der ved hjælp af inddragelse af key performance indicators¹¹⁰ skal fremme en ønsket adfærd hos fodboldspilleren. Endvidere vil den integrerede analyse inddrage SMART-modellen, der har til hensigt at specificere KPI'en og dens formål.

Kontraktformen bruges som et styringsinstrument i forhold til at afdække F.C. Københavns risiko. Dette gøres ved, at kontrakten tager udgangspunkt i proaktivt jura herunder anvendt hardship- og gevinstklausuler. Klausulerne vil endvidere medvirke til at beregne fodboldspillerens værdi for F.C. København for at udlede, hvilken betydning de vil have for de økonomiske konsekvenser.

Slutteligt vil den integrerede analyse indeholde en efficiensanalyse der ved hjælp af efficiensteoriene Pareto og Kaldor-Hicks vil udmåle, hvilken kontraktform der er mest efficient. Teoriene, indeholder i hovedsagen en systematisering af forhold som anvendes ved retspolitiske drøftelser og ved retsanvendelse.

¹¹⁰ Herefter benævnt KPI

4.2 Konventionel kontraktindgåelse kontra strategisk kontrahering

I den økonomiske analyse blev det konkluderet, at F.C. København, som følge af den begrænsede mulighed for at anmode om helbredsoplysninger, skal indgå korte kontrakter. Kontrakterne der blev indgået er traditionelle kontrakter. Traditionelle kontrakter kaldes også konventionelle kontrakter, som hidrører fra den klassiske kontraktret. Konventionelle kontrakter agerer ex post kontraktindgåelsen. Det betyder, at den konventionelle kontrakt har fokus på allokering af risikoen og rettigheder, hvis ikke der sker korrekt opfyldelse af kontrakten. Konventionel kontraktindgåelse handler om egen risikosikring, så risikoen i stedet omvælttes på den anden part.

Formålet er altså ikke nødvendigvis at indgå den mest effiente kontrakt for virksomheden, men i stedet sikre virksomheden mod risiko og tab. Dette er en fordel for den stærke kontrahent, da denne har den bedste forudsætning for at minimere sin egen risiko. Dette giver den stærke medkontrahent mulighed for at omvælte risikoen på den mindre stærke kontrahent, hvilket også blev udledt af den økonomiske analyse. Den konventionelle kontrakt har ikke til hensigt at undgå misligholdelse, men derimod hvordan misligholdelsen skal løses.

Ovenstående form for kontraktindgåelse kan medføre høje transaktionsomkostninger, idet F.C. København skal forsøge at tage forbehold for alle potentielle begivenheder, der kan forekomme i fremtiden. De høje transaktionsomkostninger vil derfor opstå på baggrund af antagelsen om begrænset rationalitet, inkomplette kontrakter og imperfekt information.

Anvendelsen af proaktiv jura bør derfor overvejes som et alternativ til den konventionelle kontraktindgåelse. The international Association for Contract Management (IACCM)¹¹¹ har foretaget omfattende spørgeskemaundersøgelser med mere end 11.000 respondenter fordelt på 152 lande. Spørgeskemaerne havde til formål at undersøge hvilke forhold, der oftest blev forhandlet om mellem kontrahenterne samt mængden af transaktionsomkostninger som forhandlingerne medførte.

Af undersøgelsen kunne det udledes, at de betingelser, der oftest blev forhandlet om var de faktorer, der kendetegner konventionelle kontrakter. Dette står i stor kontrast til, hvad respondenterne anså

¹¹¹ www.IACCM.com

som mest værdiskabende for kontraktforholdet. Respondenterne har et ønske om, at kontrakten indeholder den fornødne dynamik, så det er muligt at anvende kontrakten som styringsinstrument.¹¹²

Det kan altså udledes, at virksomhedernes jurister anvender for meget tid og dermed transaktionsomkostninger på risikoallokering frem for at se på, hvordan kontrakten kan anvendes til skabe en økonomisk merværdi for virksomheden. Proaktiv jura, herunder strategisk kontrahering bør derfor analyseres.¹¹³

Strategisk kontrahering defineres af Bent Petersen og Kim Østergaard som:

“In contrast, we view strategic contracting as characterized by the aim of generating relational rent through the use of both proactive and reactive provisions that based on resource complementarity and strategic fit between the contract partners protect knowledge exchange and relation-specific investments from opportunistic behavior. Hence a strategic contract is a partnership arrangement through which the contracting parties achieve competitive advantage.”¹¹⁴

Det er altså essentielt, at kontrahenterne har en fælles strategi med kontrakten for, at der foreligger et strategisk fit mellem kontrahenterne. I den økonomiske analyse blev både F.C. København og fodboldspilleren stillet værre som følge af en konventionel kontrakt, hvorfor det er aktuelt at undersøge om F.C. København og fodboldspilleren kan udarbejde en kontrakt som kan skabe et strategisk fit, så begge kontrahenter kan blive stillet bedre.¹¹⁵

Fordelen ved at anvende proaktiv jura og strategisk kontrahering er, at denne fungerer ex ante kontraktindgåelse. Strategisk kontrahering gør det muligt på et senere tidspunkt i kontrakten via genforhandling at realisere ikke kendte og uudnyttede muligheder på kontraktindgåelsestidspunktet, som kan skabe yderligere værdi for kontrahenterne i fremtiden.

¹¹² Østergaard, Kim. (2014), “Relevansen af interdisciplinær forskning og empiri i samfundsvidenskaben.” Retfærd, 37(3/149), s. 5.

¹¹³ Østergaard, Kim. (2014), “Relevansen af interdisciplinær forskning og empiri i samfundsvidenskaben.” Retfærd, 37(3/149), s. 6.

¹¹⁴ Petersen, Bent & Østergaard, Kim, Strategic versus Conventional Contracting with Foreign Intermediaries: A Contingency Approach, 2016.

¹¹⁵ Østergaard, Kim. (2016), “Strategisk kontrahering - efterfølgende omstændigheder.” s. 436.

Strategisk kontrahering har modsat konventionel kontraktindgåelse til hensigt at forebygge og undgå juridiske risici og tvister. Den strategiske kontrahering har til formål at skabe en merværdi i fællesskab som parterne ikke kunne have opnået hver for sig. Dette kan fx gøres via klausuler.

Nedenfor vil effekten af anvendelse af strategisk kontrahering blive analyseret.

4.3 Strategisk kontrahering

Definitionen af strategisk kontrahering indeholder et centralt økonomisk udgangspunkt om, at virksomheden har komplementære ressourcer, som ved at indgå kontakten på de centrale præmisser, som er anført af definitionen ovenfor, skaber grundlag for at opnå økonomiske fordele.¹¹⁶

Formålet med afhandlingens integrerede del er med udgangspunkt i strategisk kontrahering at løse F.C. Københavns økonomiske konsekvenser ved at analysere og vurdere, hvorledes kontrahenterne, med kontrakten som styringsinstrument, allerede på kontraktindgåelsestidspunktet kan tage højde for de efterfølgende omstændigheder via hardship- og gevinstklausuler.

Anvendelse af sådanne klausuler skal ses som led i anvendelse af proaktive klausuler. René Franz Henschel definerer en proaktiv klausul på følgende måde:

“En proaktiv klausul afventer ikke, men forsøger at foregribe og aktivt fremme det, der er ønskeligt, samtidig med at juridiske risici og tvister søges undgået, for derved at opnå forretningsmæssig succes.”¹¹⁷

Af ovenstående definition kan det udledes, at der ved kontraktforhandling, ex ante, både er et krav om at forebygge kontraktbrud samtidig med, at kontrakten skal være med til at skabe merværdi for kontrahenterne.

Det kan som nævnt under afsnittet om konventionelle kontrakter være både svært og medføre høje transaktionsomkostninger at forsøge at udarbejde kontrakter, som kan tage højde for fremtiden,

¹¹⁶ Østergaard, Kim. (2016), “Strategisk kontrahering - efterfølgende omstændigheder.” s. 436

¹¹⁷ Østergaard, Kim. (2014), “Relevansen af interdisciplinær forskning og empiri i samfundsvidenskaben.” Retfærd, 37(3/149), s. 9.

hvorfor det bør analyseres, hvad det vil betyde for F.C. Københavns økonomi at anvende hardship- og gevinstklausuler.

Det overordnede formål ved at indsætte hardship- og gevinstklausuler er at opfange de efterfølgende omstændigheder, der påvirker opfyldelse af kontrakter, og som der ikke er taget stilling til i kontrakten via mere eksplicitte bestemmelser.¹¹⁸

Anvendelse af en hardshipklausul skal således medvirke til at minimere de omkostninger, der er forbundet med, at kontrakten er blevet mere byrdefuld at opfylde end oprindeligt antaget i fællesskab, hvorimod gevinstklausulen skal medvirke til, at økonomiske muligheder der ikke var kendte og omfattet af kontraktgrundlaget på kontraktindgåelsestidspunktet, efterfølgende bliver realiseret.¹¹⁹

F.C. København og fodboldspilleren skal derfor i kontraktforhandlingerne ex ante indsætte de to typer af klausuler, hvilket forpligter parterne til at genforhandle dele af kontrakten såfremt muligheden opstår.

I den ny institutionelle økonomi er der en antagelse om, at kontrahenterne er begrænset rationelle, hvilket bl.a. indebærer en manglende evne til at kunne forudsige alle fremtidige begivenheder, hvilket bl.a. resulterer i, at de kontrakter der indgås bliver inkomplette, som følge af imperfekt information.¹²⁰

Anvendelse af hardship- og gevinstklausuler skal derfor ses som et udtryk for, at kontrahenterne har erkendt, at de er begrænset rationale i forhold til at kunne forudsige efterfølgende omstændigheder, og at et forsøg herpå vil indebære afholdelse af uforholdsmæssige store transaktionsomkostninger, hvis det i realiteten overhovedet er muligt.¹²¹

Virksomheder bør derfor ud fra et transaktionsomkostningssynspunkt anvende juraen som et proaktivt styringsinstrument med henblik på at øge virksomhedens profit, således at konflikter forebygges og undgås.

¹¹⁸ Østergaard, Kim. (2016), "Strategisk kontrahering - efterfølgende omstændigheder." s. 437.

¹¹⁹ Østergaard, Kim. (2016), "Strategisk kontrahering - efterfølgende omstændigheder." s. 437-38.

¹²⁰ Østergaard, Kim. (2016), "Strategisk kontrahering - efterfølgende omstændigheder." s. 438.

¹²¹ Østergaard, Kim. (2016), "Strategisk kontrahering - efterfølgende omstændigheder." s. 438.

4.3.1 Hardshipklausuler:

En hardshipklausul er en kontraktbestemmelse, hvorefter kontrahenterne er forpligtet til at genforhandle dele af kontraktens indhold, idet opfyldelse heraf er blevet mere byrdefuld som følge af en efterfølgende eksogen omstændighed, som kontrahenterne ikke på kontraktindgåelsestidspunktet kunne forudsige, som følge af begrænset rationalitet eller alternativt skulle afholde uforholdsmæssige store transaktionsomkostninger til at kunne fastlægge indholdet af.¹²²

Anvendelse af en hardshipklausul forudsætter, at tre kumulative betingelser er opfyldt. I) at den efterfølgende begivenhed ikke skal være bekendt på kontraktindgåelsestidspunktet, II) at den efterfølgende begivenhed væsentligt forrykker kontraktens balance og endelig, III) at der er en udefrakommende eksogen begivenhed, som kan karakteriseres uundgåelig og uden for den bebyrdende parts kontrolsfære.¹²³

Det kan dermed være økonomisk fordelagtigt, ud fra et transaktionsomkostningsmæssigt synspunkt, at kontrahenterne anvender en kontrakt, der på kontraktindgåelsestidspunktet er inkomplet. Grundlæggende indebærer anvendelse af en hardshipklausul en re-allokering af de økonomiske risici.

Det må derfor fra et økonomisk synspunkt diskuteres, hvornår det kan anses som økonomisk fordelagtigt at påtage sig den risiko en genforhandling af kontrakten indebærer.

Kontrahenter kender ikke ex ante den eksakte risiko for, at en hardship-situation vil opstå. I relation til kontrakten mellem F.C. København og fodboldspilleren foreligger der en alt overvejende sandsynlighed for, at det er F.C. København, der som kontrahent rammes og dermed vil påberåbe sig hardship.

Dette skyldes at F.C. København har størst interesse i at afdække den økonomiske risiko af en efterfølgende omstændighed via anvendelse af en hardshipklausul. Fodboldspilleren har i udgangspunkt ikke noget økonomisk incitament til at løbe den økonomiske risiko, der er forbundet med en hardship-begivenhed og den efterfølgende genforhandling, i det omfang, det følger af kontrakten.

¹²² Østergaard, Kim. (2016), "Strategisk kontrahering - efterfølgende omstændigheder." s. 441.

¹²³ Østergaard, Kim. (2016), "Strategisk kontrahering - efterfølgende omstændigheder." s. 444.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at det økonomiske rationale for anvendelse af hardshipklausuler bliver mere relevant at anvende i forbindelse med strategisk kontrahering i forhold til rationalitet om det efficiente kontraktbrud. Dette skyldes at den kompleksitet, der er forbundet med strategisk kontrahering, indebærer en forøget vanskelighed med at fastlægge kontrahenternes retsposition og dermed gældende ret i forhold til at kunne ophæve kontrakten som et alternativ til at genforhandle kontrakten med hjemmel i hardshipklausulen.¹²⁴

Dette indebærer således afholdelsen af transaktionsomkostninger og eksistensen af en ikke ubetydelig juridisk usikkerhed, når retspositionen ikke kan fastlægges med absolut sikkerhed.

Dertil kommer, som nævnt, at ved ophævelsen af kontrakten vil de relationsspecifikke omkostninger være at betragte som irreversible omkostninger også kendt som 'sunk cost', og muligheden for at opnå profit en alternativ kontraktrelation vil ideelt set ikke være til stede som følge af det forudsætningsvise strategiske fit mellem kontrahenterne.¹²⁵ Dette skyldes, at hvis kontrakten ophæves vil klubben ikke have mulighed for at videresælge fodboldspilleren til en anden fodboldklub.

4.3.2 Gevinstklausul:

Formålet ved at anvende gevinstklausuler i forbindelse med strategisk kontrahering er netop erkendelsen af, at der på kontraktindgåelsestidspunktet er imperfekt information om fremtidige muligheder for at opnå yderligere profit.¹²⁶

Gevinstklausulens konkrete ordlyd vil selvsagt afhænge af den konkrete kontrakttype, hvori kontraktklausulen indgår. På det overordnede abstrakte plan skal gevinstklausulen være udformet som en bestemmelse, hvorefter kontrahenterne er gensidigt forpligtet til at meddele hinanden, såfremt der i kontraktens løbetid opstår mulighed for at udnytte en forretningsmæssig og dermed økonomisk mulighed.¹²⁷

Gevinstklausulen i lighed med hardshipklausulen skal afspejle kontrahenternes erkendelse om, at der imperfekt information på kontraktindgåelsestidspunktet, men at kombinationen af de to klausuler

¹²⁴ Østergaard, Kim. (2016), "Strategisk kontrahering - efterfølgende omstændigheder." s. 443.

¹²⁵ Østergaard, Kim. (2016), "Strategisk kontrahering - efterfølgende omstændigheder." s. 443.

¹²⁶ Østergaard, Kim. (2016), "Strategisk kontrahering - efterfølgende omstændigheder." s. 448.

¹²⁷ Østergaard, Kim. (2016), "Strategisk kontrahering - efterfølgende omstændigheder." s. 448.

omhandlende efterfølgende omstændigheder medvirker til at skabe en incitamentsstruktur, hvor kontrahenterne anvender kontrakten som styringsinstrument til at fællesoptimere og i bedste fald opnå yderligere profit.¹²⁸

I lighed med de synspunkter, der blev fremført vedrørende udfærdigelsen af en hardshipklausul i strategisk kontrahering, kan det i relation til udfærdigelsen af gevinstklausulen for at sikre incitamentsforenelighed overvejes, om der på forhånd skal indsættes en fordelingsnøgle for den økonomiske merværdi, der skabes på grundlag af en gevinstklausul.¹²⁹

En gevinstklausul kan derfor defineres som gensidig forpligtelse for kontrahenterne til at genforhandle dele af det eksisterende kontraktgrundlag og supplere kontrakten, hvor en økonomisk mulighed ikke er inkorporeret i kontraktgrundlaget.

I nedenstående afsnit udarbejdes et eksempel på, hvordan F.C. København og fodboldspilleren kan indgå en kontrakt, som vil minimere de økonomiske konsekvenser. Kontrakten vil tage udgangspunkt i en performance based contract og vil ved hjælp af inddragelse af KPI'er og klausuler minimere deres risiko.

¹²⁸ Østergaard, Kim. (2016), "Strategisk kontrahering - efterfølgende omstændigheder." s. 448.

¹²⁹ Østergaard, Kim. (2016), "Strategisk kontrahering - efterfølgende omstændigheder." s. 448-449.

4.4 Performance based contract & KPI

En performance based contract er en resultatorienteret kontrakt, der har fokus på output, kvalitet eller outcome,¹³⁰ som binder spillerens løn, kontraktforlængelse eller kontraktfornyelse til opfyldelse af specifikke, målbare performance standarder og kriterier. Disse typer af kontrakter kan inkludere både økonomiske og ikke-økonomiske incitament og hindringer. Som led i performance based contracting kan klubben ved hjælp af KPI'er afdække deres risiko i forhold til den mængde af helbredsoplysninger F.C. København har om spilleren.

KPI er et styringsredskab, hvis formål er at hjælpe klubben til at afdække deres risiko ved at følge og forbedre spillerens udvikling. KPI står for Key Performance Indicator og er en betegnelse for en styringsmekanisme, som kan hjælpe klubben med at vurdere, hvor godt det går spilleren med at opfylde kontraktens mål.¹³¹ KPI'er giver således information om, hvordan spilleren performer i forhold til dens mål.

En af de vigtigste parametre i forhold til at vurdere en spillers succes er at sætte klare definerbare mål. Uden at have klare definerbare mål at arbejde ud fra, ved spilleren eller klubben ikke om de er på rette vej. Det at vide, om spilleren og klubben er på rette vej er en essentiel faktor for om begge parter opnår bedre resultater. Både i forhold til det konkrete outcome, men også i forhold til tilfredsheden fra klubbens side.

Målene klubben fastsætter i samarbejde med spilleren skal afspejle succes, i det tilfælde spilleren opnår målet. For at dette kan lade sig gøre kræver det, at formålet med kontrakten er klart defineret.

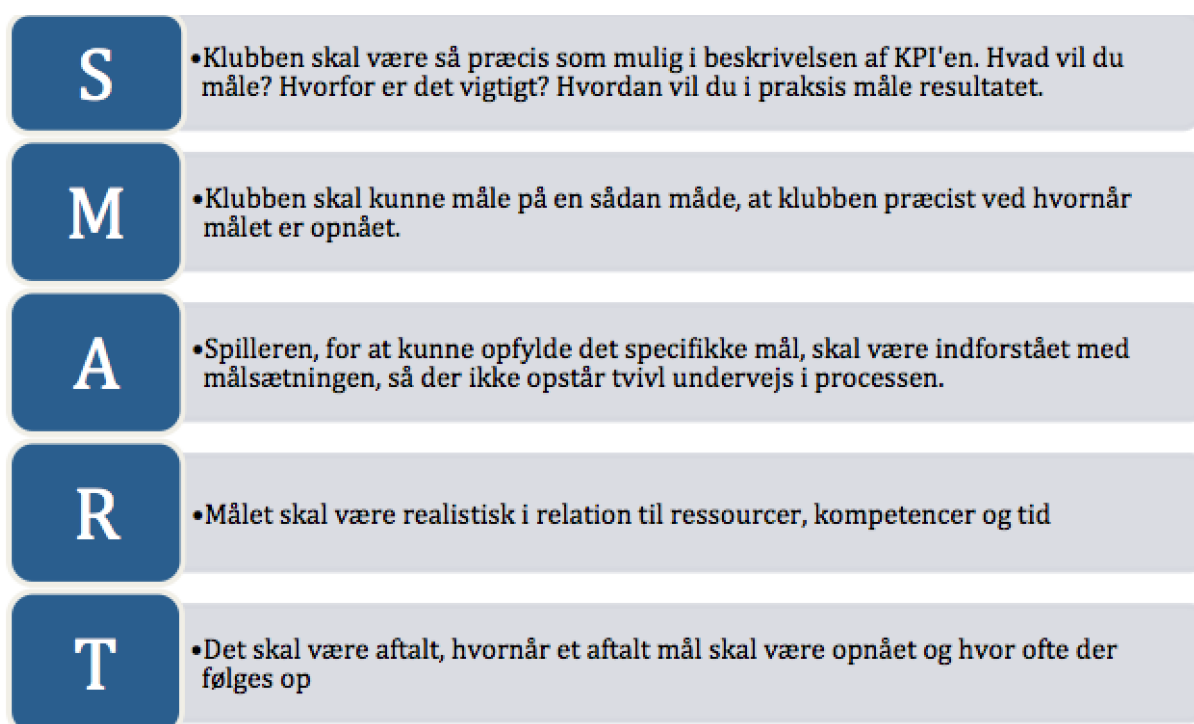
Formålet med kontrakten skulle gerne allerede lægge op til nogle områder, som er vigtige at måle for, at F.C. København i sidste ende kan vurdere om de skal gøre brug af de optioner, der forekommer i kontrakten. Formålet med kontrakten er at afdække klubbens økonomiske risiko i forbindelse med den begrænsning helbredsoplysningsloven medfører i forhold til at anmode om oplysninger af spilleren. Af ovenstående findes det derfor relevant at inddrage KPI'er i forbindelse med kontraktindgåelse for at afdække klubbens risiko.

¹³⁰ <https://www.nigp.org/docs/default-source/New-Site/global-best-practices/performancebased.pdf?sfvrsn=2>

¹³¹ <http://centerforlean.dk/lean-vaerktojer/kpi>

KPI'er er grundlaget for den løbende opfølgning på om klubben er on-track.¹³² Når F.C. København skal definere KPI'er anbefales det, at klubben anvender SMART-modellen, hvilket vil sige, at en KPI skal være; Specifik, Målbar, Aftalt, Realistisk og Tidsbestemt.¹³³ I nedenstående følger en mere detaljeret beskrivelse af hver af komponenterne i SMART-modellen.

Specifik: Klubben skal være så præcis som muligt i beskrivelse af KPI'en. Hvad vil den måle? Hvorfor er det vigtigt? Hvordan vil klubben i praksis måle resultatet? **Målbar:** Klubben skal kunne måle på en sådan måde, at klubben præcist ved, hvornår målet er opnået eller om spilleren har fejlet. **Aftalt:** Spilleren, skal være indforstået med målsætningen, for at kunne opfylde det specifikke mål, så der ikke opstår tvivl undervejs i processen. **Realistisk:** Målet skal være realistisk i forhold til ressourcer, kompetencer og tid. **Tidsbestemt:** Det skal være aftalt, hvornår et aftalt mål skal være opnået og hvor ofte der følges op.¹³⁴

Figur 4 - SMART-Modellen

¹³² Lean akademiet Svendsen og Kjær, Målstyring Enkelt og Effektivt - Ann Møller Svendsen s. 13: https://leanakademiet.dk/wp-content/uploads/2013/12/eBook_PF_Made_Easy_DK.pdf

¹³³ Lean akademiet Svendsen og Kjær, Målstyring Enkelt og Effektivt - Ann Møller Svendsen s. 13-14: https://leanakademiet.dk/wp-content/uploads/2013/12/eBook_PF_Made_Easy_DK.pdf

¹³⁴ Lean akademiet Svendsen og Kjær, Målstyring Enkelt og Effektivt - Ann Møller Svendsen s. 14: https://leanakademiet.dk/wp-content/uploads/2013/12/eBook_PF_Made_Easy_DK.pdf

En KPI kan beskrive enten fremdriften, som i denne kontrakt vil være udviklingen hos spilleren, eller den kan afspejle et opnået mål. De kaldes henholdsvis indsatsmål og resultatmål. Indsatsmål går ud på om den aftalte adfærd udleveres, hvor resultatmål afspejler effekten af indsatsen. Begge måltyper bør inddrages, men der vil være en hovedvægt på resultatmål. For de fleste spillere er det mest motiverende at blive målt i forhold til resultater i stedet for adfærd.

4.4.1 Key Performance Indicator

Som nævnt tidligere har F.C. København en interesse i at afdække deres risiko mest muligt som følge af, at klubben kun kan anmode om relevante oplysninger. Klubben vil derfor have en interesse i at udarbejde en performance based contract, hvor de kan opstille mål i form af KPI'en til at vurdere om spilleren har gjort sig berettiget til en kontraktforlængelse eller ej.

I nedenstående afsnit vil SMART - modellen blive gennemgået med det formål at minimere klubbens risiko.

Specifik

Kontraktens KPI skal måle om spillerens helbred matcher klubbens forventninger i forhold til, hvor mange kampe en spiller er kampdygtig. De dage hvor spilleren erklæres for ukampdygtig, som kan henføres til spillerens helbred, som klubben ikke har kunne anmode om oplysninger om, jf. helbredsoplysningslovens § 2, skal være de dage, der tæller med i opgørelsen. Dette betyder, at de dage, hvor spilleren er ukampdygtig på grund af et brækket ben ikke tæller med i opgørelsen, da denne type skade ikke siger noget om, hvorvidt en spiller kan spille i fremtiden eller ej.

At en spiller erklæres ukampdygtig i 6 uger med et brækket ben er ikke ensbetydende med, at spilleren ikke vil kunne bidrage til klubben igen efter skaden. Der er derfor ikke nogen grund til ikke at forlænge kontrakten på grund af den type skader. Derimod vil situationen være anderledes i forhold til, hvis en spiller får konstateret en alvorlig sygdom. I denne situation, er der en højere risiko for, at der kan gå lang tid før en fodboldspiller bliver kampdygtig igen. Det er derfor vigtigt at understrege, at det er de sygdomme eller skader, der gør spilleren ukampdygtig og som klubben ikke har kunnet anmode om, der skal tælle med i opgørelsen.

Kontraktens KPI har til formål at fremme den ønskede adfærd, F.C. København forventer af spilleren. Dette gøres ved at måle, hvor mange kampe en spiller er meldt klar til at spille.

Målbar

Klubben skal ud fra de oplysninger de må anmode om, stille krav til det antal kampe klubben forventer, at spilleren er kampdygtig. F.C. København spiller ca. 60 fodboldkampe om året. Det må forventes af klubben, at spilleren mindst skal være til rådighed i 90% af kampene. Dette vil nemlig give en indikation af godt helbred.

Aftalt

Gevinstklausulen

En aftalt gevinstklausul vil give de kontraherende parter herunder F.C. København og fodboldspilleren mulighed for at realisere økonomiske fordele, som de på kontraktindgåelsestidspunktet ikke var bekendte med. Særligt muligheden for at forlænge kontrakten, såfremt spilleren opfylder KPI'en vil kunne medføre en økonomisk mulighed, da en kontraktforlængelse vil medføre, at F.C. København vil have mulighed for at videresælge spilleren.

Gevinstklausulen har til formål at tilgodese begge parter økonomisk, hvorfor der i forbindelse med indgåelsen af gevinstklausulen aftales, at fodboldspilleren skal have 3% af spillerens egen salgspris, for hver gang parterne forlænger kontrakten, såfremt det lykkedes F.C. København at videresælge fodboldspilleren.

Fordelingsnøglen kan være medvirkende til at skabe en incitamentsstruktur til at fællesoptimere kontrakten og på denne måde opnå yderligere profit. Fodboldspilleren vil ved at forlænge kontrakten få en andel af købsprisen, hvilket giver spilleren et incitament til at forlænge kontrakten med F.C. København.

Muligheden for at realisere en økonomisk fordel opstår, når fodboldspilleren opfylder kontraktens KPI. Opfyldelse af kontraktens KPI vil dermed give anledning til en kontraktforlængelse, som vil kunne skabe en økonomisk merværdi for begge parter.

Fordelen for klubben ved at inddrage en gevinstklausul er, at F.C. København kan forlænge spillerens kontrakt og dermed får mulighed for at kunne videresælge spilleren. F.C. København kan opnå en større profit på fodboldspilleren når fodboldspilleren er bundet af en kontrakt. Ligeledes vil dette skabe en økonomisk fordel for spilleren, da denne får en andel af salgsprisen.

Som det blev udledt af den økonomiske analyse, var det klubbens manglende mulighed for at kunne videresælge fodboldspilleren, der var den primære årsag til, at korte konventionelle kontrakter medførte store økonomiske konsekvenser.

Klubben vil, i anledning af en kontraktforlængelse, stadig have muligheden for at drage fordel af spillerens kompetencer og opnå sportslige resultater, der vil øge F.C. Københavns indtægter. Spilleren vil ligeledes være med til at skabe en kommerciel værdi for klubben, hvilket klubben kan drage fordel af.

I forbindelse med kontraktindgåelse forekommer transaktionsomkostninger i form af kontrolomkostninger som F.C. København ikke kan undgå. Kontrolomkostninger forekommer efter kontraktindgåelse og udgør de omkostninger F.C. København anvender for at kontrollere og sikre, at fodboldspilleren opfylder kontraktens KPI.

F.C. København har interesse i at kontrollere spillerens udvikling for netop at kunne drage fordel eller minimere deres risiko ved kontraktens udløb. F.C. København vil derfor have svært ved at undgå eller minimere deres kontrolomkostninger.

Ved at anvende strategisk kontrahering, herunder proaktiv jura kan F.C. København minimere deres forhandlingsomkostninger i forbindelse med kontraktforlængelsen. Proaktiv jura vil nemlig være medvirkende til, at F.C. København i forbindelse med en kontraktforlængelse ex ante ikke skal forsøge at forhandle om alle fremtidige scenarier. De kan i stedet nøjes med at genforhandle, såfremt muligheden opstår. På den måde skal parterne kun forhandle om de situationer, der opstår og ikke alle hypotetiske scenarier.

Hardshipklausul

Strategisk kontrahering bygger på et princip om fælles merværdiskabelse gennem et tæt samarbejde mellem kontrahenterne. Princippet om risikodeling via en hardshipklausul må derfor anses som en naturlig del af strategisk kontrahering. Uagtet om hardship-begivenheden er af eksogen eller endogen karakter, må det forudsætningsvis tætte samarbejde mellem kontrahenterne indebære, at der i fællesskab findes en løsning på hardship-begivenheden, idet udgangspunktet om komplementære ressourcer indebærer, at den ikke bebyrdede kontrahent er bedst egnet til at fremkomme med en løsning på, hvorledes en hardship-begivenhed overvindes, således at de samlede omkostninger i forbindelse hermed bliver minimeret.

Hardshipklausulen må derfor, i udøvelsen af strategisk kontrahering, udfærdiges på en sådan måde, at der ved indtrædelsen af hardship er en forpligtelse til, at den bebyrdede kontrahent straks meddeler medkontrahenten, at der efter denne opfattelse er hardship, og at kontrahenterne i fællesskab finder en løsning på hardship-begivenheden, der minimerer de samlede omkostninger i forbindelse hermed.¹³⁵ Kontrahenterne kan i den forbindelse på forhånd have aftalt en bestemt fordelingsnøgle for omkostningerne mellem den bebyrdede og ikke-bebyrdede kontrahent, idet strategisk kontrahering bygger på en symmetrisk forpligtelse til at dele risici og gevinster.

I kontrakten aftales, at en hardshipklausul gør sig gældende i tilfælde af, at spilleren bliver ramt af en alvorlig sygdom, der vil gøre fodboldspillerne ukampdygtigt på ubestemt tid.

En alvorlig sygdom vil gå hen og gøre opfyldelsen af kontrakten mere byrdefuld for F.C. København, hvorfor klubben vil være den bebyrdede part i forhold til den eksogene omstændighed. F.C. København vil være den kontrahent, der derfor vil påberåbe sig hardshipklausulen, da de har størst interesse i at afdække deres økonomiske risiko.

Den eksogene omstændighed vil medføre økonomiske byrder i form af, at F.C. København stadig er forpligtet til at opfylde kontrakten, herunder udbetaling af løn til fodboldspilleren uden, at klubben kan benytte spilleren i fodboldkampe, hvilket medfører store økonomiske konsekvenser for F.C. København.

¹³⁵ Østergaard, Kim. (2016), "Strategisk kontrahering - efterfølgende omstændigheder." s. 446-47.

Derfor vil kontrahenterne finde en løsning som vil tilgodese begge parter og dermed minimere omkostningerne i fællesskab. De kontraherende parter kan ophæve kontrakten til fordel for, at F.C. København betaler en passende compensation til spilleren for at ophæve kontrakten, som ikke vil overstige det beløb, klubben skal betale i tilfælde af, at kontrakten stadig er gyldig. På denne måde vil klubben ikke være bundet økonomisk mere end nødvendigt samtidig med at fodboldspilleren bliver kompenseret økonomisk.

Realistisk

Det er vigtigt at målet er realistisk, for at bevare muligheden for at opfylde målet. Det skal dog stadig være ambitiøst nok til at hensigten ved at anvende det bevares. Derfor skal antallet af kampe, hvor fodboldspilleren skal være kampdygtig ikke sættes så lavt, at F.C. København ikke får afdækket sin risiko. Målet skal heller være så urealistisk, at enkelte dage hvor spilleren er ukampdygtige, vil medføre at muligheden for fælles merværdi forsvinder.

Tidsbestemt

Ligeledes skal det fremgå af kontrakten hvornår den aftale KPI skal være opfyldt og hvor mange gange der bliver fulgt op. Det er vigtigt for F.C. København at bruge tid og ressourcer på at følge op på spilleren for at se om det fastsatte mål i kontrakten i sidste ende bliver opnået.

Det afgøres efter tre fjerdedele af kampene om den aftale KPI er opfyldt. Endvidere vil der ske en opfølgning efter tre og seks måneder. Det vurderes, at en opfølgning efter tre og seks måneder vil give en god indikation af, hvad F.C. København skal tage stilling til ved kontraktens udløb.

4.5 Transaktionsomkostninger

Som det kan udledes ud fra ovenstående analyse af proaktive klausuler, vil anvendelsen af disse medføre, at F.C. Københavns ex ante transaktionsomkostninger vil blive minimeret. Det vil nedenfor blive analyseret, hvilken betydning anvendelsen af strategisk kontrahering, herunder hardship- og gevinstklausuler, vil have for klubbens transaktionsomkostninger.

Som nævnt i den økonomiske analyse opereres der med de fire K'er. Transaktionsomkostningerne opdeles i henholdsvis ex ante og ex post transaktionsomkostninger. Ex ante transaktionsomkostningerne er kontakt(K), kontraktforhandlings(F)- og kontraktudfærdigelsesomkostninger(U). Ex post transaktionsomkostningerne udgør kontrolomkostningerne(C).¹³⁶

Ved anvendelse af strategisk kontrahering, hvor der anvendes gevinstklausuler bliver ex post transaktionsomkostningerne udvidet med to ekstra K'er. Det første K vedrører efterfølgende kontraktjusteringer(J). Det andet K omfatter kontrahenternes kommunikation(M), herunder parternes forpligtelse til at udveksle strategisk information med henblik på at opnå profit. Disse omkostninger omfatter blandt andet kommunikationen mellem parterne i forbindelse med status på KPI'en. Omkostningerne til kontraktjusteringer opstår i den situation, hvor parterne får mulighed for at udnytte en økonomisk mulighed og dermed skal genforhandle.¹³⁷

Formlen til beregningen af transaktionsomkostningerne (T) vil derfor se ud som følgende:

$$T = F + K + U + C + J + M$$

Som det blev udledt ovenfor vil kontraktforhandlings- og kontraktudfærdigelsesomkostningerne minimeres ved anvendelse af strategisk kontrahering. Dette skyldes, at der ved anvendelse af hardship- og gevinstklausuler, ikke er behov for at riskosikre sig på samme måde som ved anvendelse af konventionelle kontrakter. Dog vil kontrolomkostningerne stige som følge af, at klubben skal sikre sig, hvordan spilleren opfylder kontrakten, herunder KPI'en. Dertil kommer omkostningerne til kommunikation og kontraktjusteringerne. Beregningen af transaktionsomkostningerne kommer derfor til at se således ud:

¹³⁶ Østergaard, Kim. (2016), "Strategisk kontrahering - efterfølgende omstændigheder." s. 440.

¹³⁷ Østergaard, Kim. (2016), "Strategisk kontrahering - efterfølgende omstændigheder." s. 440.

$$T = 40.000 + 20.000 + 10.000 + 25.000 + 30.000 + 25.000 = 150.000 \text{ kr.}$$

Transaktionsomkostningerne falder til 150.000 ved anvendelse af strategisk kontrahering, hvilket er 50.000 kr. mindre end ved anvendelsen af konventionel kontraktindgåelse.

Nedenfor vil værdien af fodboldspilleren blive beregnet.

4.6 Værdiansættelse

Fordelen for F.C. København ved at anvende en gevinstklausul i kontrakten er, at parterne har mulighed for at forlænge kontrakten med et enkelt år, hvis muligheden opstår. Så hvis fodboldspillerens helbred ikke har givet anledning til ikke at forlænge kontrakten vil kontrakten kunne forlænges med et år. På den måde vil klubben bevare muligheden for at kunne videresælge spilleren, som tilfældet var, da klubben kunne anmode om alle helbredsoplysninger og dermed kunne indgå lange kontrakter.

Spilleren vil altså maksimalt have et år tilbage af sin kontrakt, når spilleren eventuelt skal videresælges, da kontrakten kun vil blive forlænget med et år af gangen. Hvis spilleren i løbet af kontraktens løbetid på et år, bliver ukampdygtig på grund af oplysninger klubben ikke har haft mulighed for at anmode om, kan klubben i stedet benytte sig af hardshipklausulen.

Risikoen for, at spillerens helbred bliver så dårligt, at F.C. København påberåber sig hardshipklausulen vil være på samme niveau som ved at anvende den konventionelle kontrakt. Nedenfor er fodboldspillerens værdi beregnet afhængigt af, hvor mange gange parterne får mulighed for at anvende gevinstklausulen.

I formelen er der tilføjet F.C. Københavns omkostninger til spillerens andel af videresalget som udgør 3% pr. kontraktforlængelse i tilfælde af, at gevinstklausulen træder i kraft. Antallet af gange gevinstklausulen anvendes(G) skal derfor ganges med 3% af den fremtidige salgspris.

Værdien af helbredsoplysninger kan derfor udregnes ved hjælp af nedenstående formel, hvor:

K = Kontraktlængde.

H = Mængden af helbredsoplysninger.

F = Antal år spilleren forlader klubben før kontraktudløb.

P = Spillerens markedsværdi ved kontraktindgåelse.

I = De kommercielle og sportslige indtægter som spilleren bidrager med uanset om denne spiller ej. værdien er fastsat til 500.000 kr.

C = Klubbens kommercielle indtægter.

S = Klubbens sportslige indtægter.

D = Alle klubbens spillere + spillernes antal spillede kampe.

A = Antal spillede kampe for den pågældende spiller.

L = Udgifter til spillerens løn. Lønomsætningerne er fastsat til 3.800.000 kr. årligt.

R = Risikotallet.

T = Transaktionsomkostninger ved indgåelse af kontrakter. Omkostningerne er fastsat til 200.000 kr. pr. kontrakt.

G = Antallet af gange gevinstklausulen anvendes.

$$\frac{K_H * F * P + (K_H - F) * I + (K_H - F) * \frac{C + S}{D} * A}{R} - (K_H - F) * L - P - \frac{T}{K_H - F} - G * 3\% * K_H * F * P$$

Først er værdien beregnet i det tilfælde, hvor fodboldspilleren har været ukampdygtig i en for stor andel af kampene og derfor ikke lever op til KPI'en.

$$\frac{1 * 0 * 5.000.000 + (1 - 0) * 500.000 + (1 - 0) * \frac{15.538.000 + 178.866.000}{840} * 50}{2} - (1 - 0) * 3.800.000 - 5.000.000 - \frac{150.000}{1 - 0} - 0 * 3\% * 1 * 0 * 5.000.000 = -2.914.166,67 \text{ kr.}$$

Ved anvendelse af strategisk kontrahering, har F.C. København fået muligheden for at sælge spilleren videre, hvis spilleren opfylder KPI'en. Klubben er derfor villige til at betale mere for spilleren. Markedsprisen er derfor fastsat til 5.000.000 kr. Som det blev udledt ovenfor medfører indførslen af hardship- og gevinstklausulen lavere transaktionsomkostninger, der derfor er fastsat til 150.000 kr.

I dette tilfælde gør F.C. København ikke brug af deres mulighed for at forlænge kontrakten, hvorfor bonussen ganges med 0. De andre tal vil være de samme som ved konventionel kontraktindgåelse.

Som det kan udledes af formelen, vil F.C. Københavns tab blive forøget, hvis spilleren ikke lever op til KPI'en. Dette skyldes, at F.C. København betaler mere for spilleren uden at sælge spilleren videre.

Hvis fodboldspilleren opfylder KPI'en og F.C. København derfor vælger at benytte sin option og forlænger med et år for at kunne videresælge spilleren vil formelen se således ud:

$$\frac{2 * 1 * 5.000.000 + (2 - 1) * 500.000 + (2 - 1) * \frac{15.538.000 + 178.866.000}{840} * 50}{2} - (2 - 1) \\ * 3.800.000 - 5.000.000 - \frac{150.000}{2 - 1} - 1 * 3\% * 2 * 1 * 5.000.000 = 1.485.833,33 \text{ kr.}$$

Det kan altså udledes, at hvis spilleren opfylder KPI'en bare en enkelt gang og klubben genforhandler en kontraktforlængelse, vil klubbens indtjening være højere ved at anvende strategisk kontrahering frem for konventionel kontraktindgåelse.

I nedenstående beregning er værdien udregnet i det tilfælde, hvor klubben har benyttet sin option fire gange, hvilket svarer til en femårig kontrakt. Spilleren er blevet solgt kort efter, at F.C. København har forlænget kontrakten for fjerde gang.

$$\frac{5 * 1 * 5.000.000 + (5 - 1) * 500.000 + (5 - 1) * \frac{15.538.000 + 178.866.000}{840} * 50}{2} - (5 - 1) \\ * 3.800.000 - 5.000.000 - \frac{150.000}{5 - 1} - 4 * 3\% * 5 * 1 * 5.000.000 = 13.405.833,33 \text{ kr.}$$

Som det kan udledes af formelen, er værdien på samme niveau, som da klubben indhentede alle helbredsoplysninger. Da klubben kunne anmode om alle helbredsoplysninger var værdien 14.064.666,67 kr. F.C. København kan altså ved at anvende strategisk kontrahering i form af gevinstklausuler løse de økonomiske problemer uden at øge deres risiko, da klubben kan vurdere risikoen efter hvert år.

På baggrund af ovenstående udregninger kan det udledes, at F.C. Københavns tab er større, hvis spilleren ikke opfylder sin KPI og kontrakten derfor ikke bliver forlænget end, hvis klubben indgår en konventionel kontrakt. På trods af det, er det fortsat en bedre løsning at anvende strategisk

kontrahering, da klubben allerede ved at gøre brug af gevinstklausulen en enkelt gang vil øge deres indtjening, og hvis spillerens helbred forbliver godt vil klubbens indtjening ende med at være tæt på den samme som, da klubben kunne anmode om alle helbredsoplysninger.

4.7 Efficiensanalyse - Strategisk kontrahering & konventionelle kontrakter

Nedenstående afsnit har til formål at belyse, hvordan strategisk kontrahering findes at være mere efficient end indgåelse af konventionelle kontrakter. Efficiens er en situation, der opviser optimale økonomiske resultater af en produktiv indsats. Det vil sige, at der ikke kan opnås en større produktion med den givne indsats, og at det der faktisk produceres ikke kan laves med en mindre indsats.

Manglende efficiens er udtryk for, at der sker en form for spild i produktionen, enten kunne en økonomisk merværdi opnås, eller transaktionsomkostninger spares. På det overordnede plan er samfundets produktion efficient, hvis der ikke kan produceres mere eller spares input ved en anden fordeling af produktionen på de enkelte virksomheder i samfundet.¹³⁸

Til at analysere om strategisk kontrahering er mere efficient end indgåelse af konventionelle kontrakter benyttes efficiensteorien Pareto. Teorien indeholder i hovedsagen en systematisering af forhold som anvendes ved retspolitiske drøftelser og ved retsanvendelse.

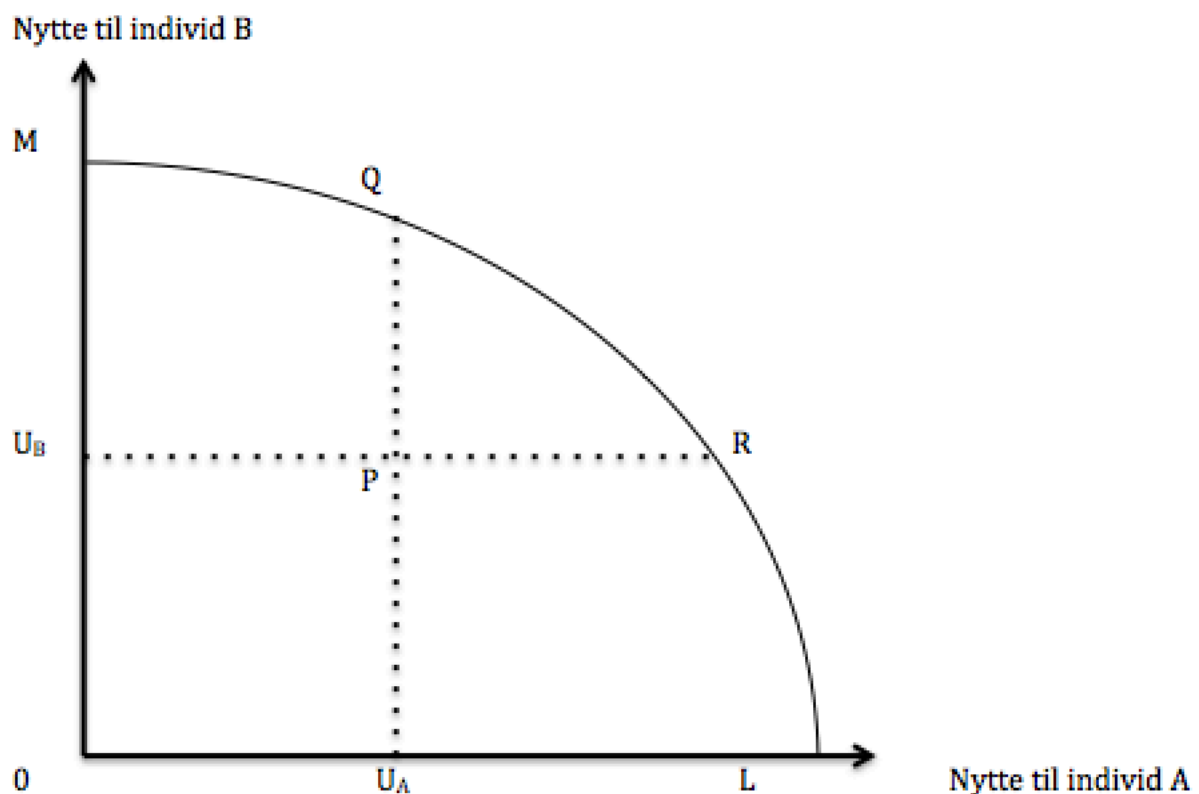
Pareto-kriteriet går ud på, at tiltag skal realiseres når tiltaget er til fordel for mindst et individ uden at et andet individ bliver stillet værre. Dette vil medføre en Pareto-forbedring. I det tilfælde der ikke er mulighed for flere Pareto-forbedringer opnås en Pareto-optimale tilstand.¹³⁹

Til at illustrere om strategisk kontrahering er mere efficient i forhold til at indgå kontrakter opstilles en graf:¹⁴⁰

¹³⁸ http://denstoredanske.dk/Samfund%2c_jura_og_politik/Økonomi/Marked_og_velfærd/efficiens

¹³⁹ Eide Erling & Stavang Endre, Rettsøkonomi, Cappelen Damm AS, Oslo, 2. udgave, 2014, side 109.

¹⁴⁰ Eide Erling & Stavang Endre, Rettsøkonomi, Cappelen Damm AS, Oslo, 2. udgave, 2014, side 109.

Figur 5 - Efficiens graf

Figuren illustrerer et samfund med to individer, F.C. København og fodboldspilleren, hvis nytte måles langs x og y akser. Kurven LM repræsenterer de højeste nyttefunktioner som parterne kan opnå ved den bedst tænkelige udformning af en kontrakt.

I punkt L vil fodboldspilleren (B) ikke få opfyldt nogle af sine behov, hvorimod F.C. København (A) vil opnå sit højeste mulige nytteniveau. En bevægelse langs kurven fra L til M vil indebære nye måder at udforme en kontrakt, hvor fodboldspilleren kan få mere på bekostning af F.C. København.

Hvis kontrakten ikke er udformet på en måde, der tilgodeser begge parter og som ikke har til formål at minimere de transaktionsomkostninger, som er forbundet med at udforme en kontrakt, vil parterne have en kontrakt der ligger indenfor kurven LM, herunder punkt P.

Punktet P vil repræsentere konventionelle kontrakter. Som nævnt ovenfor agerer en konventionel kontrakt ex post kontraktindgåelse. Det betyder at en konventionel kontrakt har fokus på allokering

af risikoen og rettigheder, hvis ikke der sker korrekt opfyldelse af kontrakten. Konventionelle kontrakter handler derfor om egen risikosikring, så risikoen i stedet omvæltes på medkontrahenten.

Med udgangspunkt i P vil det være muligt for parterne at øge deres nytteværdier ved hjælp af strategisk kontrahering. For begge parter vil alle punkter inde i området QPR, afgrænset af den horisontale linje PR, den vertikale PQ og kurvestykket QR, være bedre end P. I punkter på det rette linjestykke vil en af parterne få det bedre. En flytning fra P til et punkt, hvor mindst en af parterne får det bedre og ingen får det værre kaldes en Pareto-forbedring. Når et punkt på kurvestykket QR er nået, vil der ikke være mulighed for flere Pareto-forbedringer.

Kontraktændringer eller forbedringer som fører til Pareto-forbedringer skal ikke være kontroversielle. Hvis en ændring kræver en politisk beslutning kan det tænkes at uenighederne om fordelingen af goder kan forhindre overgangen til en ny situation som både F.C. København og fodboldspilleren i og for sig finder fordelagtige. En sådan ændring indebærer, at der sløses med ressourcerne i den forstand at et punkt på kurvestykket QR ikke bliver realiseret.

Ud fra en helhedsvurdering er dette ikke en god løsning. Pareto-kriteriet indebærer, at der bør gennemføres tiltag, som indebærer en forflytning fra udgangspunktet P til et punkt på linjestykket QR. Hvilket punkt på QR siger kriteriet ikke noget om, idet Pareto-kriteriet ikke tager hensyn til fordelingen af goderne.

Fordelen ved at anvende proaktiv jura og strategisk kontrahering er, at denne fungerer ex ante kontraktindgåelse. Strategisk kontrahering gør det muligt at realisere ikke kendte og uudnyttede muligheder på kontraktindgåelsestidspunktet, som kan skabe yderligere værdi for kontrahenterne i fremtiden.

Strategisk kontrahering har modsat konventionel kontraktindgåelse til hensigt at forebygge og undgå juridiske risici og tvister. Den strategiske kontrahering har til formål at skabe en merværdi i fællesskab som parterne ikke kunne have opnået hver for sig. Dette kan fx gøres via gevinst- og hardship-klausul. Begge parter i kontraktforholdet vil få en del af den økonomiske merværdi ved hjælp af den fordelingsnøgle der aftales i kontrakten.

Idet strategisk kontrahering har til formål at tilgodese begge parter kan parterne ved hjælp af samarbejdet bevæge sig væk fra punktet P, der repræsenterer konventionelle kontrakter, og nærme sig QR er linjen og dermed opnå Pareto-forbedringer.

I mere generelle tilfælde vil et tiltag normalt være til fordel for et individ men til ulempe for et andet. Her findes det relevant at bruge effizienz teorien Kaldor-Hicks. Kriteriet bygger på at et tiltag skal gennemføres hvis den part der stilles bedre kan kompensere for den part der stilles værre.¹⁴¹ På baggrund af at begge parter bliver stillet bedre i forbindelse med strategisk kontrahering findes det ikke relevant at inddrage Kaldor-Hicks kriteriet.

Strategisk kontrahering vil ud fra ovenstående give anledning til Pareto-forbedringer. Dette sker som følge af at strategisk kontrahering har til formål at tilgodese begge parter i kontraktforholdet, hvorfor begge parter blive stillet bedre.

¹⁴¹ Eide Erling & Stavang Endre, Rettsøkonomi, Cappelen Damm AS, Oslo, 2. udgave, 2014, side 110-111.

4.8 Delkonklusion

Af ovenstående analyse kan det konkluderes, at strategisk kontrahering fungerer ex ante kontraktindgåelse og derfor har til formål at foregribe juridiske tvister i at opstå. Samtidig kan anvendelsen af strategisk kontrahering i form af proaktive klausuler herunder hardship- og gevinstklausuler medføre, at parterne har mulighed at genforhandle dele af kontrakten ex post.

Dette giver mulighed for at anvende kontrakten som et styringsredskab i modsætning til konventionel kontraktindgåelse som blev anvendt i den økonomiske analyse. Den konventionelle kontrakt har fokus på risiko og rettigheds-allokering og sikre, at eventuelle risici bliver omvæltet på modparten.

Endvidere kan det konkluderes, at anvendelsen af performance based contracts med inddragelse af KPI'er giver virksomheden mulighed for at fremme en ønsket adfærd. Ved at specificere KPI'erne nærmere ved hjælp af SMART-modellen kan F.C. København følge fodboldspillerens udvikling og på denne måde minimere deres risiko.

Derudover kan det konkluderes, at anvendelsen af proaktiv jura i forbindelse med udformningen af en kontrakt, kan medføre økonomiske fordele. Ved at anvende hardship- og gevinstklausuler har F.C. København henholdsvis mulighed for at genforhandle dele af kontrakten i tilfælde af, at kontrakten bliver mere byrdefuld at opfylde end først antaget, og mulighed for at realisere økonomiske fordele, som ikke var kendte på kontraktindgåelsestidspunktet. Yderligere vil gevinstklausulen indeholde en fordelingsnøgle, der vil tilgodese spilleren i form af en økonomiske merværdi på 3% af spillerens salgspris for hver gang parterne forlænger kontrakten.

Yderligere kan det konkluderes, at anvendelsen af strategisk kontrahering vil mindske transaktionsomkostningerne. Dette skyldes, at forhandlingsomkostningerne ex ante bliver mindre grundet, at der ved denne kontraktform ikke er et behov for at forsøge at forudsige alle fremtidige udfald.

Slutteligt kan det konkluderes at strategisk kontrahering findes at være den mere effiente kontraktform, hvilket kan udledes af efficiensteorien Pareto.

Kapitel 5 - Konklusion

Af afhandlingens analyser kan det konkluderes, at for at undgå integritetskrænkelser i forbindelse med anmodning om en lønmodtagers helbredsoplysninger er det afgørende, at arbejdsgiveren kun anmoder om de helbredsoplysninger, som er væsentlige, aktuelle og relevante for udførelsen af det pågældende arbejde. I vurderingen heraf af skal risikoen for om en nuværende eller tidligere sygdom vil medføre fravær inddrages.

Det kan konkluderes, at F.C. København, som er underlagt UEFA's reglement, anmoder om flere helbredsoplysninger fra fodboldspillere, end hvad der er tilladt, efter som klubben anmoder fodboldspilleren om helbredsoplysninger angående sygdomme som i alle tilfælde vil medføre fravær. Det kan derfor konkluderes at UEFA's regler går videre end hvad helbredsoplysningsloven tillader.

Begrænsningen i mængden af helbredsoplysninger F.C. København kan anmode en fodboldspiller om, vil medføre en risiko for klubben. Dette skyldes, at klubben anvender informationerne om en fodboldspillers helbredsoplysninger til at afdække sin risiko. Det kan konkluderes, at uden adgangen til at anmode om alle helbredsoplysninger vil klubbens risiko øges.

For at minimere denne risiko er det nødvendigt at indgå kortere kontrakter med fodboldspilleren for at omvælte risikoen til denne. Korte kontrakter vil medføre, at klubben ikke har mulighed for at videresælge fodboldspilleren, hvilket er af stor betydning for F.C. Københavns økonomi. Dog vil det økonomiske tab være større, hvis klubben indgår en lang kontrakt og ignorerer denne risiko.

For at løse de økonomiske problemer skal F.C. København anvende strategisk kontrahering i stedet for at anvende konventionel kontrahering. På den måde har klubben mulighed for at genforhandle relevante dele af kontrakten via hardship- og gevinstklausuler, hvis muligheden opstår.

Dette vil medføre, at hvis fodboldspilleren helbred fortsat er godt efter et år og dermed opfylder KPI'en vil parterne have mulighed for at forlænge kontrakten og klubben vil have mulighed for at videresælge fodboldspilleren. På den måde bliver F.C. Københavns økonomiske konsekvenser minimeret.

Slutteligt kan det konkluderes at anvendelse af strategisk kontrahering giver mulighed for at minimere transaktionsomkostningerne. Ved at anvende strategisk kontrahering skal parterne ikke tage forbehold for alle fremtidige udfald, som vil have en betydning for kontrakten.

Kapitel 6 - Litteraturliste

Bøger:

- Riis, Thomas & Trzaskowski, Jan, Skriftlig Jura - den juridiske fremstilling, Ex Tuto Publishing A/S, første udgave 2013.
- Hasselbalch, Ole, Den Danske Arbejdsret Bind II - ansættelsesretten, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1. udgave, 1. oplag, 2009.
- Stordal, Henrik og Sørensen, Arne Steen, Human resources - Videregående uddannelser. Hans Reitzels Forlag, 3. udgave, 2. oplag 2009.
- Lov om brug af helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet, Helbredsoplysningsloven med kommentarer af Merete Preisler, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999.
- Dall, Nis Peter - Langemark, Jesper - Langebæk, Amalie. Persondataforordningen - en håndbog for praktikere. første udgave, andet oplag. 2016.
- Tvarnø, Christina D. & Nielsen, Ruth - Retskilder & retsteorier, Jurist- og Økonomforbundets Forlag 2014. 4. udgave, 1. oplag.
- Eide, Erling & Stavang, Endre, Retsøkonomi, CAPPELEN DAMM AS, OSLO, 6. oplag, 2014.

Artikler:

- CJURV1039U Strategisk kontrahering med mellemmand i og uden for EU, Forår 2017, Juridisk Institut & Institut for Strategi og Globalisering.
- Østergaard, Kim. (2014), "Relevansen af interdisciplinær forskning og empiri i samfundsvidenskaben." Retfærd, 37(3/149).
- Østergaard, Kim. (2016), "Strategisk kontrahering - efterfølgende omstændigheder."
- Petersen, Bent & Østergaard, Kim, Strategic versus Conventional Contracting with Foreign Intermediaries: A Contingency Approach, 2016.
- Juristen nr. 7 - 1997, Lov om brug af helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet af fuldmægtig Marie-Louise Pold Christensen - advokatfirmaet Harlon, Koch og Christensen.

Domme:

- **U.1994.375V**. Ledernes Hovedorganisation som mandatar for F (adv. M.P. Baruah, Kolding) mod A (adv. Henriette Aalbæk, Varde), Landsret dom af 25. februar 1994.
- **U.2000.1405V** - Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark som mandatar for Mette Andie Nielsen (adv. Tina Sejr Gad, Århus) mod Trøjborg Isenkram I/S ved Jesper Heidenheim Juul (adv. Carsten Meyer Petersen, Århus), Landsret dom af 1. marts 2000.
- **U.1999.1927Ø**
FTF som mandatar for Dansk Teknisk Lærerforbund som mandatar for L (adv. Kirsten Maxen, København) mod Dalum Tekniske Skole (adv. Tina Sejr Gad, Århus), Landsret dom af 26. august 1999.
- **U.1963.201V**
Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark som mandatar for Hugo Skov, Tønder (Irs. H. J. Hansen, Tønder. v/ adv. H. J. Hansen) mod revisor Kaj Skakke, Tønder (Irs. Lersey, smst.), Landsret dom af 22. oktober 1962.

Love:

- Funktionærloven - LBK nr. 1002 af 24/08/2017 Gældende
- Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse).
- Lov nr. 286 af 24/04/1996 Lov om brug af helbredsoplysninger m.v. på arbejdsmarkedet. som ændret ved L 2013-05-13 nr. 472 (Helbredsoplysningsloven)
- LBK nr. 240 af 17/03/2010 - Bekendtgørelse af lov om arbejdsgiverens pligt til at underrette lønmodtageren om vilkårene for ansættelsesforholdet.
- LBK nr. 140 af 17/02/2014 - Købeloven.
- Folketinget. 1994 LSF 240 Forslag til lov om brug af helbredsoplysninger m.v. på arbejdsmarkedet.

Links: Alle links er ajourført d. 13/5 - 2018

- https://www.uefa.com/MultimediaFiles/Download/uefaorg/Medical/02/50/25/38/2502538_DOWNLOAD.pdf UEFA Medical Regulations.
- <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/art5544037/Totalt-rygeforbud-breder-sig-på-danske-arbejdspladser> Udbredelse af rygeforbud på arbejdspladser.
- <https://politiken.dk/forbrugogliv/sundhedogmotion/article5647411.ece> Udbredelse af rygeforbud på arbejdspladser.
- <https://jyllands-posten.dk/livsstil/biler/ECE10054376/lad-din-bilforsikring-overvaage-dig-og-spar-penge/> Spar penge på forsikringen ved at dele oplysninger.
- <http://www.risikoanalyser.dk> - hvordan gribes en risikoanalyse an
- http://www.parken.dk/sites/default/files/PARKEN_AR17_FINAL.pdf Parken, Sport & Entertainment A/S - Årsrapport 2017.
- <http://www.euroinvestor.dk/boerser/nasdaq-omx-copenhagen/parken-sport-entertainment/206563> Parken, Sport & Entertainment A/S - Aktiekurs
- <https://www.transfermarkt.com>
- <https://www.fck.dk/nyhed/dame-ndoye-til-fc-koebenhavn> - Fodboldspilleren Dame N'Doye tegnede en 4 ½ årig kontrakt.
- https://nipserstat.dk/nipserstat/SimpleResponse?player=Alle&goal_scorer=Alle&card_receiver=Alle&club=Alle&game_type=Alle&season=2016-2017&referee=Alle&gameOperator=both&queryType=Games F.C. Københavns antal kampe i 2017.
- https://nipserstat.dk/nipserstat/SimpleResponse?player=Ludwig+Augustinsson&goal_scorer=Alle&card_receiver=Alle&club=Alle&game_type=Alle&season=2016-2017&referee=Alle&gameOperator=both&queryType=Games Antal spillede kampe for fodboldspilleren Ludwig Augustinsson.
- <https://www.nigp.org/docs/default-source/New-Site/global-best-practices/performance-based.pdf?sfvrsn=2> Definition af performance based contract
- <http://centerforlean.dk/lean-vaerktojer/kpi> Lean akademiet Svendsen og Kjær, Målstyring Enkelt og Effektivt - Ann Møller Svendsen.
- http://denstoredanske.dk/Samfund%2c_jura_og_politik/Økonomi/Marked_og_velfærd/efficiens